

TNÚHU NÍ CHÍDÓ TNÙNÍ TÉ MÁCÚ

*Té Juàá téè dàcuandute ñaha xii ñáyiù càháⁿ-dé
tnúhu Yá Ndiöxí xití yucu*

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Duha ní quesaha tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí
tàhú-ó tnúhu Xítohó Jesucristú Déhe Yá Ndiöxí.

² Te ndíi Chàíá téè ní xóo càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí
ndéé sanaha ní chídó tnùní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yá
Ndiöxí xii Déhe-gá, te duha ní xáhaⁿ-gá:

Tendaha-í ìⁿ téè codonùu-dé núú-n,

te dàtúha-dé ñáyiù cuèndá tñí-yu tnúhu-n.

³ Te téè-áⁿ quihi-dé xití yucu te níhi càháⁿ-dé
cúñaha-dě xii ñáyiù:

“Chí dáńá nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo,
te tñí-ndo ìchi váha, te ducaⁿ càda-ndo
cuèndá cundecu túha-ndo, chí véxi Yaá ío
cùnuu”, duha cúñaha-dě xii-yu.

Duha ndùu tnúhu ní chídó tnùní ndíi Chàíá nàcuáa
ní xáhaⁿ Yá Ndiöxí xii Déhe-gá. ⁴ Te téè dii cuèndá-xi
ní ngódó tnùní-áⁿ nání-dě Juàá, te téè-áⁿ ní xíhi-dé
xití yucu ní càháⁿ-dé tnúhu Yá Ndiöxí, te ní xóo
dacuàndute-dé ñáyiù, te duha ní xáhaⁿ-dě xii-yu:

—Chí dándixi túu iní sá ñà túú quide váha-ndo
ndècu-ndo, te dañà-ndo nchàa ichi cuehé ichi duha
te cuandute-ndo, te ducaⁿ te Yá Ndiöxí cada càhnu
iní-gá nchaa yíca cuěchi-ndo —duha ní xáhaⁿ-dě
xii-yu.

⁵ Te nchaa ñáyiú distritú Jùdeá, ndihí ñáyiú ñuú Jerusàlén ní sáháⁿ-yu ndéé yúte Jòrdán núú ndécú tē Juàá ní xíndedóho-yu nchaa tnúhu ní cáháⁿ-dé. Te cue ñáyiú ní náhmá nchaa yíca cuēchi-xi te ní dácuándute ñaha-dé xií-yu.

⁶ Te té Juàá-áⁿ ñí xíhnu-dé dóó idi caméyu, te ñⁿ ñíí ní cuu pañú xití-dé, te ní xóo caxi-dé tíca làngóstá ndihí ndudí ñúñú cuéchi. ⁷ Te ní xáhaⁿ tùcu-dé xii ñáyiú:

—Nchìcúⁿ ñⁿ tée véxi, te tée-áⁿ ño-gá cúnùu-dé dàcúúxí yúhú, chí yúhú cúu-í ñⁿ tée duuⁿ duuⁿ ñá túú tàú-í ngúnundeyi-í nandaxi cuèdicó ñíí ni-hnu chàú-dé dico quide-í chiúⁿ-dé. ⁸ Te yúhú dácuàndute ñaha-í xii-ndo, dico mee-dě taxi-dé Espíritú Yá Ndiöxí cundecu ndihí-ndo —càchí-dé xáhaⁿ-dě xií-yu.

Sàndute Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Te dàvá-áⁿ ñí quee Jèsús ñuú Nazàrét ñⁿ ñuú yíndèhu distritú Galileá cuáháⁿ-gá yúte Jòrdán. Te yàcáⁿ ní dácuándute ñaha té Juàá xii-gá. ¹⁰ Te òré ní nene-gá xití ndute, te ní xiní-gá nchìí andiú, te ní quee Espíritú Yá Ndiöxí véxi cuuⁿ-xi ngúndecu ndihí ñaha-xi xì-gá, te dàtná cáá ñⁿ lómá cáá Espíritú-áⁿ vèxi cuuⁿ-xi. ¹¹ Te òré-áⁿ ñí tecú ní cáháⁿ Yá Ndiöxí ndéé andiú, te xáhaⁿ-gá xii Jèsús:

—Yòhó cúu-n Dèhe-í tée ío cùu iní-í te ío cùdíí iní ñáhà-í xii-n —càchí-gá xáhaⁿ-gá.

Sácuíhná quidé yíca-xi cada Jesús sá ñà túú tàú-gá cada-gá dico ñá túú ní quide-gá

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

12 Te Espiritú Yă Ndiõxí ndécá-xí Jèsús cuáhán ìí xítí yucu. 13 Te xítí yucu-án ió víhí quítì dééⁿ, te xíáⁿ ndécú Jèsús ní ngúíta sácúíhná quídé yìca-xí cada-gá ìí sá ñà túú tàú-gá cada-gá dïco ñá túú ní sàndáá iní-gá. Te cue espíritu xínú cuèchi núú Yă Ndiõxí ní xinu cuechi-xí nùú-gă. Te ní xíndecu-gá údico nduu xítí yucu-án.

Distritú Galileá ní chisaha Jèsús chiùn ní táhú Tátá-gă Dútú Ndiõxí cada-gá

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

14 Te sátá ñí ngava té Juáá vecaá, te Jèsús cuáhán-gá distritú Galileá dānehé-gá ñáyiú tnúhu váha, tnúhu sá cāhán nācuāa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiõxí xií-yu. 15 Te xāhaⁿ-gă xií-yu:

—Vitna sa ní cuyatni nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiõxí xii-ndo, te chí dáñá nchāa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo, te quindáá iní-ndó tnúhu váha, tnúhu sá cāhán nācuāa naníhí tàhú-ndó —cāchí-gá xāhaⁿ-gă xií-yu.

Jèsús cāhán-gá cúmí tnàhá cue téé tnì chácá

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

16 Te Jèsús ñúhú-gă ichi cuáhán-gá tá yāha-gá yuhu làgúná Galileá, te ní xiní-gá té Xímú ndíhí ñaní-dé té Ndríxí xídáquēe-güedé ñunu-güedé xítí ndute tnì-güedé chácá, chí quítì tnàhí-án cúú chiùn-güedé tnì-güedē-di. 17 Te Jèsús ní xāhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá chiùn quide-ndo-án, te quixi-ndo chitnahá ñáhá-ndó xì-í te taxi-í ingá núú chiùn cada-ndo chí quíhíⁿ-ndó cāhán-ndó ñáyiú cuendá dacuàhá-yu tnúhu-í —cāchí-gá xāhaⁿ-gă xii-güedé.

18 Te òré-ni-áⁿ nǐ dáñá cuè téé-áⁿ ñunu-güedé te ní tuha ñaha-güedě xii-gá.

19 Te cuáháⁿ-gá luha-gá, te ní xiní-gá té Jàcobó ndìhi ñaní-dé té Juàá ñúhú-güedě xití bàrcú-güedé nátícu-güedé ñunu-güedé, te ndi ndùú-güedé cúú-güedě déhe té Zebèdeú. 20 Te ní cana ñaha-gǎ xii-güedé, te ní dándöo-güedé tǎtá-güedě ndìhi cue téé xínu cuechi núú-güedě xití bàrcú, te ní tuha ñaha-güedě xii-gá.

*Íⁿ téé yìhi ñaha espíritú cündìhi yucu ñávǎha
(Lc. 4:31-37)*

21 Te ní quexìo Jesús ndìhi cue téé-áⁿ ìⁿ ñuú nání Cǎpernaúm, te yàcáⁿ ndécú-gǎ ní tnahá nduu ndètatú ñáyiú, te cuánguihu-gá veñúhu ñáyiú israhél dǎnehé ñáhá-gǎ xii-yu. 22 Te xǐcuñúhu vǐhí-yu nchaa tnúhu cǎháⁿ-gá, chi quide-gá sá cúú-gǎ ìⁿ Yaá táxí tnùní vǐhí, te ñá túú dàcuaha ñaha-gá xii-yu dàtná dácuàha ñaha cue téé dàcuaha ñaha xii-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés. 23 Te xití veñúhu-áⁿ ndécú tnàhá ìⁿ téé yìhi ñaha ìⁿ espíritú cündìhi yucu ñávǎha, te espíritú-áⁿ nǐ quide-xi níhi ní cǎháⁿ téé-áⁿ, te xǎhaⁿ-dě xii Jèsús:

24 —¿Te ná cuíní yòhó Jèsús téé ñuú Nazàrét cada ñaha-n xii-ndí nǔu véxi-n nǔú ndécú-ndǐ-i? ¿Áⁿ véxi-n dànaa ñaha-n xii-ndí? Chi yúhú xìní ñáhà-í xii-n sǎ cúú-n ìⁿ téé ñá túú tnàhí cuéchi-xi, chi núú Yǎ Ndiöxí ní quee-n véxi-n ñùyiú-a —cǎchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

25 Dico Jèsús ní tenàá-gá espíritú cündìhi yucu ñávǎha-áⁿ, te xǎhaⁿ-gǎ:

—¡Cadí yuhu-n, te taquèe yiqui cuñú té-áⁿ! —
càchí-gá xăhaⁿ-gă xii espíritú-áⁿ.

²⁶ Te espíritú cúndihî yucu ñávăha-áⁿ nî dácŷyihî ñáhá-xí xii té-áⁿ, te ní dácáná sàa ñaha-xi, te ní quee-xi yiqui cùñú-dé cuáháⁿ-xi. ²⁷ Te nchaa ñáyiu xĩndecu-áⁿ ïo ní cuñúhu-yu, te ní xĩtnàhá-yu:

—¿Te nása ndùu-tu sá quidé tēe-a? ¿Ndudú sáá càháⁿ-tu-dé sánùu? Te quide-dé dàtná quidé ìⁿ té cùnū vihi, chi càháⁿ-ni-dé te sàndáá inî ñáhá nchàa espíritú cúndihî yucu ñávăha —càchí-yu xĩtnàhá-yu.

²⁸ Te ío ndîhî ní níhî nchaa ñáyiu dava-gá ñuú yĩndèhu distritú Galileá tnúhu nchaa nàcuáa càháⁿ Jèsús ndihî nchaa sá quidé-gă.

Jèsús quidé tătna-gá năná ñadîhî té Xĩmú
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

²⁹ Te òré ní ndee Jèsús veñúhu cue ñáyiu isràél, te cuáháⁿ-gá ndihî té Jàcobó ndihî té Juàá vehe té Xĩmú ndihî té Ndrĩxí. ³⁰ Te năná ñadîhî té Xĩmú cùhú-aⁿ ñùhu vihi-aⁿ cahni, te ndihî-ni ní xáhaⁿ-güedé xii Jèsús sá cùhú-aⁿ. ³¹ Te ní sáháⁿ-gá núú cáá ñàha cuhú-áⁿ te ní tni-gá ndaha-aⁿ ní ndocani ñaha-gă xii-aⁿ. Te òré-ni-áⁿ nî nchíco-aⁿ cahni, te ní ngüíta-aⁿ xìnu cuechi-aⁿ núú-güedé ndihî-gá.

Jèsús quidé tătna-gá vâi ñáyiu cùhú
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Te òré sa cùnî-xi cundiquiⁿ te ní quexìo ñáyiu núú ndécú Jèsús, te nchaa ñáyiu cùhú ní dátacá-yu ndècá-yu ní sáá núú-gă, te tnàhá cue ñáyiu yîhî ñaha espíritú cúndihî yucu ñávăha ndècá-yu ní sáá

núú-gǎ. ³³ Te nchaa ñáyiú ñuú-áⁿ ñí chítú níhnŭ-yu yuyèhe vehe núú ñí quexìo Jesús. ³⁴ Te Jèsús ní quide tátna-gá nchaa ñáyiú cùhú cuèi ndi dííⁿ ndi dííⁿ núú cuèhé tnàhá-yu ìⁿ ìⁿ-yu, te ní queñuhu-gá nchaa espíritú cùndìhi yucu ñávǎha yìhi ñaha xii ñáyiú, te ñá túú ní dàña-gá cáháⁿ cue espíritú cùndìhi yucu ñávǎha-áⁿ ni ìⁿ tnúhu, te ducaⁿ ñí quide-gá chi cue espíritú-áⁿ sa xìní-xi yoo cùu-gá.

*Jèsús càháⁿ-gá tnúhu Yá Ndiǒxí distritú Galileá
(Lc. 4:42-44)*

³⁵ Te òré vátá tũndaá váha-gá ní ndacóo Jèsús cuáháⁿ-gá ìⁿ xio yuhu ñuú núú ñà túú ñáyiú ndècu cuendá yàcáⁿ cáháⁿ ndìhi-gá Yá Ndiǒxí. ³⁶ Te té Xímú ndìhi cue té cùndìhi-dé nándùcu ñaha-güedé xii-gá. ³⁷ Te òré ní naníhí ñáhá-güedě xii-gá, te ní xáhaⁿ-güedě:

—Nchaa ñáyiú nànducu ñahá-yu xii-n —
càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

³⁸ Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí ná quìhíⁿ-ó nchàa ñuú xĩndáa yatni-a, chi danèhé-í ñáyiú tnúhu Yá Ndiǒxí chi ñiú chiúⁿ-áⁿ vèxi-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

³⁹ Te Jèsús tá xica ndodo-gá cuáháⁿ nchaa ñuú yíndèhu distritú Galileá dánèhé-gá ñáyiú, te ndi tnahá ìⁿ ìⁿ ñuú sàá-gá te ducaⁿ cuànguihu-gá veñuhu-yu dànehé ñáhá-gǎ xií-yu tnúhu Yá Ndiǒxí, te cue ñáyiú yìhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávǎha ta queñuhu-gá nchaa espíritú-áⁿ yiqui cùñú-yu cuáháⁿ.

Jèsús quidé tātna-gá ìⁿ téé tñàhá cuéhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Te ní quexìo ìⁿ téé tñàhá cuéhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó nǔú Jèsús, te ní ngüñí xítí-dě nǔú-gǎ càháⁿ ndàhú-dé, te xǎhaⁿ-dě xii-gá:

—Véxi-í càháⁿ ndàhú-í nǔú-n nǔu vá cùndèe iní-n càda tātna ñaha-n xii-í chí cùtnuní iní-í sǎ ndácú-n —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

⁴¹ Te Jèsús ní cundàhú iní ñàhá-gǎ xii-dé te ní dácàá-gǎ ndaha-gǎ ní tendaha ñàha-gǎ xii-dé, te xǎhaⁿ-gǎ:

—Cuu cada tātna ñaha-í xii-n, te vitna ndúha-n —càchí-gǎ xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

⁴² Te òré-ni-áⁿ nǐ xócuñí cuéhé tñàhá-dé. ⁴³⁻⁴⁴ Te Jèsús ní càháⁿ víhí-gǎ dóho-dé, te xǎhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Vitna cuanùhú-na, dico vá yǎo ìⁿ cúñaha-n sǎ ní quide tātna ñaha-í xii-n, te nǔú dǔtú-ni cuàháⁿ cuendá sǎ ná quini ñàhá-dě xii-n sǎ ní ndúha-n te cuáha-n-dě sǎ ndúú tǎhú Yǎ Ndiǒxí dàtná ní cachí ndí Moisés cuendá ná quini ñáyiu sǎ ndáá ní ndúha-n —càchí-gǎ xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

⁴⁵ Te téé ní cuhú-áⁿ nǐ xica-dé cuáháⁿ-dé, te ní ngüíta-dé xǎhaⁿ-dě xii nchaa ñáyiu ta nàníhí-dě nǎcuáa ní quide Jèsús ní quide tātna ñaha-gǎ xii-dé. Te sǎ dúcáⁿ nǐ xíté nuu téé-áⁿ cuendú nǎcuáa ní quide ñaha Jèsús xii-dé ní quide tātna ñaha-gǎ ní ndúha-dé, te xǎⁿ nǔu dayuhu nǐ xóo quíhu-gǎ dava ñúú nǔú ò vǎi ñáyiu ndèhe ñaha xii-gǎ, te ní xóo cundecu-gǎ xítí yucu nǔú ñà túú ñáyiu ndècu. Te nchaa ñúú ní quee ñáyiu ní sǎháⁿ-yu nǔú ndécú-gǎ ní càháⁿ ndíhí ñàhá-yu xii-gǎ.

2

Jèsús quidé tãtna-gá ìⁿ tée cùhú ñá cúú-gã candá nihnu

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Te sátá nǐ cuu ìⁿ ùú nduu sá nǐ quee Jèsús ñuú Capèrnaúm te ní nasáá tucu-gá, te cue ñáyiú ní níhǐ-yu tnúhu sá nǐ ndexìo-gá núú quidé vèhe-gá.

² Te ndǐhi-ni ní tacá cuéhé víhǐ-yu, te ní chítú víhǐ-yu ndéé yuyèhe te ñá ní tnàhá-gá-yu. Te ní ngúíta-gá ní dánèhé ñáhá-gã xií-yu tnúhu Yá Ndiòxí. ³ Te òré-áⁿ nǐ quexìo cúmí tnàhá cue téé núú ndécú-gã nchídó-güedě ìⁿ téé cùhú ñá cúú-gã candá nihnu-dé. ⁴ Dico ñá túú ní ndàcu-güedé sáá-güedé ndéé núú-gã chí ío cuéhé ñáyiú ndècu. Te xiáⁿ nǔú ní sáá-güedé díquí véhé nǔú yíhǐ-gã-áⁿ nǐ caáⁿ-güedé, te ichi ndàa díquí véhé-áⁿ nǐ dáquě-güedé téé cùhú-áⁿ, te ñùhu-dé ìⁿ xító ní dáquě ñaha-güedě ndéé núú-gã. ⁵ Te Jèsús sa ní cutnùní iní-gá sá sàndáá iní ñáhá-güedě xii-gá nǔú ní xáhaⁿ-gã xii téé cùhú-áⁿ:

—Yòhó téé cùhú, sa ní quide càhnu iní-í nchaa cuéchi-n —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

⁶ Te xiáⁿ xǐnucóo ìⁿ ùú cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnǐ ndíi Moisés, te sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ Jèsús núú cue téé-áⁿ nǐ sani iní-güedé: ⁷ “Tée-a càháⁿ cuéhé-dé cuendá Yá Ndiòxí duha càháⁿ-dé, chí vá yòo ìⁿ ndàcu cada cahnu iní nchaa yícá cuéchi ñáyiú chí ìⁿ dǐí-ni Yá Ndiòxí quidé càhnu iní-gá”, duha ní sani iní-güedé. ⁸ Dico òré-ni-áⁿ nǐ cutnùní iní Jèsús nàcuáa sàni iní-güedé, núú ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—¿Te ná cuèndá ducaⁿ sàni iní-ndó-í? ⁹ Te sá dúhá nǐ xáhaⁿ-í xii téè cùhú-a sá nǐ quide càhnu iní-í nchaa yíca cuèchi-dé, te xiáⁿ nchòhó ñá túú cùtnuní iní-ndó nǔu ndáá càháⁿ-í àdi ñá ndáá. Dico núu cúu-í-dé sá ndácóo-dé, te ndocani-dé xító ñùhu-dé véxi, te caca-dé, te cutnùní ndáá iní-ndó nǔu ndáá càháⁿ-í àdi ñá ndáá chi cundehe nǔú-ndó nàcuáa cada-í. ¹⁰ Te vitna na càda-í nàcuáa cutnùní iní-ndó nchàa-ndo sá yǔhú Téè cùu ñání tñáhá-ndó nchàa-ndo ndecu ndíhi-í tñúhu ndee ìní sá cadá càhnu iní-í nchaa cuéchi ñáyiu ñuyúú-a —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te sátá dúcáⁿ te ní xáhaⁿ-gǎ xii téè cùhú-áⁿ:

¹¹ —Ndacóo te ndocani-n xító ñùhu-n véxi-áⁿ, te nùhú-n vèhe-n —cachí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

¹² Te òré-ni-áⁿ nǐ ndacóo-dé, te ní ndocani-dé xító ñùhu-dé ní quexìo-áⁿ, te ndèhe nchaa ñáyiu xíndecu-áⁿ nǐ ndee-dé tnuú-yu cuáháⁿ-dé. Te sá dúcáⁿ nǐ quide Jèsús ní quide tátna-gá téè-áⁿ, xiáⁿ ío ní cuñúhu nchaa ñáyiu, te ní xítñáhá-yu:

—Càhnu vihi cuu Yá Ndiöxí, chi ñá ííⁿ ndùu quíní-ó dùha cuu datná ní cuu vitna —càchí-yu xítñáhá-yu.

Jèsús càháⁿ-gá ííⁿ téè nàni Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Te Jèsús cuáháⁿ tucu-gá yuhu làgúná, te ío cuéhé ñáyiu ní sátnàhá ñáhá xii-gá, te ní dánèhé ñáhá-gǎ xii-yu tñúhu Yá Ndiöxí. ¹⁴ Te òré ní yáha ní dánèhé ñáhá-gǎ xii-yu, te ní naqueheⁿ-gá ichi, te ní yáha yatni-gá ííⁿ xichi núú núcóo ííⁿ téè nàni Leví déhe ííⁿ téè nàni Alfeú quidé còbrá-dé ñáyiu cuèndá impuèstú chi cobràdór cúú-dé. Te òré ní xiní ñáhá-gǎ xii-dé, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Néhé chitnahá ñáhá-n xii-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te té Lèví-áⁿ ñí ndacuíñí-dé, te ní tuha ñaha-dě xii-gá.

¹⁵ Te té Lèví-áⁿ cuǎháⁿ-dé ndihí Jèsús vehe-dé. Te yìhí Jesús mèsá xéxí-gǎ ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá, te tnàhá vài cue téé cuihna ìní-xi quìde cobrá ñáhá xii ñáyiu cuèndá impuèstú, ndihí dava-gá cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha nùcòo ndihí ñaha-güedě xii-gá xéxí ndihí ñaha-güedé, te ducaⁿ chí ío vài ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-gá. ¹⁶ Te sá ñí xiní cue téé dàcuáha ñaha xii-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés, ndihí cue téé cùu fariséu xéxí Jèsús ndihí nchaa cue téé-áⁿ nùu ní xicáⁿ tnúhú-güedě núu cuè téé xica cuu ndihí-gá, te xǎhaⁿ-güedě:

—¿Ná cuèndá ducaⁿ quìde téé cùu mestrú-ndó xèxi-dé ndihí cue téé cuihna ìní-xi quìde cobrá ñáhá xii ñáyiu cuèndá impuèstú, ndihí nchaa dava-gá cue téé ndècu ichi cuehé ichi duha-i? —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě.

¹⁷ Te Jèsús ní tecú dóho-gá nàcuáa ndùu tnúhu ní xáhaⁿ-güedě xii cue téé xica cuu ndihí-gá, núu ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Nchaa ñáyiu ñá túú cùhú chí ñá túú xìni ñuhú-yu ñátátná, dico nchaa ñáyiu cùhú chí xìni ñuhú-yu ñátátná. Te yúhú véxi-í càháⁿ-í ñáyiu cùtnuní ìní-xi sá ndécú cuèchi-xi te ñá túú vèxi-í càháⁿ-í ñáyiu càchí sá ñà túú ndècu cuèchi-xi —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

*Cuèndá cue ñáyiú ñá túú tnàhí ná xéxí áma càháⁿ
ndihí-yu Yá Ndiöxí
(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)*

¹⁸ Te cue téé xìca cuu ndihí té Juàá, ndihí cue téé xìca cuu ndihí cue téé cùu fariséú ñá túú tnàhí ná xéxí-güedé áma càháⁿ ndihí-güedé Yá Ndiöxí. Te ìⁿ nduu ducaⁿ xìquide-güedé, te ní sáháⁿ ñáyiú ní xícaⁿ tnúhũ-yu núú Jèsús, te xähãⁿ-yu xii-gá:

—Cuìní-ndí cachí tnúhu-n ñá cuèndá cue téé xìca cuu ndihí té Juàá, ndihí cue téé xìca cuu ndihí cue téé cùu fariséú ñá túú tnàhí ná xéxí-güedé áma càháⁿ ndihí-güedé Yá Ndiöxí, te cue téé xìca cuu ndihí-n ñá túú dùcaⁿ quide-güedé —càchí-yu xähãⁿ-yu xii-gá.

¹⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xií-yu:

—Nchòhó xìní-ndó sã vã cúú cũñaha-o xii ñáyiú ñùhu vico tnándaha sá vã cúú càxí-yu ñini ndècu ndihí ñaha téé tnändaha xií-yu. ²⁰ Dico sáá nduu te vá cùndècu ndihí ñaha-gá téé tnändaha-áⁿ xií-yu, te dàvá-áⁿ te cahni iní-yu vá cáxí-yu cuèndá sá ndìhú iní-yu.

²¹ Te vá yõo ìⁿ dàndée luha dóó sáá ìⁿ dóó sa ní cuu tühú víhí, chi dóó sáá-ãⁿ nàndiyi-xi te uuⁿ-gá ndata-xi dõó sà ní cuu tühú-áⁿ. ²² Te ni vã yõo ìⁿ chihí ndidí sáá xití ìⁿ lamba sa ní cuu tühú víhí, chi núu yoo ducaⁿ na càda te ndava lamba sa ní cuu tühú-áⁿ, chi ío níhi yócó ndidí-áⁿ, te cuíta-ni ndidí-áⁿ te cuíta-ni lamba-áⁿ te núu ducaⁿ na càdá-yu. Núu xíãⁿ xìní ñùhu-xi quée ndidí sáá-ãⁿ xití ìⁿ lamba saa —càchí-gá xähãⁿ-gã xií-yu.

Cue téé xica cuu ndihí Jesús sàhnú-güedé yoco triú nduu ndètátú ñáiyu

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³ Te ñⁿ nduu cùu-xi nduu ndetátú ñáiyu ñùhu Jesús ichi ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá, te ta yáha-gá ndihí-güedé ñⁿ xichi núú cáá triú, te ní ngüíta-güedé sàhnú-güedé yoco triú-áⁿ. ²⁴ Te cue téé cùu fariséú ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Ná cuéndá ducaⁿ quide cue téé xica cuu ndihí-n sàhnú-güedé yoco triú vitna cùu-xi nduu ndetátú-i? Te ñá túú tàú-güedé ducaⁿ càda-güedé —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

²⁵ Te ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—¿Te náa vátá dácuàha tnahi-gá-ndó nùú tùtú Yá Ndiöxí núú càháⁿ-xi nàcuáa ní quide ndí Dàvíí cùtnàhá ní xihí ndí docó ndihí cue téé ní xica cuu ndihí ndí-áⁿ? ²⁶ Te dàvá-áⁿ ñí xíndecu ñⁿ téé ní xínani Abiàtár ní cuu-dé dútú cúnùu, te ndí Dàvíí ní quíhu ndí xití vehe Yá Ndiöxí ní queheⁿ ndí pàá ní cuu í ndécú-áⁿ ñí dácãhñu ndí cue téé ní xica cuu ndihí ndí ní xexi ndí ndihí-güedé, te mee-ni cuè dútú tàú-güedé caxi-güedé pàá-áⁿ ní cùu —cachí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

²⁷ Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Mee Yá Ndiöxí ní taxi ndecu-gá nduu ndètátú ñáiyu, te ñá túú ní càchí-gá sá mée-yu náandi cani iní-yu cadá-yu canehe í-yu nduu ndètátú-yu-áⁿ. ²⁸ Te yúhú Téé cùu ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo, tnàhá-í ndécú ndihí-í tnúhu ndee iní sá cùu-í nchaa ñáiyu nàcuáa cadá-yu nduu ndètátú-ó-áⁿ —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

3

Ïⁿ téé ní yíchí ïⁿ xio ndaha-xi
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Te Jèsús cuánguïhu tucu-gá xití veñúhu, te xití veñúhu-áⁿ ndécú ïⁿ téé ní yíchí ïⁿ xio ndaha-dé. ² Te xíaⁿ ndécú cuè téé xìto dayuhu ñaha xii-gá, te núu cada tátna-gá téé cùhú-áⁿ nduu cùu-xi nduu ndetatú-güedé ndihi ñáyi, cuendá ducaⁿ te níhí-güedě nàcuáa cada-güedé cacáⁿ cuéchi-güedé cuendá-gá. ³ Te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú ndaha-xi-áⁿ:

—Ndacuíñí te ngúnutñi-n cuădava iha —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

⁴ Te ní xicáⁿ tnúhú-gă núú-güedě, te xăhaⁿ-gă:

—Chí càchí tnúhu ná cúú să cúú càda-o nduu ndetatú-ó. ¿Sá văha ñă sá cuèhé? ¿Sá cáda tátna-o ñăyi cùhú ñă sá cáhni-ó-yu? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Dico ni ïⁿ-güedé ñá túú tnàhí ni căháⁿ-güedé.

⁵ Te Jèsús ní xíndéhé văha-gá núú nchàa-güedé te ní cudééⁿ-gă, te ní ndíhú iní-gá chi ío sàá iní-güedé, te ní xáhaⁿ-gă xii téé cùhú ndaha-xi-áⁿ:

—Ndocani ndaha-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní ndocani-dé ndaha-dé, te òré-ni-áⁿ ñí ndúha. ⁶ Te cue téé cùu fariséú ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé ïⁿ xichi núú ñí naníhí tnáhá-güedě ndihi cue téé cùndihi té Hèrodés cuendá ndatnúhu-güedé nása cada-güedé cahni-güedé Jèsús.

Cuéhé víhí ñăyi ní quexìo yuhu lagúná

⁷ Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihi cue téé xica cuu ndihi-gá yuhu làgúná distritú Galileá, te

ío cuéhé ñáyiú distrítú-áⁿ nchícúⁿ ñáhă-yu xii-gá cuáháⁿ. ⁸ Te núú nǐ quexìo-gá-áⁿ nǐ sáháⁿ ñáyiú distrítú Jùdeá, ñáyiú ñuú Jerusàlén, ñáyiú distrítú Idùmeá, ñáyiú xǐndecu ndàa ingá xio yúte Jòrdán, ndìhi ñáyiú xǐndecu yatni ñuú Tìrú ndìhi ñuú Sìdón, te ducaⁿ ïo vâi-yu ní sáháⁿ núú ndécú-gă chi ní níhǐ-yu tnúhu nchaa nàcuáa quide-gá. ⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii cue tée xica cuu ndìhi-gá sá cádá tũha-güedé ìⁿ bàrcú cuëndá caa-gá núú-xi cuëndá sá vă dádèhnde ñahá-yu xii-gá chi ío cuéhě-yu. ¹⁰ Te sá dúcáⁿ nǐ níhǐ-yu tnúhu sá quidé tătna-gá ñáyiú cùhú, núu xǐăⁿ nchaa dava-gá ñáyiú cùhú súúní dícó ngõnchihi tnàhá-yu cuáháⁿ-yu núú ndécú-gă cuíní-yu tnándeé ñáhă-yu xii-gá cuëndá sá cuíní-yu ndúha-yu. ¹¹ Te cue ñáyiú yìhi ñaha espíritú cúndìhi yucu ñávăha ní sanu xiti ñaha-xi xií-yu núú Jèsús òré ní xiní ñahá-xi xii-gá, te xǐăⁿ ní quide níhi ní cáháⁿ-yu, te xăhăⁿ-yu xii Jèsús:

—jYòhó cúú-n Dêhe Yá Ndiõxí! —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-gá.

¹² Te Jèsús ní tenàá-gá nchaa espíritú cúndìhi yucu ñávăha-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiú ní xíhi-xi-áⁿ să vă càháⁿ-yu núú ñáyiú yoo cùu-gá.

Jèsús cǎxi-gá úxúú tnàhá cue tée dacuàha ñaha xii ñáyiú tnúhu-gá

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Te sátá dúcáⁿ nǐ cuu te Jèsús ní sáá-gá ìⁿ yucu, te xǐăⁿ ndécú-gă ní cana-gá nchaa cue tée càchí iní-gá. Te òré ní quexìo nchaa cue tée-áⁿ núú-gă, ¹⁴ te ní cǎxi-gá úxúú tnàhá cue

tée caca cuu ndihi-gá, te diu-ni cue tée-án ten-
daha-gã quíhíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu-gá núú
ñáyiú. ¹⁵ Te ní sáñaha-gã xii-güedé tnúhu ndee
íní cundecu ndihi-güedé cuèndá cada tátna-güedé
ñáyiú cùhú, ndihi cuèndá queñuhu-güedé nchaa
espíritú cúndihí yucu ñávãha yíhí ñaha xii ñáyiú.
¹⁶ Te duha xñani ndi ùxúú cue tée-án: Híⁿ-dé
nání-dě Xímú, te mee-gã ní taudiú ñaha-gá xii-dé
sá cúnani-dé Pèlú. ¹⁷ Te ìngá-dé nání-dě Jàcobó,
te ìngá-dé nání-dě Juàá, te ñaní té Jàcobó-án cúú
tè Juàá te ndi ndúú-güedé cúú-güedé déhe té
Zebèdeú, te ndi ndúú cue tée-án ñí dánání ñaha
Jesús xii-güedé Boànergés, te tnúhu-án quéé-xí: Cue
tée ío yáchí cúdeéⁿ, duha quèe-xi tnúhu-án. ¹⁸ Te
duha xñani dàva-gá-güedé: Té Ndríxí, té Lìpé, té
Bartolómé, té Mâteú, té Mǎxí, té Jàcobó déhe té
Àlfeú, té Tàdeú, té Xímú tée ní cundihí cue tée
canànistá ní cùu, ¹⁹ ndihi té Jùdás Iscàrioté tée ní sáá
nduu ñí sáha cuèndá ñáhá xìi Jesús núú cuè tée cùu
úhú iní ñáhá xìi-gá, duha xñani cuè tée ní cáxi Jèsús
ní xica cuu ndihi-gá.

*Càchí-güedé sá ndécú ndihí Jesús yucu ñávãha dico
ñá ndàá*

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

Te sátá dúcáⁿ te cuáháⁿ-gá ndihi-güedé núú quidé
vèhe-gá. ²⁰ Te ío vài ñáyiú ní tacá-ni tucú-yu xíaⁿ,
te ni ñã ní ñhí-gã nása cada-gá caxi-gá ndihi cue
tée xica cuu ndihi-gá cuèndá sá ío vái-yu. ²¹ Te cue
ñáyiú cùu ndi mee Jesús ní ñhí-yu tnúhu nchaa
nàcuáa cùu, te nchaa ñáyiú ñá cùtnuní váha iní-xi ní
cachí-yu sá ñí nduu lùcú-gá nùu xíaⁿ cuáháⁿ ñáyiú

cùu ndi mee Jesús núú ndécú-gă cuendá candeca ñàhá-yu xii-gá núhú ní cùu.

22 Te cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés véxi ndéé ñúú Jerusàlén ní cáháⁿ cuèhé-güedé cuendá Jèsús, chi ní xítñàha-güedé:

—Tée-a ndècu ndihí-dé sácúíhná, te diu xíáⁿ chíndèe ñaha-xi xii-dé queñuhu-dé nchaa espíritú cúndihí-xi yihí ñaha xii ñáyiú, te diu-ni-xi tàxi tnuní-xi nchaa espíritú-áⁿ —duha ní xítñàha-güedé.

23 Te Jèsús ní cana ñaha-gă xii-güedé, te ní cani-gá ñⁿ cuendú núú-güedé nàcuáa tecú tnùní-güedé tnúhu-gá, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te nása cada sácúíhná queñuhu-xi cue espíritú cúndihí-xi yihí ñaha xii ñáyiú-i? 24 Te nchòhó xíní-ndó să nŭu ñⁿ tée yíndaha ñⁿ nacióⁿ vá cúú ñⁿnuu-dé ndihí cue tée cùndihí-dé, te vá cúdĭi-dé cunu-dĕ. 25 Te diu-ni ducaⁿ sätnahá-xi cùu tucu ñáyiú xĭndecu ñⁿ-ni vèhe, chi núú vá cúú ñⁿnuú-yu, te vá cúdĭi-yu cundecu càhnú-yu. 26 Te núú sácúíhná ñà túú cùu ñⁿnuu-xi ndihí cue espíritú cúndihí-xi, te vá cúdĭi-xi cundecu-xi taxi tnùní-xi te núú ducaⁿ quide-xi.

27 Te nchòhó xíní-ndó să cuè ñadúhú chi vá ndácú-güedé cuendá-ni quihu-güedé duhu-güedé vehe ñⁿ tée ío ndee, chi díhna-gá xíní ñuhu-xi tñi-güedé téé-áⁿ dacùtu ñaha-güedé xii-dé dătnùní ducaⁿ te ndacu-güedé duhu-güedé nchaa sá ndécú ndihí-dé.

28 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo să ncháá să cuèhé sá dúhá quide ñáyiú, ndihí nchaa tnúhu cuèhé tnúhu duha càháⁿ-yu cuendá Yă Ndióxi

cuu cada càhnu iní-gá. ²⁹ Dico cue ñáyi u na càháⁿ cuèhé cuèndá Espíritú Yă Ndiöxí, ñáyi u-áⁿ vă cádá càhnu iní ñáhá tñahí-gá xií-yu, chí cun-decu-ni cuéchi-yu núú-gă ni caa ni quíhíⁿ —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁰ Te ducaⁿ ñi cáháⁿ-gá chí càchí-güedé sá ndécú ndìhi-gá espíritú cündìhi yucu ñávăha.

*Năná Jèsús ndìhi cue ñanı-gá
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

³¹ Te ní quexi o náná Jèsús ndìhi cue ñanı-gá núú ndécú-gă xĩnutnii-yu quehé, te ní xáhăⁿ-yu xii iⁿ ñáyi u xĩndecu-áⁿ să dáyăha-yu tñuhu núú-gă cuèndá quee-gá ndatnúhu ndìhi ñaha-gă xii-yu. ³² Te cue ñáyi u xĩnucóo ni cándéé dñi-gá ní xáhăⁿ-yu xii-gá:

—Năná-n ndìhi cue ñanı-n ndécú-yu quehé nándùcu ñahá-yu xii-n —càchí-yu xáhăⁿ-yu xii-gá.

³³ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xií-yu:

—Te cachí tñuhu-ndo yöndi-gă ñáyi u cùu datná nănà-í ndìhi dàtná cue ñanı-í —càchí-gă xăhaⁿ-gă xií-yu.

³⁴ Te dătnùnı ní xĩndéhé văha-gá núú nchàa ñáyi u xĩnucóo ni cándéé dñi-gá-áⁿ, te ní xăhaⁿ-gă xií-yu:

—Nchaa ñáyi u-a cùu-yu dàtná nănà-í ndìhi dàtná cue ñanı-í. ³⁵ Chí nchaa ñáyi u quide nacuaá càháⁿ Yă Ndiöxí, ñáyi u-áⁿ cúu-yu dàtná cue ñanı-í, ndìhi dàtná cue cúha-í, ndìhi dàtná nănà-í —càchí-gă xăhaⁿ-gă xií-yu.

4

*Năcuáa quide tée cuángacáⁿ trıú
(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)*

1 Te Jèsús ní ngüíta-gá dácuaaha tucu-gá ñáyiú yuhu làgúná. Te cuéhé víhĩ-yu ní tacá xiáⁿ nũu cuásaá-gá núú ìⁿ bàrcú nútnĩ xití ndute làgúná-áⁿ, te núú xiǎⁿ ní ngóo-gá te ní ngüíta-gá dánèhé ñáhá-gǎ xií-yu, te nchaá-yu xixúcu-yu yuhu làgúná-áⁿ. 2 Te ní ngüíta-gá ní cani-gá titní cuendú núu-yu nàcuáa tecú tnùnĩ-yu tnúhu-gá, te xǎhaⁿ-gǎ xií-yu:

3 —Chí cùndedóho váha ìⁿ cuendú ná càni-í-a. Ìⁿ téé cuángacáⁿ-dé triú. 4 Te òré ní ngüíta-dé dǎngoyo-dé triú-áⁿ, te dava ní quene ndava ní ngava ndéé ichi, te ní xiní cue tílaá te ní na-datàcá-güedi. 5 Te dava ní ngava ñuhu yadi núú yíhí vîhi yúú, te ndĩhi-ni ní xínu-xi cuendá sá ñà túú càvihi ñuhu. 6 Dico òré ní nayehé ñá túú ní cùndee iní-xi chi ní yíchí-xi, chi ñá túú ní ñíhí quĩhíⁿ cùnú yóho-xi. 7 Te dava ní ngava núú yúcu ndĩquín tnu ñũu, te ìⁿnuu-ni ñí xínu-xi ndihí tnu ñũu, te tnu ñũu-áⁿ ñí sahnu-xi te ní dánáá-xí nchàa triú sá ñí xínu-áⁿ. 8 Dico dava triú-áⁿ ñí ngava-xi núú ndécú ñũhu cocoⁿ, te xiǎⁿ ní xínu-xi te ní sahnu-xi te ío váha ní cuu, chí núú ìⁿ-ní triú-áⁿ te dava yoco-xi ní nguíhi ócò úxí triú-xi, te dava yoco-xi ní nguíhi únídico triú-xi, te dava yoco-xi ní nguíhi ìⁿ ciendú triú-xi —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

9 Te xǎhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

—Nchaa nchòhó ñáyiú ní xíndedóho nchaa tnúhu ní cáháⁿ-í-a, te ío váha chí cuáha cuendá —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

*Jèsús càháⁿ-gá ná cuendá ducaⁿ càni-gá cuendú
(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)*

10 Te sátá nǐ ndaca ñáyiú-áⁿ te ní quendóo mee-nǎ Jèsús ndihì cue téé xìca cuu ndihì-gá, ndihì ìⁿ úú-nǎ ñáyiú. Te ñáyiú-áⁿ ndihì cue téé-áⁿ ní xícáⁿ tnúhǔ-yu ndihì-güedé núú-gǎ, núu nása quèe-xi cuendú ní cani-gá núú-yu ndihì-güedé. 11 Te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Nchòhó chi sa càchí tnúhu Yá Ndiöxí xii-ndo ìⁿ sá vátá quíní-gá-ndó, chi càchí tnúhu-gá nàcuáa cada-gá ndíhu ndaha-gǎ ñáyiú, dico dava-gá ñáyiú càni-í mee-ni cuendú núú-yu. 12 Chi cuéi na quíní-yu nchaa nàcuáa cuu dico ní vǎ cútnùnì iní-yu ná cuendá ducaⁿ cùu, àdi cuéi na cùndedóho-yu dico ní vǎ tècú tnùnì-yu. Te ducaⁿ ndòhó-yu cuendá sá vǎ quíndáá iní-yu Yá Ndiöxí, ndihì cuendá sá vǎ cádá càhnu iní-gá nchaa yíca cuèchi-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu ndihì-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá nàcuáa quèe-xi cuendá téé cuángacáⁿ triú

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

13 Te ní xáhaⁿ tùcu Jesús xii cue téé xìca cuu ndihì-gá, ndihì cue ñáyiú-áⁿ:

—Nchòhó, ñá túú ní tècú tnùnì-ndó cuendú ní cani-í núú-ndó, te núu ducaⁿ, ¿te nása tecú tnùnì-ndó dàva-gá cuendú cani-í núú-ndó-í? Te na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa quèe-xi cuendú ní cani-í núú-ndó. 14 Te téé cuángacáⁿ triú-áⁿ cúú-dě dàtná ìⁿ téé cuáháⁿ càháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí núú ñáyiú. 15 Te triú-áⁿ cúú-xí dàtná tnúhu Yá Ndiöxí, te triú sá nǐ quene ndava ní ngava ndéé ichì, xíáⁿ cúú-xí dàtná ñáyiú ní tnahá iní-xi tnúhu Yá Ndiöxí, dico sácúíhná cuáháⁿ-xi xòcani-xi tnúhu-gá iní-yu cuendá sá vǎ cǎnchícúⁿ nihnú-yu nàcuáa

càháⁿ tnúhu-áⁿ. ¹⁶ Te triú sá nǐ ngava ñuhu yadi núú yíhí vǐhi yúú, xǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyiú ní xíndedóho tnúhu Yá Ndiǒxí te díí ìní ní tnií-yu tnúhu-gá. ¹⁷ Dico òré ná ngüta ñáyiú cúcuèhé ñáhã-yu xií-yu àdi nándi-gá sá yãha-yu sá cuendá tnúhu-gá, te ñá cùndèe iní-yu chi dàñá-yu tnúhu-gá cuendá sá ñà túú nǐhí ndéě-yu. ¹⁸ Te triú sá nǐ ngava núú yúú ndǐquíⁿ tnu iñu xǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyiú ní tecú dóho-xi tnúhu Yá Ndiǒxí, ¹⁹ dico cuéé cuéé ní nacuanaá-yu tnúhu-gá, chi cuendá mee-ni sá cúú-xí mèe-yu ñuhu iní-yu, ndihí cuendá sá ïo sàni iní-yu cuu cuicá-yu, ndihí cuendá sá ïo cùdíí ìní-yu nchaa sá ïó ñuyúú-a, te ñá túú ñuhu iní-yu tnúhu sá nǐ xíndedóho-yu-áⁿ nàcuáa cada váha-yu cundecú-yu. ²⁰ Dico triú sá nǐ ngava núú ndécú ñuhu cocoⁿ, xǎⁿ cúú-xí dàtná ñáyiú ní xíndedóho tnúhu Yá Ndiǒxí te quidé-yu nchaa nàcuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ. Te cada iní-ndó sá ñáyiú-áⁿ cúú-yu dàtná triú sá nǐ nguíhi yoco-xi ócó úxí triú-xi, ndihí triú sá nǐ nguíhi yoco-xi únídico triú-xi, ndihí triú sá nǐ nguíhi yoco-xi ìⁿ cièndú triú-xi. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùú-yu chi ïo váha quidé-yu —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii cue tée xica cuu ndihí-gá ndihí cue ñáyiú-áⁿ.

Cuendá iti
(Lc. 8:16-18)

²¹ Te xãhaⁿ-gã xii nchaa ñáyiú:

—Ñá túú nǐ ìⁿ ñáyiú tèñuhú iti te chiváha-yu ìⁿ xití quídi, àdi chiváha-yu ìⁿ caha camá, chi tàxi ndecú-yu ìⁿ núú dùcúⁿ cuendá cutnùní núú nchaa ñáyiú. ²² Te ni ìⁿ tnúhu sá ñã tècú tnùnǐ ñáyiú

vitna cachí-ó sǎ vǎ təcú tnùní-yu chi dacuítí sǎ təcú tnùní-yu, te ni ìⁿ tnúhu sá cǎchí-ó cùu yuhu vitna vá cúú yuhu chi dacuítí sǎ quée tǔu-xi núú ñǎyiu. ²³ Te nchòhó cue ñáyiu ní xíndedóho nchaa tnúhu ní cǎháⁿ-í-a, te ío váha chí ná cuǎha cuendá —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

²⁴ Te ní xáhaⁿ tùcu-gá:

—Ío váha chí cúndedóho tnúhu na cǎháⁿ-í-a. Te nàcuáa-ni quide-ndo danehé-ndó ñáyiu tnúhu Yá Ndiǒxí, te ñiu-ni ducaⁿ cǎda ñaha-gá xii-ndo, te uuⁿ-gá ducaⁿ cǎda-gá sá cúú-xí-ndó. ²⁵ Te nchaa nchòhó ñáyiu təcú tnùní tnúhu Yá Ndiǒxí, uuⁿ-gá cuita tecú tnùní-ndó tnúhu-gá quíhíⁿ. Te nchaa nchòhó ñáyiu ñá túú təcú tnùní tnúhu-gá, te uuⁿ-gá vá təcú tnùní-ndó —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

Nàcuáa sàhnu triú

²⁶ Te Jèsús xǎhaⁿ tùcu-gá:

—Na cǎni-í ìⁿ cuendú núú-ndó cuendá tecú tnùní-ndó nàcuáa cada-xi òré ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiǒxí xii ñáyiu. Ìⁿ tée cuángacáⁿ-dé triú. ²⁷⁻²⁸ Te sátá ñǎ yáha ní sacáⁿ-dé triú-áⁿ, te cuánuhú-dé vehe-dé ndétátú-dé. Te ducaⁿ-ni ta xìca nduu cuáháⁿ te ní xínu triú-áⁿ, te nàcuáa ta sàhnu-xi cuáháⁿ te ta quée ndaha-xi, te ducaⁿ-ni cùu ní sáá nduu ñǎ quene yoco-xi te ní nguíhi triú-xi, dico tée ní sacáⁿ triú-áⁿ ñà túú xìní-dé nása ní sahnu-xi, chi mee ñùhu ní quide-xi ní sahnu triú-áⁿ. ²⁹ Te òré sa ní ndíhi ní cuaaⁿ te ní nguíta tée ní sacáⁿ-áⁿ náquèhdé-dé nátàxi tnaha-dé —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

*Cuendá ndíquíⁿ yutnu nàni mostázá
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)*

30 Te xǎhaⁿ tùcu Jesús xií-yu:

—Na càni tucu-í ingá cuendú núú-ndó cuendá tecú tnùnì-ndó nàcuáa cada-xi òré ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xii ñáyiu. ³¹ Hⁿ yutnu nàni mostázá cúú-xí hⁿ yutnu sá líhli vìhi-gá ndíquíⁿ-xi dàcúúxí ndíquíⁿ nchaa cúhú, ³² dico òré ná càcáⁿ-güedé núú ñúhú-güedě, te na xǐnu-xi te sàhnu-gá-xi dàcúúxí nchaa cúhú, te nchaa dité-xi ío cùu cahnu-xi, te ndéé cue quitì ndàva núú tàchí sácõo-güedì nchaa núú dìtè-xi xìnu ndeti-güedì —cachí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

*Ío titní cuendú ní canì Jèsús núú ñáyiu
(Mt. 13:34-35)*

³³ Te ío-gá vài cuendú ní canì Jèsús núú ñáyiu cuendá tecú tnùnì-yu tnúhu Yá Ndiöxí, dico dava cuendú ñá túú ní càni-gá núú-yu, chì ní cutnùnì iní-gá sá vǎ tècú tnùnì-yu nchaa. ³⁴ Te mee-ni cuendú ní canì Jèsús núú ñáyiu ndi tnahá òré ní dánèhé ñáhá-gǎ xií-yu tnúhu-gá. Te òré ndécú mèe Jesús ndíhi cue téé xìca cuu ndíhi-gá, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé nàcuáa quèe-xi hⁿ hⁿ cuendú ní canì-gá núú ñáyiu.

*Jèsús ngání-gǎ táchí ndíhi ndute làgúná
(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)*

³⁵ Te ñiu-ni nduu-ǎⁿ òré sa ta cùndiquíⁿ cuáháⁿ ní xáhaⁿ Jesús xii cue téé xìca cuu ndíhi-gá:

—Chí ná quíhíⁿ-ó ndàa ingá xio yuhu làgúná —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

³⁶ Te ní quide ndee iní-gá nchaa ñáyiu xǐxúcu-áⁿ, te ñiu-ni bàrcú sá ñúhú-gǎ òré ní dánèhé-gá ñáyiu tnúhu-gá ñiu-ni xǐǎⁿ ní dácácá cuè téé xìca

cuu ndihi-gá ndécá ñàha-güedé xii-gá cuáháⁿ, te tnahá ñⁿ ùú-gá bàrcú ní xica-xi nchìcúⁿ-xi bàrcú ñúhú-gă-áⁿ cuáháⁿ. ³⁷ Te ñùhu barcú ñúhú-gă-áⁿ ichi cuáháⁿ-xi núú ndute, te ní quexìo ñⁿ táchí ñhi, te ta nàdachitú-xi ndute xití bàrcú-áⁿ cuáháⁿ, te sa cuìní-nă-xi quée naa bàrcú-áⁿ xití ndute ni cùu. ³⁸ Te Jèsús cáá-gă xidí-gá ñⁿ xichi ndàa sátá bàrcú-áⁿ, te yìnchihi ñⁿ dóó dǐquí-gă. Te sá dúcáⁿ cuìní-xi quée naa bàrcú-áⁿ ñùu ní sáháⁿ-güedé ní ndocani ñàha-güedě xii-gá, te xăhaⁿ-güedě:

—¡Mèstrú, ndiquíú ìní! ¿Náa ñá túú ndìhú ìní-n sǎ tá quée naa-o cuáháⁿ-ăⁿ? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

³⁹ Te Jèsús ní ndiquíú ìní-gá te ní ndacóo-gá, te ní tenàá-gá táchí-ăⁿ, te ní xăhaⁿ-gă xii ndute làgúná:

—¡Tnavíí-nă cuhuⁿ, chi ío dusaⁿ! —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii ndute-áⁿ.

Te òré-ni ní ngüíñí táchí-ăⁿ te ní nucúndecu nahi-nă ndute làgúná-áⁿ. ⁴⁰ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuendá ndée dúcáⁿ yùhú-ndó-í? ¿Náa ñá túú sàndáá ìní ñáhá ndìsa-ndo xii-í-ăⁿ? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

⁴¹ Dico mee-güedě chi ío ní yùhú-güedé sá ducaⁿ ñǐ quide-gá ní xiní-güedé, te ní xítñàha-güedé:

—¿Te ná téa cùu téa-a núu ní cáháⁿ-ni-dé, te ní ngüíñí táchí te ní nucúndecu nahi ndùte làgúná-a-í? —càchí-güedé xítñàha-güedé.

5

Ïⁿ téé yìhi ñaha espíritú cúndìhi yucu ñávãha
(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Te ní sáá Jèsús ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá ndàa ingá xio yuhu làgúná yucu cue téé ñúú Gàdará. ² Te òré ní quene-gá xití bàrcú te ïⁿ téé yìhi ñaha espíritú cúndìhi yucu ñávãha ní quee-dé núú yíndũxi ndíyì cuáháⁿ-dé núú-gã. ³ Te mee-ni nũú yíndũxi ndíyì-áⁿ quidé vèhe-dé, te cuèi dàcutu ñaha-güedé cadèná xii-dé dico ñá túú tnàhí ndàcu-güedé núú-dě. ⁴ Te ío titní xito ní dácútú-güedě cadèná sáhá-dě ndìhi ndaha-dé dico ní dándává-ni-dě, te ní xóo dacàchi-gá-dé nchaa cadèná-áⁿ, te ñá túú tnàhí ni ndàcu-güedé núú-dě. ⁵ Te cuèi nduu cuèi niú ní xóo cana saa-dé, te váha-ni núu xití yucu ndècu-dé àdi núú yíndũxi ndíyì dico càna saa nahi-ni-dé, te ío ní xóo dànícùehé-dé méé-dě ndìhi yúú. ⁶ Te òré ní xiní-dé Jèsús te xìnu-dé ní sáháⁿ núú-gã, te ní ngüíñí xití-dě, ⁷ te espíritú yíhí ñaha xii-dé-áⁿ ñí quide-xi níhi ní cáháⁿ-dé, te xãháⁿ-dě xii-gá:

—¿Ná cuendá véxi yòhó Jèsús Déhe Dútú Ndiõxí sàdí-n ìchi-í? Te càháⁿ ndàhú-í núú Ndiõxí yuhu nũú-n sã vã dándòho ñaha-n xii-í —càchí-dé xãháⁿ-dě xii-gá.

⁸ Te ducaⁿ ñí cáháⁿ-dé cuendá sá Jèsús ní xãháⁿ-gã xii espíritú cúndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii-dé-áⁿ sã quéé ñaha-xi xii-dé.

⁹ Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gã núú-dě, te xãháⁿ-gã:
—¿Nása nàni-n-i? —cachí-gá xãháⁿ-gã xii-dé.
Te ní xãháⁿ-dě:

—Vài Sandadú, duha nàni-í chi ío cuéhé-ndí —
càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

10 Te cue espíritú cúndìhi yucu ñávǎha-áⁿ ñí cáháⁿ
ndàhú-xi núú Jèsús sá vǎ téndàha ñaha-gá xii-xi
quíhíⁿ-xi ingá xichi. 11 Te ðiu-ni yatni yucu núú
ndécú Jèsús-áⁿ yíhí vǎi cuchí xǐxexi-güedi. 12 Te
nchaa cue espíritú-áⁿ ñí cáháⁿ ndàhú-xi núú-gǎ, te
xǎhaⁿ-xi xii-gá:

—Càháⁿ ndàhú-ndí núú-n sǎ dáñá-n quǐhu-ndí
yiqui cùñú nchaa cùchí-ǎⁿ —càchí-xi xǎhaⁿ-xi xii-gá.

13 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ sá cúú quǐhu-xi yiqui
cùñú-güedi, te xǐnu dàtná úú mǐl-güedi yìhi yucu-áⁿ.
Te nchaa espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yìhi ñaha
xii téé-áⁿ ñí quee ñaha-xi xii-dé, te cuánguǐhu-xi
yiqui cùñú nchaa cùchí-áⁿ, te nchaa-güedi ní
xinu-güedi duha ní quée-güedi ndàa núú dèhvǎ
yuhu làgúná-áⁿ, te ní ngaunihnu-güedi xití ndute
te ní ndìhi-güedi ní cáhá.

14 Te òré ní xiní cue téé xìto cuchí-áⁿ nàcuáa
ní cuu te ní xinu-güedé, te ní sáháⁿ-güedé ní
cani-güedé cuèndú núú cuè ñáyiú ndècu xití ñúú,
ndìhi núú cuè ñáyiú ndècu xití yucu. Te nchaa
ñáyiú ní níhí tñǎhu ní xicá-yu cuáháⁿ ndéhě-yu
nàcuáa ní cuu. 15 Te òré ní quexió-yu núú ndécú
Jèsús te ní xiní-yu téé ní xǐhi ñaha cuè espíritú
cúndìhi yucu ñávǎha-áⁿ núcõo-dé núú sàhá Jèsús, te
nihnu-ná-dé dóó-dě te núcõo-ná-dé dàtná ñⁿ ñáyiú
váha, te ní yùhú-yu òré ní xiní ñáhǎ-yu xii-dé. 16 Te
nchaa ñáyiú ní xiní nàcuáa ní cuu ní ndúha téé yìhi
ñaha cue espíritú cúndìhi yucu ñávǎha-áⁿ ní cùu
ní caní-yu cuèndú núú nchàa ñáyiú ní quexió-áⁿ

nàcuáa ní cuu ní ndúha téé-áⁿ ndihí nàcuáa ní cuu cuèndá nchaa cùchí-áⁿ. ¹⁷ Te sá dúcáⁿ ní nìhí ñáyiú-áⁿ tnùhu nàcuáa ní cuu núu nchaá-yu ní ngúíta-yu càháⁿ ndàhú-yu núú Jèsús sá ná quèe-gá yucu ñuú-yu núhú-gá.

¹⁸ Te ní xica-gá cuáháⁿ-gá núú ndécú bàrcú, te òré ndée-gá bàrcú-áⁿ nùhú-gá ní ngúíta téé ní xíhi ñaha cuè espíritú cúndihí yucu ñávãha-áⁿ càháⁿ ndàhú-dé núú-gã nùu vá cúndèe iní-gá quíhíⁿ ndihí ñaha-gã xii-dé. ¹⁹ Dico ñá túú ní sãha-gá tnúhu quíhíⁿ ndihí ñaha-gã xii-dé, te ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—Cuanùhú vehe-n, te cani-n cuèndú núú cuè ñáyiú sá Yã Ndiõxí ní cundàhú iní ñáhá-gã xii-n, te ío càhnu cuu nchaa sá vãha ní quide-gá sá cúú-xí-n —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-dé.

²⁰ Te téé-áⁿ nì xica-dé cuánuhú-dé, te ní sáháⁿ-dé ndi ùxi ñuú nání Dècápolís, te ní cani-dé cuèndú núú nchàa ñáyiú sá ío càhnu cuu nchaa sá vãha ní quide ñaha Jèsús xii-dé, te nchaá-yu ío ní cuñúhu-yu.

Cuèndá déhe yoco té Jàirú ndihí cuèndá #ⁿ ñadìhí ní tnándeé dóó Jèsús

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

²¹ Te Jèsús cuánde-gá bàrcú, te ní natehndé-gá ndàa ingá xio yuhu làgúná, te ío vài ñáyiú ní tacá núú nì quexìo-gá-áⁿ, te xíáⁿ ndécú-gã ²² ní quexìo #ⁿ téé tàxi tnuní veñúhu núú-gã, te téé-áⁿ nání-dě Jàirú, te ní ngúíhí xítí-dě núú-gã. ²³ Te ní ngúíta-dé càháⁿ ndàhú-dé núú-gã, te xãhaⁿ-dě xii-gá:

—Ío càhú tnàhá déhe yoco-í cùhú-xi, te ndècu-ná-xi sá cùú-xi, te véxi-í càháⁿ ndàhú-í

núú-n nũu vá cùndèe iní-n quĩhíⁿ-ó vèhe-í tendaha-n-xi cuèndá ndúha-xi, te cundecu-xi — càchí-dé xãhaⁿ-dẽ xii-gá.

²⁴ Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ndihí téé-áⁿ, te ío vài ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-gá cuáháⁿ, te dàdehnde ñaha-ná-yu xii-gá ni cùu. ²⁵ Te tnuú nchaa ñáyiu-áⁿ ñútnàhá ìⁿ ñaha cùhú, te ñaha-áⁿ sa ní cuu úxúú cuíá sã cùhú-aⁿ ngòyo ñaha níñí xii-aⁿ. ²⁶ Te ío ta ndòho-aⁿ véxi, te ío cuéhé ñátátná ñí cuu ta quide tátna ñaha xii-aⁿ, te sa ní ndihí nchaa sá ndécú ndihí-aⁿ ní nadico-aⁿ cuèndá ní níhí-aⁿ díhúⁿ ñí queheⁿ nchaa ñáyiu ní quide tátna ñaha xii-aⁿ dico ni ìⁿ-yu ñá túú ní ndàcú-yu ndúha-aⁿ, chi da uuⁿ-gá tá cùu cahú-aⁿ cuáháⁿ. ²⁷ Te òré ní níhí-aⁿ tnúhu cuèndá Jèsús, te ní xica-aⁿ cuáháⁿ-aⁿ núú ndécú-gã. Te òré ní quexìo-aⁿ núú ndécú-gã te ní sáháⁿ ndehe yatni-aⁿ ndàa sátá-gã ní tnándeé-aⁿ dóó-gã. ²⁸ Te ducaⁿ ñí quide-aⁿ chi ní sani iní-aⁿ sá nũu ndacu-aⁿ tnándeé-aⁿ cuèdicó luha yuhu dǒó Jèsús te ndúha-aⁿ ní sani iní-aⁿ. ²⁹ Te òré ducaⁿ ñí quide-aⁿ te ñá túú-gã ní ngòyo ñaha-gá níñí xii-aⁿ, te òré-áⁿ ñí cutnùní iní-aⁿ sá ñí ndúha-aⁿ cuéhé tnàhá-aⁿ. ³⁰ Te Jèsús ní cutnùní iní-gá sá ìⁿ ñáyiu ní ndúha sá cuèndá-gá, núu ní nchócótó-gã ndàa sátá-gã te ní xícaⁿ tnúhú-gã núú nchàa ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-gá, te xãhaⁿ-gã xií-yu:

—¿Ndèdacàa-ndo ní tnándeé ñáhá xii-í? —càchí-gá xãhaⁿ-gã xií-yu.

³¹ Te cue téé xìca cuu ndihí-gá ní xáhaⁿ-güedẽ xii-gá:

—Mèstrú, ndèhe-n sá váí ñáyiu nchìcúⁿ ñáhá xii-n, te texio texio dàdehnde ñahá-yu xii-n te xìcáⁿ

tnúhú-gǎ-n yòo ní tnándeé ñáhá xii-n —cachí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

³² Te Jèsús ní xíndéhé vǎha-gá xio xio dìñi-gá nõu ndëdacàa ñáyiu ní tnándeé ñáhá xii-gá. ³³ Te sá dúcáⁿ ñi cutnùní iní ñadihí-áⁿ nàcuáa ní cuu, núu yùhú yùhú-aⁿ ní sáhá-aⁿ ní ngüñí xítí-áⁿ nõú Jèsús, te ní xáhaⁿ ndǎá-aⁿ xii-gá nàcuáa ndùu cuendá-aⁿ. ³⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ:

—Yòhó ñaha cùhú ní cùu, ní sándáá iní ñáhá-n xii-í, núu ní ndúha-n, te vitna cuanùhú te vá ndihú-gá iní-n, chi vá dúcáⁿ-gǎ ndoho-n —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

³⁵ Te càháⁿ dúcáⁿ-ní Jèsús ní sáa cue tée xinu cuechi vehe té Jàirú tée tàxi tnuní veñúhu-áⁿ, te xǎhaⁿ-güedě xii-dé:

—Sa ní xíhí déhe-n, vá chíchìuⁿ-gá-n Mèstrú —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-dé.

³⁶ Dico Jèsús ñá túú ní quide cuendá-gá nàcuáa ndùu tnúhu ní cáháⁿ cue tée-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gǎ xii tée tàxi tnuní veñúhu-áⁿ:

—Ñá túú ña cani iní-n, quindáá iní ñáhá-ní-n xii-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

³⁷ Te Jèsús vá yòo-gá ní cuíní-gá canchicúⁿ ñáhá xii-gá quíhíⁿ, chi té Pèlú-ni, ndihí té Jàcobó-ni, ndihí ñaní-ni-dé té Juáa cuáháⁿ ndihí ñaha-gǎ xii-güedé. ³⁸ Te òré ní quexìo-gá ndihí-güedé vehe tée tàxi tnuní veñúhu-áⁿ, te ní xiní-gá sá ïo vài ñáyiu xĩndecu, te súúní dùsaⁿ quidé-yu te níhi xícáháⁿ-yu te xĩndáhí-yu. ³⁹ Te òré cuánguihu-gá xítí vehe, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-yu:

—¿Ná cuendá ndéé dúcáⁿ ño dusaⁿ quide-ndo, te ndàhyú-ndó? Te xíchí-a ñá túú ní xíhí-xi chi òcò xidí-xi —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

⁴⁰ Te ní sácú ndeé ñáhǎ-yu xii-gá sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, chi sá cúú-xí mèe-yu chi ní xíhí ndisa xíchí-ǎⁿ. Te òré-áⁿ ñí queñuhu-gá nchaá-yu quehé, te cuánguihu-gá núú cándòdo yiqui cuñú xíchí ñí xíhí-áⁿ. Te ndèca-gá tǎtá xíchí ñí xíhí-áⁿ ndihì nǎná-xi cuánguihu, te tnàhá cue téé úní ndihì-gá-áⁿ cuánguihu ndihì-gá. ⁴¹ Te ní tñii-gá ndaha xíchí ñí xíhí-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gǎ:

—Tàlíta, cúmí —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ.

Te tnúhu-áⁿ queé-xí: Yòhó xíchí cuéchí yúhú càchí-í sá ndácòo-n, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

⁴² Te òré-ñi-áⁿ ñí ndoto xíchí cuéchí-ǎⁿ ñí ndacóo-xi ní nacaca cuu-xi, te ndècu-xi úxúú cuíá-xi. Te ío ní cuñúhu nchaa ñáyiu sá dúcáⁿ ñí dándótó ñàha Jesús xii-xi. ⁴³ Te Jèsús ní cáháⁿ víhí-gǎ dóho tǎtá-xi ndihì nǎná-xi sá vǎ yòo ñí cúnàhá-yu sá ñí dándótó ñàha-gá xii-xi. Te sátá dúcáⁿ te ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu sá cuñàhá-yu xii-xi sá cáxí-xí.

6

Jèsús ndécú-gǎ ñuú Nazàrèt (Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Te Jèsús ní ndee-gá ñuú núú ñí dándótó-gǎ xíchí ñí xíhí-áⁿ, te cuánuhú-gá núú cúú ñuú-gá, te tnàhá cue téé xica cuu ndihì-gá cuánuhú ndihì-gá.

² Te ndècu Jesús ñuú-gá ní tnàhá nduu ndètátú ñáyiu. Te nduu-ǎⁿ cuánguihu-gá xití veñúhu dàcuaha ñàha-gá xií-yu. Te vǎi ñáyiu ndèdóho nchaa tnúhu càháⁿ-gǎ, te xicuñúhu víhí-yu, te xitnàhá-yu:

—¿Ndèé ní sáháⁿ dácúháá tǎe-a núu ndéé duha váha càháⁿ-dé, nása ní quide-dé núu ndéé duha ío váha cùtnuní iní-dé, te ndàcu-dé quidé-dě nchaa sá vǎ yǎo tnàhí ndàcu cada-i? ³ Te dicó carpintèrú cúú-dě, dicó déhe tá Màriá cúú-dě, te ñaní-dé cúú tǎ Jàcobó, ndihí té Chèé, ndihí té Jùdás, ndihí té Xǐmú, te diu-ni cue cúha-dé cúú ñǎyiu ndècu ndihí-o ñuú-a —càchí-yu xǐtnàhá-yu.

Te ñá túú ní cuíní-gá-yu cáháⁿ ndihí váha ñàhá-yu xii-gá. ⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Te núu ìⁿ tée càháⁿ tnúhu Yá Ndiǒxí ná nàsáá-dé ñuú-dé dácúàha-dé ñáyiu tnúhu-gá, te nchaa ñáyiu ñuú-dé-áⁿ, ndihí nchaa ñáyiu ndècu ndihí-dé vehe-dé, ndihí nchaa ñáyiu cùu ndi mee-dé ñá túú nèhé-yu sá yíñùhu núú-dě, dico cue ñáyiu nchaa dava-gá ñuú chi nèhé-yu sá yíñùhu núú-dě —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

⁵ Te ñá túú ní quide tátna Jèsús vǎi ñáyiu cuendá sá ñà túú ní sàndáá iní ñáhǎ-yu xii-gá, dico ní quide tátna-gá ìⁿ úú ñáyiu cùhú ní sàndáá iní ñáhǎ xii-gá. Te ní tendaha ñàha-ni-gá xií-yu te ní ndúha-yu.

⁶ Te ío ní cuñúhu-gá sá dúcáⁿ ñà túú ní cuíní-yu quíndáá iní ñáhǎ-yu xii-gá. Te sátá dúcáⁿ te ní xica-gá cuáháⁿ-gá nchaa dava-gá ñuú lìhli càa yatni xíaⁿ cuendá dácúàha-gá ñáyiu tnúhu-gá.

Jèsús táúchìuⁿ-gá quíhìⁿ cue tée xica cuu ndihí-gá cáháⁿ-güedé tnúhu Yá Ndiǒxí núú ñáyiu

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Te Jèsús ní cana-gá ndi ùxúú cue tée xica cuu ndihí-gá, te ní sáñaha-gǎ xii-güedé tnúhu ndee ìní cundecu ndihí-güedé cuendá queñuhu-güedé nchaa espíritú cúndihí yucu ñávǎha yìhì ñaha xii

ñáyiú. Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé sá ndì ndúú ndi ndúú-güedě quihíⁿ-güedé cáháⁿ-güedé tnúhu Yá Ndiöxí núú ñáyiú. ⁸⁻⁹ Te cùmání-gǎ caca-güedé quihíⁿ-güedé, te ni xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Vá cánèhe-ndo ñunu cuhuⁿ ndachiuⁿ-ndo, te ni vǎ cánèhe-ndo sá cáxí-ndó, te ni vǎ cánèhe-ndo díhúⁿ, chi ìⁿ caa-ni tǎtnu canehe-ndo, te chàú yíhí-ní-ndó-ǎⁿ xíǎⁿ-ni quihi-ndo, te vá cánèhe-gá-ndó ìngá ichi dóó-ndó chi ðiu-ni dóó níhnú-ndó-ǎⁿ xíǎⁿ tnàhí-ni cuihnu-ndo te ñǎ túú tnàhí-gá ná canehe-ndo —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹⁰ Te xǎhaⁿ tùcu-gá:

—Te òré ná sàá-ndó ìⁿ ñuú, te ió ñáyiú cáháⁿ ñǎhǎ-yu xii-ndo vèhé-yu, te xíǎⁿ-ni cundecu-ndo ndèè ná sàá nduu ndèe-ndo ñuú-áⁿ. ¹¹ Te núú ió dava ñuú ñǎ túú cuìní-yu cáháⁿ ndìhi ñaha vǎha-yu xii-ndo, te ni ñǎ túú cuìní-yu cundedóho-yu tnúhu càháⁿ-ndó, te ndee-ni-ndo ñùú-áⁿ te naquidi-ndo tìcáchúhmá ñǎ tníi sáhá-ndó cuèndá ná cùtnuní iní-yu sá ñǎ túú quìde váha-yu. Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ná sàá nduu càda ndáá Yǎ Ndiöxí cuéchi nchaa ñáyiú, te cue ñáyiú ducaⁿ na càda ñaha xii-ndo-áⁿ ìo-gá ndohó-yu dàvǎ-áⁿ dàcúúxí dàtná ndoho cue ñáyiú ñuú Sòdomá ndìhi cue ñáyiú ñuú Gòmorrá —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹² Te cue téé-áⁿ ñǎ xica-güedé cuáháⁿ-güedé te ní ngüíta-güedé dácuaⁿ-güedé cue ñáyiú tnúhu Yá Ndiöxí, te xǎhaⁿ-güedě xii-yu:

—Chí dándixi túú iní sá ñǎ túú quìde váha-ndo ndècu-ndo, te dañà-ndo nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-ndo. —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xií-yu.

13 Te vâi espírítú cúndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii ñáyiu ta quèñuhu-güedé yiqui cùñú-yu cuáhán, te vâi tucu ñáyiu cùhú tá quide tátna-güedé cuáhán chíhí ñaha-güedé acítí xií-yu te ndüha-yu.

Nàcuáa ní cuu ní xihí té Juáá téé dàcuandute ñaha xii ñáyiu

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

14 Te nchaa xichi ní níhí ñáyiu tnúhu nchaa nàcuáa quide Jesús, te tnàhá té Hèrodés téé yìndaha ñaha xii ñáyiu ní níhí-dě tnúhu nchaa nàcuáa quide-gá, te ní cachí-dé:

—Té Juáá téé ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiu ní ndoto núu dácáⁿ ndácú-dě quidé-dě nchaa sá vã yõo tnàhí ndàcu cada —duha ní cachí-dé.

15 Te dava ñáyiu càchí-yu sá tẽ Èliás téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ndéé sanaha ní nasáá-dé.

Te davá-yu càchí-yu sá cúú-gã dàtná ìⁿ téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ndéé sanaha. 16 Te té Hèrodés ní níhí-dě tnúhu nchaa nàcuáa càháⁿ-yu, te ní cachí-dé:

—Diu té Juáá téé ní táúchíúⁿ-í ní xehndé-güedé díquí-xi ní ndoto —càchí-dé.

17-18 Te duha ní cuu cútnàhá ní sahani té Hèrodés té Juáá, chi dàvã-áⁿ ñi naqueheⁿ té Hèrodés-áⁿ ìⁿ ñaha nàni Herodiás ndécá-dě, te ñaha-áⁿ sà ní cándeca ñaha ñàní-dé té Lìpé. Te té Juáá ní xáhaⁿ-dě xii té Hèrodés sá ñà túú ní quide váha-dé sá dúcáⁿ ñi naqueheⁿ-dé ñaha ní cándeca ñàní-dé, núu sá cuendá ñaha-áⁿ ñi táúchíúⁿ tẽ Hèrodés ní tñi-güedé té Juáá ní chihí ñaha-güedé vecaá, te ní dácútú ñaha-güedé xii-dé, te ducaⁿ ñi quide-dé cuendá sá ndécá ñaha-dé xii-aⁿ.

19 Te ñaha nàni Herodiás ndécá tẽ Hèrodés-án ò ní cuu úhú iní-aⁿ té Juáá, te ní cuini-aⁿ cahni-aⁿ-dé, dico ñá túú ní ñíhí-aⁿ nàcuáa cada-aⁿ. 20 Te mee tẽ Hèrodés chi ní cutnùní ndáá iní-dé sá tẽ Juáá cúú-dẽ ìⁿ tée quide mee-ni sá vãha, te quide ndáá-dé núú Yã Ndiõxí, te ní xóo yùhú ñáhá-dẽ nõu xíãⁿ ñá túú ní dàña-dé ná cada ñaha ñaha ndeca-dé-áⁿ xii té Juáá. Te té Hèrodés-án ò ní cudíí iní-dé ní xíndedóho-dé nchaa tnúhu ní xáhaⁿ tẽ Juáá xii-dé, dico ñá túú ní sàni iní-dé duuⁿ duuⁿ tñi-dé tnúhu-áⁿ. 21 Te ìⁿ nduu ní xóo vico vehe té Hèrodés ní quide càhnu-dé nduu ñi cacu-dé. Te nduu-áⁿ ní ñíhí ñaha nàni Herodiás-áⁿ nàcuáa cada-aⁿ cuendá cuú té Juáá. Te nduu-áⁿ ní cáháⁿ té Hèrodés nchaa cue tée cùchiuⁿ, ndihí nchaa cue tée tàxi tnuní ñáhá xii cue sandadú, ndihí nchaa cue tée cuica ndècu distritú Galileá cuendá cudìni ndihí ñaha-dé xii-güedé nduu-áⁿ. 22 Te ndècu ìⁿ déhe yoco ñaha nani Herodiás-án, te xíchí-ãⁿ ñi quíhu-xi vehe núú cúú vico-áⁿ ñi xita saha-xi mèi oré yíhí tẽ Hèrodés mèsá ndihí nchaa cue tée ní cáháⁿ-dé, te ío ní cudíí iní-dé ndihí nchaa cue tée-áⁿ nàcuáa ní xita xíchí-ãⁿ. Te té Hèrodés ní xáhaⁿ-dẽ xii-xi:

—Cácaⁿ núù-í nõu ná cuini-n te taxi-í —càchí-dé xãhaⁿ-dẽ xii-xi.

23 Te ní cacunehe-dé ndéé Yã Ndiõxí nàcuáa cutnùní iní xíchí-ãⁿ sã ndáá cuãñaha-dẽ nõu ná cúú sã ná càcáⁿ-xi núú-dẽ cuéi ndéé cuádava nchaa sã ndécú ndihí-dé, te núu na càcáⁿ-xi. 24 Te sá dúcáⁿ ñi xáhaⁿ-dẽ xii-xi núu ní quee-xi quehé ní xáhaⁿ-xi xii náná-xi:

—Nãá, ÿná cúú sã càcáⁿ-í núú tẽ Hèrodés? —càchí-xi xãhaⁿ-xi xii-aⁿ.

Te náná-xi-áⁿ ñi xáhaⁿ-aⁿ xii-xi:

—Cuàháⁿ cácaⁿ-n dǐquí tǎ Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiú —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ.

²⁵ Te ndǐhi-ni cuándihu xíchí-ǎⁿ xití vehe núú yíhí tǎ Hèrodés-áⁿ, te xǎhaⁿ-xi xii-dé:

—Cuíní-í sá mèi nduu vitna quehdé-n dǐquí tǎ Juàá tée dàcuandute ñaha xii ñáyiú te taxi-n, dico na cùhuⁿ ìⁿ xití cóhó taxi-n —càchí-xi xǎhaⁿ-xi xii-dé.

²⁶ Te té Hèrodés ní ngüíta-dé ndihú víhí ìní-dé sá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ-xi xii-dé, dico ñá túú ní cùyí-dé cúñaha-dě xii-xi sá vǎ cúú cuǎñaha-dě sá xìcáⁿ-xi, chí cuendá sá núú nchaa ñáyiú ní xáhaⁿ-dě sá cúú cuǎñaha-dě núú ná cúú sǎ ná càcáⁿ-xi, te ní cacunehe-dé ndéé Yǎ Ndiǒxí nàcuáa cutnùnì ní ní-xi sá ndàá cuǎñaha-dě sá ná càcáⁿ-xi núú-dě. ²⁷ Te té Hèrodés-áⁿ ndǐhi-ni ní xáhaⁿ-dě xii ìⁿ sandàdú sá quíhíⁿ-dé quehdé-dé dǐquí tǎ Juàá. ²⁸ Te sandàdú-áⁿ ñí xica-dé cuáháⁿ-dé vecaá núú yíhí tǎ Juàá-áⁿ, te ní quexìo-dé te ní xehndé-ni-dé dǐquí tǎ Juàá, te ní chihi-dé ìⁿ xití cóhó te nèhe-dé cuánuhú ní sáha-dé xíchí xìcáⁿ-áⁿ, te xíchí-ǎⁿ ñí nacuáha-xi nǎná-xi. ²⁹ Te òré ní níhí nchaa cue téé ní xica cuu ndǐhi ndí Juàá-áⁿ tnùhu sá dúcáⁿ ñí sahani ñaha-güedě xii ndí, te ní sáháⁿ-güedé ní ndo-cani-güedé yíqui cùñú ndí te ní chindúxi-güedé.

Jèsús dácàxi-gá úhúⁿ mǐl cue téé te dǐⁿ ñáyiú dǐhí ndǐhi landú

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Te nchaa cue téé ní táuchíúⁿ Jèsús cuáháⁿ cáháⁿ tnùhu Yá Ndiǒxí núú ñáyiú ní ndexìo-güedé núú-gǎ te ní ngüíta-güedé nácàni tnùhu-güedé nchaa nàcuáa ní quide-güedé ndǐhi nchaa nàcuáa

ní dánèhè ñáhá-güedě xií-yu. ³¹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Chí nèhé ná quíhíⁿ-ó ìⁿ xichi núú ñà túú ñàyiú ndetatú-ó —càchí-gá xăhaⁿ-gã xii-güedé.

Te ducaⁿ ñí xáhaⁿ-gã xii-güedé, chí ío cuéhé ñàyiú cuáháⁿ véxi-yu cùú-yu núú ndécú-gă. Te ní ñă ñìhí-gá nása cada-gá caxi-gá ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá. ³² Te Jèsús cuánguee-gá bàrcú ndihí mee-ni cuè téé ní táúchíúⁿ-gã cáháⁿ tnúhu-gá, te cuáháⁿ-gá ndihí-güedé ìⁿ xichi núú ñà túú ñàyiú ndècu. ³³ Dico vâi ñàyiú ní cutnùní iní-yu sá díú-gă ñúhú bàrcú-áⁿ cuăháⁿ ndihí cue téé xìca cuu ndihí-gá, te nchaa ñuú cáá yàtni xíaⁿ ñí quee ñàyiú xìxinú-yu cuáháⁿ núú ñí quidé-yu cuendá quexìo Jèsús, te sa ndécú-yu xíaⁿ ñí quexìo-gá. ³⁴ Te òré ní quene Jèsús xití bàrcú, te ní xiní-gá cuéhé víhí ñàyiú xìxúcu núú ñí quexìo-gá-áⁿ, te ní cundàhú iní ñáhá-gã xií-yu chí ndécú-yu dàtná xíndecu cue mbèé cue quití ñá túú tòli-xì, te ío vâi núú sã ñí ngüíta-gá ní dácuáhá ñàha-gá xií-yu. ³⁵ Te sátá tá cuàa cuáháⁿ te ní sáháⁿ cue téé xìca cuu ndihí Jèsús núú-gă, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Sa ní cuaa te ñá túú ñàyiú ndècu yatni iha.

³⁶ Váha-gá dandàca nchaa ñàyiú-a chí na quíhíⁿ-yu nchaa vehe càa xití yucu-a, ndihí nchaa ñuú cáá nchàa yatni iha cuaáⁿ-yu sá cáxí-yu —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

³⁷ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Mee-ndo chí cuăñaha sã ná càxí-yu —càchí-gá xăhaⁿ-gã xii-güedé.

Te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Te nása cada-ndí, chi xini ñuhu-xi datná úú ciendú díhúⁿ denàriú cuendá cuaaⁿ-ndí sá cáxí-yu? —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

³⁸ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí cuàháⁿ cundehe-ndo ñũ ná daha pàá ndécú ndihí-ndo te cachí tnúhu-ndo —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní sáháⁿ ndéhé-güedě ñũ ná daha pàá ndécú, te ní xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Úhúⁿ duha-ná pàá ndihí úú-nă chácá ndécú —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

³⁹ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii nchaa ñáyiu sá ná nihí tnáhă-yu cuu titní xichí-yu, te ngóo-yu nchaa núú cŭhú cuíí càa xíaⁿ. ⁴⁰ Te nchaá-yu ní ngóo-yu, te dava xichí-yu ní ngóo ñⁿ ciendú-yu, te dava xichí-yu ní ngóo údico úxí-yu. ⁴¹ Te sátá ñí ndihí-yu ní ngóo, te ní queheⁿ Jèsús ndi ùhúⁿ pàá ndi úú chácá-ăⁿ, te ní ndacoto-gá andiu te ní ndacáⁿ táhú-gă núú Yă Ndiŏxí, te dătnùní ní táhú cuèchi-gá pàá-áⁿ te ní sáñaha-gă xii cue tée xica cuu ndihí-gá ní dácăhñu-güedé nchaa ñáyiu-áⁿ ñí xexí-yu. Te diu-ni ducaⁿ ñí quide tucu-gá úú chácá-ăⁿ. ⁴² Te nchaá-yu ní xexí-yu ní ndahá xití-yu. ⁴³ Te sátá ñí túhú cóhŏ-yu te ní nadatàcá-güedé nchaa sá ñí quendóo, te ní chítú ùxúú tnáhá tídihi mee-ni să ñí quendóo núú ùhúⁿ-ni pàá, ndihí núú ùú-ni chácá. ⁴⁴ Te nchaa ñáyiu ní xexi-áⁿ chi xĩnu ùhúⁿ mĩl mee-ni cuè tée chi diu-ni cue tée-áⁿ ñí quíúndehu, te diiⁿ ñáyiu dihí ndihí cue landú.

*Jèsús xícá-gă núú ndute
(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)*

45 Te òré-ni-án nǐ xáhaⁿ Jèsús xii cue téé xìca cuu ndihi-gá sá quëe-güedé bàrcú codonùu-güedé quíhíⁿ-güedé ìⁿ ñuú nání Bètsaidá cáá ndàa ìngá xio yuhu làgúná núú ndécú-güedě-áⁿ, te mee-gǎ quendóo-gá cada ndee ìní tnáhá-gǎ ndihi cue ñáyiú. 46 Te sátá nǐ yáha ní quide ndee ìní tnáhá-gǎ ndihí-yu, te ní xica-gá cuáháⁿ-gá ìⁿ tìndúú cáá yàtni xíaⁿ cuendá cáháⁿ ndihi-gá Yǎ Ndiǒxí. 47 Te òré sa ní cundiquíⁿ te bàrcú sá ñúhú cuè téé xìca cuu ndihi-gá sa cuáháⁿ-xì ndéé cuádava xití làgúná-áⁿ, te mee-gǎ ndécú-gǎ ìⁿ núú tìndúú. 48 Te túu ndèhe-gá sá sùúní ndòho-güedé tá dàcaca-güedé bàrcú-áⁿ cuáháⁿ, chi cuendá ndàa nacuáa cuáháⁿ-xì-áⁿ duha véxi táchí te nàtúndaha-xì. Te ìngá nduu-áⁿ tàcuíhndá-gá sa ní cuyatni vií-nǎ Jèsús bàrcú ñúhú-güedě-áⁿ, dico núú ndute tá xìca-gá cuáháⁿ te luha-ná te yáha ñaha-gǎ xii-güedé ní cùu. 49-50 Te òré ní xiní ñáhá cuè téé ñùhu barcú-áⁿ xii-gá te ní yùhú-güedé ní cana saa-güedé, chi ní sani ìní-güedé sá ìⁿ almá cúú-gǎ. Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—¡Ñí cunduu-ndo, vá yùhú-ndó, chi yùhú cúù-í!
—càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

51 Te Jèsús cuánguee-gá xití bàrcú ñúhú-güedě-áⁿ, te sátá cuánguee-gá te òré-ni ní ngüíñí táchí, te ní cuñúhu vihi-güedé. 52 Te ducaⁿ chi cue téé-áⁿ ñà túú ní cùtnuní ìní-güedé nása quide-gá, chi ñá túú ní cùtnuní váha ìní-güedé nàcuáa ndùu sá nǐ quide-gá òré ní nadacàyá-gá pàá, chi ío nìi ñíquí-güedě.

*Jèsús quidé tǎtna-gá ñáyiú cùhú ñuú Genesàrét
(Mt. 14:34-36)*

⁵³ Te ní yáha-güedé ndihi-gá ndàa ingá xio yuhu làgúná, te ní sáa-güedé ndihi-gá yucu cue téé ñuú Genesàrét. Te yàcáⁿ ní dácútú ndèe-güedé bàrcú-güedé yuhu làgúná. ⁵⁴ Te òré ní quene Jèsús ndihi cue téé xica cuu ndihi-gá xití bàrcú, te nchaa ñáyiu xĩndecu-áⁿ ní cutnùnì iní-yu sá díú-gã. ⁵⁵ Te ñáyiu-áⁿ ndihi-ni ní sáháⁿ-yu nchaa núú xĩndecu cue ñáyiu cùhú, te cue ñáyiu cùhú-áⁿ ní quée-yu xító nchido ñahá-yu cuáháⁿ ndi tnahá ìⁿ ìⁿ xichi núú nihí-yu tnúhu quèxio Jesús. ⁵⁶ Te nchaa ñuú náhnú ndihi nchaa ñuú líhli núú cuáháⁿ Jèsús, ducaⁿ xĩndecá-yu nchaa ñáyiu cùhú cuáháⁿ xití ñuú sàcáⁿ ñáhã-yu núú-gã cuendá cada tátna ñaha-gã xii-yu. Te díu-ni ducaⁿ xĩquidé-yu nchaa dava-gã xichi núú cuáháⁿ-gã núú xĩndecu cue ñáyiu, te càháⁿ ndàhú-yu núú-gã sá ná dãñá-gã tnándeé cue ñáyiu cùhú-áⁿ cuèdicó luha yuhu dõó-gã cuendá ndúha-yu. Te nchaa ñáyiu cùhú ní tnándeé yuhu dõó-gã ní ndúha-yu.

7

Cuendá nchaa sá quidé-xi ngũndecu cuéchi ñáyiu (Mt. 15:1-20)

¹ Te ñuú Jerusalén ní quee cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndii Moisés, te ní quexìo-güedé núú ndécú Jèsús, te tnahá cue téé cùu farisèú ní quexìo ndihi-güedé. ² Te cue téé-áⁿ ní xiní-güedé sá dàva cue téé xica cuu ndihi Jesús ñá túú ndàha-güedé dàtná ndáhá mèe cue téé cùu farisèú-áⁿ òré caxi-güedé. Te xíãⁿ nũu cue téé ní quexìo-áⁿ ní càháⁿ cuèhé-güedé cuendá cue téé xica cuu ndihi-gá. ³ Te ducaⁿ chi nchaa cue

tée cùu fariséú-áⁿ ndihí nchaa ñáyíu isràèl nchìcúⁿ nihnú-yu quidé-yu dàtná ní xóo cada nchaa cue ñaní tnáhă-yu ní xíndecu ndéé sanaha, chi nchaa ñáyíu-áⁿ và cáxí-yu te núu vá ndáhă-yu dàtná ní xóo ndaha nchàa cue ñaní tnáhă-yu ní xíndecu ndéé sanaha-ăⁿ. ⁴ Te ñáyíu-áⁿ ndi tnahá òré cuáháⁿ-yu núu yăhu te nàsáá-yu, te ndàhá-yu nàcuáa sàni iní-yu ndùvétú iní Yă Ndiôxí, te núu vá dúcáⁿ cãdá-yu te vá cáxí-yu. Te tnàhá náquèté-yu vàsú sá sácũhuⁿ sá xíhí-yu, ndihí lítu, ndihí cóhó càá, ndihí càamá. Te nchaa xéhé náquèté-yu nàcuáa sàni iní-yu ndùvétú iní Yă Ndiôxí. Te ío-gá titní sá ñí xóo cada nchaa ñáyíu ní xíndecu ndéé sanaha-ăⁿ nchìcúⁿ nihnú-yu quidé-yu. ⁵ Te cue tée cùu fariséú-áⁿ, ndihí cue tée dàcuaha ñaha xii ñáyíu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés-áⁿ ñí xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—¿Ná cuendá cue tée xica cuu ndihí-n ñá túú nàquete-güedé ndaha-güedé òré caxi-güedé dàtná ní cachí nchaa cue tée ní xíndecu ndéé sanaha-i? —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó cúú-ndó cuè tée ío dândahú méé-xí chi càchí-ndó sã ío quide ndáá-ndó te ñá ndáá sá quidé ndáá-ndó. Te ní quee ndáá-xi nàcuáa ní chídó tnùní ndíi Chàíá tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yă Ndiôxí ndéé sanaha núú tütú-gá núú càháⁿ-xi nàcuáa ní cáháⁿ-gá cuendá-ndó, te duha ní cachí-gá:

Ñáyíu-a càchí-yu sá ío càhnu cuu-í, dico dìcò-ni yuhu càháⁿ-yu,
chi ñá túú ñùhu iní ñáhă-yu xii-í.

⁷ Te áúⁿ nă cuu chĩñuhu ñahá-yu xii-í, chi ñá túú vèdana ndèé nándĩhi-xi,

chi cue ñáyiú-a dàcuahá-yu cue tnàha ñáyiú-yu
nàcuáa cundecú-yu, dico mee-ni tnũhu sá ñ
cahu iní cue ñáyiú ñuyíú-a càháⁿ-yu.

Duha ní chídó tnùní ndíi Chàíá núú tùtú Yă Ndiôxí nàcuáa ní cáháⁿ-gá cuendá-ndó. ⁸ Te nchòhó ní dáñá-ndó nàcuáa ní cachí Yă Ndiôxí cada-ndo, te nchícúⁿ nihnu-ndo quide-ndo nacuáa ní cahu iní cue ñáyiú ñuyíú-a, chi nàquete-ni-ndo lítu, te nàquete-ni-ndo vasú sácũhuⁿ sá xihí-ndó nàtava-ndo nacuáa ní xóo cada ñáyiú-áⁿ ñ xóo naqueté-yu nchaa xiáⁿ, te nándi-gá nchaa núú sá quidé-ndó —càchí Jèsús xăhaⁿ-gă xii-güedé.

⁹ Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Te nchòhó, ñá túú cuíní-ndó càda-ndo nacuáa cuíní Yă Ndiôxí, chi mee-ni nàcuáa ní cachí cue téé ní xindecu ndéé sanaha nchícúⁿ nihnu-ndo quide-ndo. ¹⁰ Te ndíi Moisés ní cachí ndíi sá ncháá ñáyiú canehé-yu sá yíñũhu núú tătă-yu ndihí núú nănă-yu. Te nchaa ñáyiú na càháⁿ úhú cuendá tătă-yu àdi cuendá nănă-yu te cahni ñaha-güedé xii-yu ní cachí ndíi. ¹¹ Te nchòhó càchí-ndó sá nõu ïⁿ téé na cũñaha-dě xii tătă-dě ndihí nănă-dě sá sá ñi sani iní-dé cuãñaha-dě xii-yu cùu-xi Corbán, te ñá túú-gă xíní ñũhu-xi sá cuãñaha-dě xii-yu, te tnũhu Còrbán-áⁿ quée-xí: Sá cúú cuendá Yă Ndiôxí. ¹² Te sá dúcáⁿ ná càháⁿ ïⁿ téé-áⁿ te nchòhó chindèe tnũhu-ndo-dě cuendá sá vă chindèe-gá-dé tătă-dě ndihí nănă-dě. ¹³ Te ducaⁿ quide-ndo chi ní dáquée tĩhú-ndó nàcuáa ní cachí Yă Ndiôxí cada-ndo, te mee-ni nàcuáa ta quide cue téé ñuyíú-a véxi nchícúⁿ nihnu-ndo quide-ndo, te ðiu-ni ducaⁿ ta sànu ichi tnaha-ndo véxi, te nándi-gá nchaa sá cáhú iní-ndó quide-ndo —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

14 Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá xii cue ñáyiú xĩndecu-áⁿ:

—Chí táquixi ndehe iha, te cundedóho váha-ndo tnũhu na càháⁿ-í-a te ío váha cuáha-ndo cuèndá.

15 Nchaa sá xéxí-ndó chí ñá túú nă quidé-xí ìní-ndó, dico nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni ìní-ndó quide-ndo, nchaa xíáⁿ quidé-xí ndècu cuéchi-ndo.

16 Te nchaa nchòhó ñáyiú ndedóho nchaa tnũhu càháⁿ-í-a ío váha chí cuáha cuèndá —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-yu.

17 Te Jèsús ní dándõ-gá nchaa ñáyiú núú xixúcu-yu-áⁿ te cuándihu-gá xití vehe. Te cue téé xica cuu ndihi-gá ní xicáⁿ tnúhú-güedě núú-gă nũu nása quèe-xi cuendú ní cani-gá núú ñáyiú-áⁿ.

18 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Te náa tnàhá nchòhó ñá túú ní tècú tnùnì-ndó cuendú ní cani-í núú ñáyiú-áⁿ? Nchaa sá xéxí-yu cuánguee xití-yu ñá túú quide-xi ìní-yu nàcuáa ngúndecu cuéchi-yu. 19 Chí ñá díú ìní-yu cuánguee-xi chí cuánguee ndáá-xi xití-yu, te nàyáha ñaha-xi xii-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

Te sá dúcáⁿ nĩ cáháⁿ-gá te ní dátũu-gá sá cúú càxi-o nchaa núú sã cúú càxi-o. 20 Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Nchaa sá cuèhé sá dúhá quide ñáyiú xíáⁿ cáciú ñihnu-xi ìní-yu, te nchaa xíáⁿ quidé-xí ndècu cuéchi-yu. 21 Te ìní-yu-áⁿ cáciú ñihnu nchaa sá cuèhé sá dúhá, chí sàni cuehé sání dùha ìní-yu. Te cue téé càháⁿ ndihi-güedé ñadìhí te ñá díú ñadìhí-güedé cúú-yu, te diu-ni ducaⁿ quide cue ñáyiú dìhí càháⁿ ndihí-yu téé te ñá díú yĩ-yu cùu-güedé. Te sàhní-yu cue tnàha ñáyiú-yu, te

mee-ni ìchi dǐí ìní cúdǐí ìní-yu cundecú-yu. ²² Te dùhu ndachiuⁿ tnahá-yu, te xihó-yu cundecu ndihí-yu sá ndécú ndìhi tnahá ñáyiú-yu, te ío quide úhú ìní-yu sá cúú-xí tñaha ñáyiú-yu, te ío dándahú tñahá-yu, te mee-ni nchaa sá cuèhé sá dúhá cùdǐí ìní-yu quidé-yu, te ío cuédú ìní-yu, te ío yiti yùhú-yu, te ío quide cahnú-yu mèé-yu, te quidé-yu nándi-gá sá ñà túú tàú-yu cadá-yu. ²³ Te nchaa sá cuèhé sá dúhá-ǎⁿ cǎcú ñihnu-xi ìní-yu, te nchaa xǐǎⁿ quidé-xí ndècu cuéchi-yu, te ñá túú cùu-xi sá vǎha sá cúú-xí ìní-yu.

*Íⁿ ñadìhí véxi ñuú xícá ñí sándáá ìní-aⁿ Jèsús
(Mt. 15:21-28)*

²⁴ Te ní xica Jèsús cuáháⁿ-gá ndéé yucu cue téé ñuú Tírú, ndìhi yucu cue téé ñuú Sìdón. Te òré ní quexìo-gá xǐǎⁿ te cuánguihu-gá ìⁿ vehe te xǐǎⁿ cundecu-gá, te cuìní-gá sá vǎ quìní ñáyiú sá xǐǎⁿ ndécú-gǎ ní cùu, dico dai ní níhǐ-yu tñúhu. ²⁵ Te ìⁿ ñadìhí ndécú ìⁿ déhe yoco-aⁿ, te yìhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávǎha xii-xi, te ñaha-áⁿ ïo ndìhi ní níhí-aⁿ tñúhu sá ñí quexìo Jesús xǐǎⁿ ñuú ní sáháⁿ-aⁿ núú ndécú-gǎ, te ní ngüíñí xítí-áⁿ núú-gǎ. ²⁶ Te ní ngüíta-aⁿ càháⁿ ndàhú-aⁿ núú-gǎ, te xáhaⁿ-aⁿ sǎ ñuú vá cùndèe ìní-gá queñuhu-gá espíritú cùndìhi yucu ñávǎha yìhi ñaha xii déhe-aⁿ. Dico ñá díú ñaha israél cúú-áⁿ chí ñaha ñuú Sirofèñiciá cúú-áⁿ te tñúhu griégú cúú tñúhu-aⁿ. ²⁷ Te xǐǎⁿ ñuú ní xáhaⁿ Jèsús xii-aⁿ:

—Daña na càxi tnaa nchaa landú chítú xítí-güexi, te dàtnùní caxi cue iná, chí ñá túú ndùu vǎha-xi

queheⁿ-o sǎ xéxí làndú te cuáha-o ìná —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

²⁸ Te ní xáhaⁿ-aⁿ xii-gá:

—Mèstrú, ndáá-ni càháⁿ-n, dico iná chi nàdatacá-güedi sá ngóyó yùhu cóhó làndú —càchí-aⁿ xǎhaⁿ-aⁿ xii-gá.

²⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-aⁿ:

—Ío váha ní cáháⁿ-n, te cuanùhú te ñá túú-gǎ ná cani iní-n, chi sa ní quee espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yìhi ñaha xii déhe-n —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-aⁿ.

³⁰ Te ñaha-áⁿ ñi nasáá-aⁿ vehe-aⁿ te càa déhe-aⁿ núú càmá, dico ñá túú-gǎ espíritú cúndìhi yucu ñávǎha yìhi ñaha xii-xi chi sa ní quee ñaha-xi.

Jèsús quidé tǎtna-gá ìⁿ téé ñá cúú càháⁿ váha te doho-dě

³¹ Te Jèsús ní ndee-gá yucu cue téé ñuú Tìrú te ní yáha-gá yucu cue téé ñuú Sidón, ndìhi yucu ndì ùxí ñuú nání Dècápolís, te ní sáa-gá ndéé yuhu làgúná distrítú Galileá. ³² Te xíaⁿ ndécú-gǎ ní quexìo ñáyiu ndéé núú-gǎ ndécǎ-yu ìⁿ téé ñá cúú càháⁿ

váha-dé te doho-dě. Te càháⁿ ndàhú-yu núú-gǎ sá ná tëndaha ñaha-gá xii-dé cuendá ndúha-dé.

³³ Te Jèsús ní queñuhu ñaha-gǎ xii-dé tnuú-yu, te ndèca ñaha-gá cuáháⁿ ìⁿ xio, te ní dáquǐhu-gá díquí ndáhá-gǎ yaú lóho-dé, te ní dácànù-gá díí-gá díquí ndáhá-gǎ, te ní tendaha-gǎ yàa-dé. ³⁴ Te ní ndacoto-gá andìu te ní sánuu iní-gá, te ní cáháⁿ-gá tnúhu mee-gǎ, te xǎhaⁿ-gǎ:

—jĚfatá! —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te tnúhu-án quée-xí: Nacaán yòhó lóho. ³⁵ Te òré-ni-án nĩ nacaán lóho-dé, te ní nduu váha yàa-dé, te ní cuu cáháⁿ váha-dé. ³⁶ Te Jèsús ní cáháⁿ víhí-gă dóho ñáyiú ndihí ñaha xii téé ní quide tátna-gá-áⁿ sã vã yõo ìⁿ cúñàhá-yu sá nĩ quide tátna ñaha-gă xii-dé, dico uuⁿ-gá ní quidé-yu ní cáháⁿ-yu núú ñáyiú sá nĩ quide tátna-gá téé-áⁿ. ³⁷ Te nchaá-yu ío ní cuñúhu-yu, te ní xitnàhá-yu:

—Váha vihi quide-dé, chi nchaá-ni ndàcu-dé quidé-dě, chi quide tátna-ni-dé ñáyiú doho, te quide tátna-ni-dé ñáyiú ñihí —càchí-yu xitnàhá-yu.

8

Jèsús dácàxi-gá cúmí mĩ ñáyiú (Mt. 15:32-39)

¹ Te ìⁿ nduu tucu ío cuéhé ñáyiú ní tacá núú ndécú Jèsús, te ñá túú tnàhí sá caxí-yu. Te ní cana-gá cue téé xica cuu ndihí-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

² —Yúhú, cùndahú iní-í nchaá ñáyiú-a chi sa ní cuu úní nduu ndècu ndihí ñahá-yu xii-o ìha, te ñá túú tnàhí ná sá caxí-yu. ³ Te núú na nàtendaha-í-yu núhú tnámă-yu vehé-yu, te cuneé-yu docó ichi, chi davá-yu ío xica ndécú-yu —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁴ Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—¿Te ndèé níhí-ó sã cuñaha-o càxi nchaá ñáyiú-a, te ìha ñá túú nă ío chi cùu-xi xití yucu-í? —càchí-güedě xáhaⁿ-güedě xii-gá.

⁵ Te Jèsús ní xicáⁿ tnúhú-gă núú-güedě, te xáhaⁿ-gă:

—¿Ná daha-gá pàà ndécú ndìhi-ndo-i? —cachí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Ndècu ndìhi-ndí úsá-gá tnàhá —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

⁶ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii nchaa ñáyiú sá ngõo-yu nchaá-yu, te ní ngóo-yu, te ní queheⁿ-gá ndi úsá pàá-án, te ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiõxí. Te dǎtnùní ní táhú cuèchi-gá te ní sáñaha-gǎ xii cue téé xìca cuu ndìhi-gá ní dácǎhñu-güedé nchaa ñáyiú-án.

⁷ Te ndècu ndìhi-güedé ìⁿ úú chácá lìhli, te diu-ni ducaⁿ ñí quide-gá ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiõxí. Te dǎtnùní ní táúchíúⁿ-gǎ ní dácǎhñu ñaha-güedě xii-yu. ⁸ Te nchaá-yu ní xexí-yu ní ndahá xití-yu. Te sátá ñí túhú cóhõ-yu te ní nadatàcá-güedé nchaa sá ñí quendóo, te ní chítú úsá tnàhá tídihi mee-ni sǎ ñí quendóo-án. ⁹ Te núú ncháá ñáyiú ní xexi-án xínu dǎtná cúmí mǐl-yu. Te sátá ñí yáha ní dácáxí ñàha Jesús xii-yu te ní dándácá ñàha-gá. ¹⁰ Te dǎtnùní cuánguee-gá bàrcú ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá cuáháⁿ-gǎ ndìhi-güedé yucu cue téé ñúú Dalmànutá.

Cue téé cùu fariséú xǎhaⁿ-güedě xii Jèsús cada-gá ìⁿ sá vǎ yõo tnàhí ndàcu cada (Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Te núú ñí quexìo Jesús xíaⁿ ñí sáá cue téé cùu fariséú, te ní ngúíta-güedé nándi tnúhu xáhaⁿ-güedě xii-gá xító ndèé ñàhá-güedě. Te xǎhaⁿ-güedě sá ná cádá-gǎ ìⁿ sá vǎ yõo tnàhí ndàcu cada cundehe-güedé nàcuáa cutnùní iní-güedé nùu ndáá sá Yǎ Ndiõxí ní tendaha ñàha-gá xii-gá véxi-gá

ñuyíú-a. ¹² Te ní sánuu iní-gá te ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Nchaa nchòhó ñáyiú ndècu ñuyíú-a cuíní-ndó càda-í ñⁿ sá vǎ yǎo tnàhí ndàcu cada nacuáa cutnùní iní-ndó nǔu ndáá sá Yǎ Ndiǒxí chíndèe ñaha-gá xii-í. Dico na cǎchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ vǎ cǎda-í sá cuíní-ndó —cǎchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

¹³ Te ní dándǒo-gá ñáyiú xǐndecu-áⁿ, te cuándeegá bàrcú ndìhi cue tée xìca cuu ndìhi-gá te cuáháⁿ-gá ndìhi-güedé ndàa ìngá xio yuhu làgúná.

Nàcuáa quìde cue tée cùu fariséú
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Te ní cunaa-güedé canehe-güedé sá cǎxí-güedě quíhíⁿ, te ñⁿ dǐi-ni paá ndécú xítí bàrcú-áⁿ nǐ naníhí-güedě. ¹⁵ Te Jèsús ní cǎháⁿ-gá dóho-güedé, te xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Na cǎchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ïo quíhi iní-ndó cùndecu-ndo te vǎ cǎdá cuendá tnàhí-ndo lèvadurá cue tée cùu fariséú, ndìhi levadurá cue tée cùndìhi té Hèrodés —cǎchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

¹⁶ Te ní ngüíta-güedé xǐtnàha-güedé:

—Cuendá sá ñà túú ní cǎnehe-o pàá quixi núu xǐáⁿ duha cǎháⁿ-gá —cǎchí-güedé xǐtnàha-güedé.

¹⁷ Te Jèsús ní cutnùní iní-gá nàcuáa ndùu tnúhu xǐtnàha-güedé, núu ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—¿Ná cuendá da sá ñà túú ní cǎnehe-ndo pàá quixi cǎháⁿ-ndó? Te ñá díú cuendá pàá-áⁿ ní cǎháⁿ-í, te dǐcò-ni sá méé-ndó ñà túú quìde cuendá váha-ndo nàcuáa ndùu tnúhu cǎháⁿ-í, te ni ñà tècú tnùní-ndó chí ío ñⁿ dǐquí-ndó. ¹⁸ Te cuèi ndèhe-ndo dico ñá túú cùtnuní iní-ndó nǎ cúú nchàa sá quídè-í, te cuèi ndèdóho-ndo nchàa tnúhu cǎháⁿ-í

dico ñá cútnùní iní-ndó năsa ndùu-xi, te ni ñă ndácú iní-ndó nchàa sá tá quède-í véxi. ¹⁹ Te chí dándàcu iní cútnàhá ní táhú cuèchi-í úhúⁿ-ni pàá te ní xexi úhúⁿ mĩ mee-ni cuè téé chí diu-ni cuè téé-áⁿ ñĩ quiúndehu. Te chí càchí tnúhu ná daha tídihi ní chítú mee-ni sã ñĩ quendóo òré ní nadatàcá-ndó — càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Úxúú tnàhá tídihi ní chítú mee-ni sã ñĩ quendóo —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

Te xăhaⁿ tùcu-gá:

²⁰ —Te cútnàhá ní táhú cuèchi tucu-í úsá tnàhá pàá ní xexi cúmí mĩ ñáyiu, te chí càchí tnúhu ná daha tucu tídihi ní chítú mee-ni sã ñĩ quendóo — càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Úsá tnàhá tídihi ní chítú mee-ni sã ñĩ quendóo —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

²¹ Te Jèsús ní xăhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

—Vitna, ¿te sa ní tecú tnùn-ndó tnúhu ní cáháⁿ-í ăⁿ ñăhá? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús quidé tătna-gá ĩⁿ téé cuàá ñuú Bètsaidá

²² Te Jèsús ní sáá-gá ndihi cue téé xica cuu ndihi-gá ñuú Bètsaidá. Te ñuú-áⁿ ndécú-gă ní quexìo ñáyiu núú-gă tánèhé-yu ĩⁿ téé cuàá, te càháⁿ ndàhú-yu núú-gă ñũ vá cùndèe iní-gá tendaha ñàha-gá xii-dé cuendá ndúha núú-dě. ²³ Te Jèsús ní tñi-gá ndaha téé cuàá-áⁿ, te ní queñuhu ñaha-gă tnuú-yu, te ndèca ñaha-gá cuáháⁿ ĩⁿ xio yuhu ñuú. Te yàcáⁿ ní dácànùu-gá díí-gá núú-dě te ní tendaha ñàha-gá xii-dé, te dătnùn-ndó ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-dě, te xăhaⁿ-gă:

—¿Cùtnuní núú-n-ǎⁿ? —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

²⁴ Te tée cuáá-áⁿ nǐ ndonehe núú-dě, te xǎhaⁿ-dě xii-gá:

—Cùtnuní núù-í ndéhè-í nchaa cue tée-ǎⁿ, dico dà ndáa yutnu cuì ndáa-güedé te xìca-güedé —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

²⁵ Te Jèsús ní tendaha tùcu-gá núú-dě te ní cuu ní ndacoto váha-gá-dé, te òré-áⁿ nǐ ndúha núú-dě. Te nchaandi túhú sá ndéhé-dě ní cutnùnì váha núú-dě nándi cùu nchaa xiǎⁿ. ²⁶ Te ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Vitna te núhú-n, dico ndáá ichi vehe-n nùhú-n te ñá díú dà xití ñuú quihíⁿ-n, te vá yōo ìⁿ cúñaha-n sǎ yǔhú ní quide tátna-í núú-n nǐ ndúha —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

*Té Pèlú xǎhaⁿ-dě xii Jèsús sá díú-gǎ cúú-gǎ Crístú
(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)*

²⁷ Te Jèsús ní xìca-gá cuáháⁿ-gá ndihì cue tée xìca cuu ndihì-gá nchaa ñuú líhli càa ñuú Cèsareá Filipú, te òré ñúhú-gǎ ndihì-güedé ichi te ní xícáⁿ tnúhú-gǎ núú-güedě, te xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí càchí tnúhu nása càháⁿ ñáyiu cuendá-í. ¿Yoo cùu-í càchí-yu-va? —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

²⁸ Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Davá-yu càchí-yu sá cúú-n ndiì Juáá téé ní xóo dacuàndute ñaha xii ñáyiu, te davá-yu càchí-yu sá cúú-n tǎ Èliás, te dava tucú-yu càchí-yu sá cúú-n ìⁿ téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ndéé sanaha, duha càchí-yu —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

²⁹ Te ní xícáⁿ tnúhú tùcu-gá núú-güedé, te xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Te nchòhó, ¿yoo sàni iní-ndó cùu-í-i? —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Yòhó cúú-n Crìstú Yáá ní tendaha Yă Ndiöxí véxi ñuyíú-a —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

³⁰ Te Jèsús ní cáháⁿ-gá dóho-güedé, te xăhaⁿ-gă:

—Vá yôo ìⁿ cúñaha-ndo yòo cuu-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús càháⁿ-gá sá cáhni ñàha-güedé xii-gá

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹ Te Jèsús ní ngüíta-gá xĩtnũhu-gá cue téé xìca cuu ndihi-gá nàcuáa yáha-gá, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo chi ío ndoho-í, chi daquèe tíhú ñáhá nchàa cue téé cùu sacuéhé nũú ñăyiu isràél, ndihi cue dútú cúnùu, ndihi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ní chídó tnùní ndíi Moisés, nchaa cue téé-áⁿ dàquee tíhú ñáhá-güedé xii-í. Te sáá nduu te cahni ñaha-güedé xii-í, dico nduu úní sá cùú-í te ndoto-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

³² Te ducaⁿ ñí cáháⁿ Jèsús núú cuè téé xìca cuu ndihi-gá nàcuáa tecú tnùní váha-güedé tnúhu càháⁿ-gá. Te té Pèlú ní cana ñaha-dě xii-gá ìⁿ xio, te ní ngüíta-dé ténàá ñáhá-dě xii-gá ní cùu. ³³ Dico Jèsús ndihi-ni ní nchócuĩhnu-gá ní ndàcoto-gá núú nchàa-güedé chi ndàa sátá-gă xĩndecu-güedé, te ní ngüíta-gá ténàá-gá té Pèlú, te xăhaⁿ-gă xii-dé:

—¡Xocuíñí yòhó núú-í-a, chi dàtná càháⁿ yucu ñávaha càháⁿ-n! Chi ñá túú sàni iní-ò dàtná sání iní Yă Ndiöxí, chi ìⁿ-ni sàni iní-ò ndihi dava-gá cue ñáyiu ndècu ñuyíú-a —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

³⁴ Te Jèsús ní cana-gá nchaa cue téé xìca cuu ndihi-gá, ndihi nchaa ñáyiu xĩndecu-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gă:

—Nchaa ñáyiú cuení chitnahá ñáhá xii-í, te xìni ñuhu-xi vá cádá-gă-yu sá sání ìní mée-yu, te ío cada ndee ìní-yu cundecu túha-yu ndohó-yu cuendá-í, te cuèi na ndòhó-yu dàtná ndoho-í. ³⁵ Te nchaa ñáyiú cuení sá ñà túú tnàhí ná yáha cundecu ñuyíú-a cuíta nihnú-yu, dico nchaa ñáyiú ñá túú tnàhí yùhú cuèi nándi sá ná yáha-yu cundecú-yu ñuyíú-a sá cuendá-í, ndihi sá cuendá tnúhu-í, te ñáyiú-áⁿ naníhí tãhú-yu. ³⁶ Te cuèi nchaandi túhú sá ío ñuyíú-a na ñihí ñáyiú cundecu ndihí-yu, dico núu ñiu nchaa xíãⁿ ná càda cuíta nihnú-yu te ñá túú vèdana nàndíhi-xi sá dúcáⁿ ndècu ndihí-yu nchaa xíãⁿ. ³⁷ Te ni ìⁿ sá ío ñuyíú-a vá chíndèe-xi ñáyiú cuendá naníhí tãhú-yu. ³⁸ Te nchaa ñáyiú na cùcahaⁿ núú-xi cáháⁿ váha cuendá-í, ndihi cuendá tnúhu-í núú nchàa ñáyiú dàquee tihú ñáhá xii Yá Ndiõxí, ñáyiú xĩndecu ichi cuèhé ichi duha, te tnàhá yùhú Téé cùu ñaní tnáhã-yu ncháa-yu cucahaⁿ núù-í núũ-yu òré ná quìxi tucu-í ndihi cue espíritú xínú cuèchi núú Tãtã-í Dútú Ndiõxí. Te mee-gã cada cutnùní ìní nchaa ñáyiú sá yùhú ío càhnu cuu-í.

9

¹ Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ío dava nchòhó ñáyiú xĩndecu iha vitna vá cùú-ni-ndo, chi cundecu-ni-ndo ndèé quini-ndó sã nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiõxí xii ñáyiú, te dàvá-áⁿ quini-ndó sã ndácú-gã quidé-gã nchaandi túhú sá vãha —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii cue téé xica cuu ndihi-gá ndihi cue ñáyiú-áⁿ.

*Jèsús ní nadama dóó-gă ndihi núú-gă
(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)*

² Te núú iñú nduu sá dúcáⁿ nǐ cáháⁿ Jèsús te ní xica-gá cuásaá-gá ìⁿ yucu dùcúⁿ, te ndèca-gá té Pèlú, ndihi té Jàcobó, ndihi té Juàá cuásaá, te úní tnhí-ni cue téé-áⁿ ndécá-gă cuásaá. Te yucu-áⁿ ndécú-gă ní nadama núú-gă, ³ te ní nadama dóó-gă. Te dóó-gă-áⁿ sũúni nǐ nduu cuixíⁿ quiyí te tãsaⁿ, te ni ìⁿ ñáyiú ñuyíú-a ñá túú ndàcú-yu naqueté-yu ìⁿ dóó nduu cuixíⁿ dàtná ní nduu dóó-gă. ⁴ Te ní xiní-güedé té Moisés ndihi té Èliás nútñi-güedé ndihi-gá ndátnùhu ndihi ñaha-güedě xii-gá. ⁵ Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii Jèsús:

—Mèstrú, ¡váha ní cuu sá ndécú-ó ìha vitna! Te na dàcaa-ndí úní tnhá vehe tnuvixiⁿ, te ìⁿ cuu cuendá-n te ìⁿ cuu cuendá té Moisés te ìⁿ cuu cuendá té Èliás —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

⁶ Te ducaⁿ nǐ cáháⁿ-dé chi ío ní yùhú-güedé, te cuendá-ni ní cuu yáchí-dé ní cáháⁿ-dé, te ni mèe-dé ñá túú ní cùtnuní iní-dé nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-dé. ⁷ Te òré-áⁿ nǐ quexio ìⁿ vícò nũú ndécú-güedě ndihi Jèsús ní dádãhu ñaha-xi xii-güedé ndihi-gá, te xití vícò-ãⁿ nǐ cáháⁿ Yã Ndiõxí ní tecú dóho-güedé, te xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Tée-a cùu-dé Déhe-í téé ío cùu iní-í, te cundedóho-ndo nchàa tnúhu càháⁿ-dé —càchí-gá xáhaⁿ-gă xii-güedé.

⁸ Te òré ní quide cuendá-güedé, te ñá túú-gă ní xiní-güedé cue téé úú-áⁿ chi mee-nă Jèsús ndécú.

⁹ Te òré cuánuu ndihi ñaha-gă xii-güedé yucu-áⁿ, te ní cáháⁿ-gá dóho-güedé, te xáhaⁿ-gă:

—Vá yõo ìⁿ cúñaha-ndo nchàa sá ñí xini-ndó núú ñí sáá-ó-á, te cuu cáháⁿ-ndó dico ndéé ná yãha ndoto yúhú Tée cuu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo sá cùú-í —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

¹⁰ Núu xiãⁿ cue téé-áⁿ ñí xúhuⁿ nahi-ni ìní-güedé nchaa sá ñí xini-güedé núú ñí sáháⁿ-güedé ndihí Jèsús te ñá túú tnáhí ni cáháⁿ-güedé, dico ní ndúcú tnũhu núú tnáhá-güedé ná cuendá ducaⁿ ñí cáháⁿ-gá sá ndéé ná yãha ndoto-gá sá cùú-gá te dãtnùní cáháⁿ-güedé nãcuáa ndùu nchaa sá ñí xini-güedé. ¹¹ Te ní xicáⁿ tnúhú-güedé núú Jèsús, te xãhaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Cuìní-ndí cachí tnúhu-n nã cuendá càchí cue téé dãcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés sá dïhna-gá té Èliás ndixi-dé te dãtnùní quixi Yaá tendaha Yã Ndiõxí quixi ñuyíú-a? —càchí-güedé xãhaⁿ-güedé xii-gá.

¹² Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—Ndáá sá códo núu ìⁿ téé quixi-dé te cada-dé dàtná ní quide té Èliás, te téé-áⁿ cada ndáá-dé nchaa nãcuáa cùu. Dico núú tùtú Yã Ndiõxí cáháⁿ-xi cuendá yúhú Tée cuu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo sá ño ndoho-í, te daquèe tihú ñáhá ñáyiu xii-í. ¹³ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo vìtna sá sà ní quixi ìⁿ téé ní quide dàtná ní xóo cada té Èliás, te cue ñáyiu ñá túú ní cãnehé-yu sá yíñũhu núú-dé, te ní quide ñàhá-yu xii-dé nchaa nãcuáa ní quixi iní méẽ-yu. Te núú tùtú Yã Ndiõxí sa ndéé tnuní nchaa nãcuáa yáha-dé, te nchaa xiãⁿ sa ní quide ñaha ñáyiu xii-dé —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

*Jèsús quidé tãtna-gá ìⁿ tée cuechi yìhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávãha
(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)*

¹⁴ Te Jèsús ní ndexìo-gá ndìhi cue tée úní-áⁿ nǔú xǐndecu dava-gá cue tée xìca cuu ndìhi-gá, te vài vihi ñáyiu ndècu núú ndécú-güedě-áⁿ, te tnàhá cue tée dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés xǐndecu, te cue tée-áⁿ nǎndì tnúhu xàhaⁿ-güedě xii cue tée xìca cuu ndìhi Jesús.

¹⁵ Te òré ní xiní-yu ní ndexìo-gá, te ncháá-yu ío ní cuñúhu-yu, te xìnú-yu ní sáháⁿ ní cáháⁿ ndìhi ñáhá-yu xii-gá. ¹⁶ Te ní xícáⁿ tnúhú-gã núú cuè tée xìca cuu ndìhi-gá nǔu ná tnúhu ndàtnúhu-güedé ndìhi cue tée-áⁿ. ¹⁷ Te ìⁿ ñáyiu xǐndecu xiáⁿ nǐ xáhãⁿ-yu xii-gá:

—Mèstrú, ndèca-í déhe-í véxi nànducu ñaha-í xii-n, chi yìhi ñaha espíritú cùndìhi yucu ñávãha xii-dé, te ðiu xiáⁿ ní quide ní cuu ñìhí-dé. ¹⁸ Te ío ndòho-dé chi súúnì ndèni ní cuu ngòtnì ñaha-xi xii-dé, te òré ducaⁿ quide ñaha-xi xii-dé te dànduá ñáhá-xí, te quène tíñú yuhu-dé, te cùrúhñú nǔhu-dé, te ndàda ruúⁿ ñáhá-xí xii-dé. Te sa ní xáhaⁿ-í xii cue tée xìca cuu ndìhi-n sá queñùhu-güedé espíritú cùndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii-dé dico ñá túú ní ndàcu-güedé queñuhu-güedé-xi —càchí ñáyiu-áⁿ xáhãⁿ-yu xii-gá.

¹⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã:

—¡Nchaa nchòhó ñáyiu ndècu ñuyíú-a ío sàá iní-ndó, chi ñá túú cuìnì-ndó quíndáá iní-ndó Yã Ndiõxí, te ní cuu vài nduu quide ndee iní-í nchaa sá quidé-ndó! ¿Te ná ndéé ama vá dúcáⁿ-gã

cada-ndo-i? Te chí cándèca téé cùhú-áⁿ táquìxi iha —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-yu.

²⁰ Te ñáyiú ndihí ñaha xii téé yihí ñaha espíritú cúndihí yucu ñávăha-áⁿ ndécá ñáhá-yu xii-dé cuáháⁿ ndéé núú Jèsús, te òré ní xiní ñáhá espíritú cúndihí yucu ñávăha-áⁿ xii-gá, te ní ngüíta-ni-xi sàhni yihí ñáhá tùcu-xi xii-dé, te ní dándüá ñáhá-xí xii-dé, te ní ngüíta-dé xíchí ñùhu-dé, te quène tíñú yuhu-dé. ²¹ Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú tătá-dě, te xăhaⁿ-gă xii-dé:

—¿Ná ndéé ama ní ngüíta-xi duha ndòho déhe-n? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te téé-áⁿ ñí xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Ndéé cútnàhá cúú líhli-dé ní ngüíta espíritú cúndihí yucu ñávăha duha quède ñaha-xi xii-dé.

²² Te ní cùtítní xito dàngaunihnu ñaha-xi xii-dé núú ñùhú, te ní cutítní tucu xito dàngaunihnu ñaha-xi xii-dé ndute cuíní-xi cahni ñaha-xi xii-dé. Te ndèca-í-dé véxi núú-n te núú ndacu-n càda tátna-n-dě, te cundàhú iní ñáhá-n xii-ndí chindee ñaha-n —cachí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

²³ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă:

—Te ná cuèndá càchí-n nùu ndacu-í cada tátna-í déhe-n, chi nchaa ñáyiú na quíndáá iní ñáhá xii-í te ñihí-yu sá ná càcáⁿ-yu núú-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

²⁴ Te tătá tée cuechi-ăⁿ ñihí ní cáháⁿ-dé xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Sàndáá iní ñáhà-í xii-n, dico chindee ñaha xii-í cuèndá ná quíndáá iní ñáhá-gă-í xii-n —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

25 Te Jèsús ndéhé-gă sá ïo vài ñáyiu ta tàcá núú ndécú-gă-án. Te ní tenàá-gá espíritú cúndìhi yucu ñávãha-án, te xãhaⁿ-gă xii-xi:

—Yòhó espíritú cúndìhi yucu ñávãha, ní quide ñìhí-n ñi quide doho-n tée-a, dico vitna yúhú càchí-í sá quée-n yìqui cuñú-dé te vá ndìhu-gá-n —càchí-gá xãhaⁿ-gă xii espíritú cúndìhi yucu ñávãha-án.

26 Te espíritú cúndìhi yucu ñávãha-án ñi dácáná sàa ñaha-xi xii téé-án, te ní sahani yìhí ñáhá tùcu-xi xii-dé, te dãtnùní ní quee ñaha-xi xii-dé cuáháⁿ-xi, dico téé-án chi dacàa-ni ndíyì càa-dé cãtùu-dé. Te nchaa ñáyiu xĩndecu xíáⁿ càchí-yu sá ñi xíhí-dé ní cùu. 27 Te Jèsús ní tñi-gá ndaha-dé ní ndocani ñaha-gă xii-dé, te ní ndacóo-dé ní nucúnutñi-dé.

28 Te Jèsús cuándihu-gá xití vehe ndìhi cue téé xica cuu ndìhi-gá, te òré ndéhé-güedě ñá túú-gă ñáyiu, te ní xícáⁿ tñúhú-güedě núú-gă, te xãhaⁿ-güedě xii-gá:

—Cachí tñúhu xii-ndí ná cuèndá ñá túú ní ndàcu-ndí queñuhu-ndí espíritú cúndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii téé-ãⁿ —càchí-güedě xãhaⁿ-güedě xii-gá.

29 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedě:

—Na càchí tñúhu-í xii-ndo sã nõu òré cuìní-ndó queñuhu-ndo espíritú cúndìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii ñáyiu dàtná cúú espíritú cúndìhi-xi yìhi ñaha xii téé-ãⁿ ní cùu ña, te xĩni ñuhu-xi sá ïo cãháⁿ ndìhi-ndo Yã Ndiõxí te ñá túú tñàhí ná caxi-ndo cãháⁿ ndìhi-ndo-gă, te ducaⁿ te ndacu-ndo

quèñuhu-ndo espíritú cündìhi yucu ñávãha yìhi ñaha xii ñáyiu —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

*Jèsús càháⁿ tucu-gá sá cáhni ñãha-güedé xii-gá
(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)*

³⁰ Te Jèsús ní quee-gá núú ndécú-gã-áⁿ ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá cuáháⁿ-gá ndìhi-güedé distritú Galileá, te cuiní-gá sá vã quení ñáyiu ndéé ichi cuáháⁿ-gá. ³¹ Te ducaⁿ ñí sani iní-gá, chi mee-gã sa nãha-gá sá ndáá cada-xi nãcuáa xãhaⁿ-gã xii cue téé xìca cuu ndìhi-gá, te duha xãhaⁿ-gã xii-güedé:

—Yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchãa-ndo sáá ìⁿ nduu te cuáha cuendá ñáhá-güedé xii-í núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá, te cahni ñaha-güedé xii-í, dico nduu úní sá cùú-í te ndoto-í —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

³² Dico ñá túú tnàhí ni tècú tnùní-güedé nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-gá, te ni ñà túú ní cùyì-güedé cácaⁿ tnúhú-güedé núú-gã.

*Cue téé ndùcu tnúhu núú tnáhá nũu
ndédacãa-güedé ío-gá cúnùu
(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)*

³³ Te Jèsús ní quexìo-gá ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá ñúú Capèrnaúm, te òré sa ndècu-gá ìⁿ vehe te ní xícáⁿ tnúhú-gã núú-güedé, te xãhaⁿ-gã xii-güedé:

—¿Nándi cùu tnúhu ta xìtnãha-ndo véxi? —
càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

³⁴ Dico ñá túú tnàhí ni cáháⁿ-güedé cúñaha-güedé xii-gá nũu ná tnúhu xìtnãha-güedé òré ñúhú-güedé ichi. Te ducaⁿ ñí quide-güedé chi cuendá tá ndàtnúhu-güedé nũu ndédacãa-güedé ío-gá cúnùu.

³⁵ Te Jèsús ní ngóo-gá, te ní xáhaⁿ-gã xii ndi ùxúú cue téé xìca cuu ndihi-gá:

—Chí táquìxi iha te cundedóho-ndo tnũhu na càháⁿ-í-a. Te núu ió dava-ndo cuiní-ndó cunu-ndo, te cada-ndo sá cúú-ndó ñáyiú nchicúⁿ cuíi-nã, te cunu cuechi-ndo núú tnàha ñáyiú-ndo —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

³⁶ Te Jèsús ní sanutnii-gá ìⁿ té lĩhli cuádava tnuú-güedé, te dàtnùní ní nguídèhé ñáhá-gã xii-dé, te xãhaⁿ-gã xii-güedé:

³⁷ —Nchaa ñáyiú na quèheⁿ cuendá ìⁿ té lĩhli dàtná té lĩhli-a cuendá sá ñúhú ìní ñáhã-yu xii-í ñã, te cada iní-yu sá yũhú ní queheⁿ cuendá-yu. Te nchaa ñáyiú na quèheⁿ cuendá ñáhá xii-í te ñã díú-ní mèe-í ní quèheⁿ cuendá-yu, chi tnàhá Tàtà-í Dútú Ndiòxí Yaá ní tendaha ñàha xii-í véxi-í ñuyiú-a ní queheⁿ cuendá-yu —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

Nchaa ñáyiú ñã túú cùu úhú iní ñáhá xii-o te cùndihi ñahá-yu

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

³⁸ Te té Juáá diu-ni ìⁿ téé xìca cuu ndihi-gá ní xáhaⁿ-dë xii-gá:

—Mèstrú, ní xiní-ndí ìⁿ téé càcunehe ñaha-dé xii-n, te queñuhu-dé espíritú cùndihi yucu ñávãha yìhi ñaha xii ñáyiú, te nchúhú ñã túú ní dàña-gá-ndí ducaⁿ càda-dé, chi ñã túú xìca cuu ndihi ñaha-dé xii-o —càchí-dé xãhaⁿ-dë xii-gá.

³⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Daña-ndo na càda nahi-dé ní cùu, chi ñã túú ìⁿ ìⁿ ñáyiú ndihi ndihi-ni ndacu cáháⁿ cuèhé cuendá-í te núu càcunehe ñahá-yu xii-í, te quidé-yu sá vã yõo

tnàhí ndàcu cada. ⁴⁰ Te nchaa ñáyiu ñá túú cùu ùhú iní ñáhá xii-o te cùndìhi ñahá-yu. ⁴¹ Te na càchí tnúhu-í xii-ndo sã cuè ñáyiu na tàxi ìⁿ yaxiⁿ ndute coho-ndo cuendá sá cúú-ndó cuè téé xica cuu ndìhi-í, te ñáyiu-áⁿ sãá nduu te dacuèi sá ñihí-yu sá ndúú tãhũ-yu –càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

Cada cuèndá-ó vã cùndècu-o ichi cuehé ichi duha (Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Te xãhaⁿ tùcu Jesús xii-güedé:

—Te núu ìⁿ téé na dàcaháⁿ-dé cue ñáyiu sàndáá iní ñáhá xii-í cadá-yu nándi sá cuèhé sá dúhá, te váha-gá sá nũu na dàcutu ndeé-güedé ìⁿ yúu yödó dücúⁿ-dẽ, te dàquée ñaha-güedẽ xii-dé xití ndute làmár, te ñá díú sã cùndècu-dé ducaⁿ càda-dé. ⁴³ Te núu ìⁿ xio ndaha-ndo quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te quehndé-ndó cuíta-xi, chi váha-gá sá nánihí tãhú-ndó cuèi na cuíta ìⁿ xio ndaha-ndo te ñá díú sã quihíⁿ-ndó ñihí ní ndúú-ndó nũú ùhú núú ndàhú núú dìcò sãá ndáhá ítá ñuhú ni caa ni quihíⁿ. ⁴⁴ Chi yàcáⁿ cúú-xí nũú ñà túú tnàhí ndàhvã ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíaⁿ ni caa ni quihíⁿ. ⁴⁵ Te núu ìⁿ xio sáhá-ndó quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te quehndé-ndó cuíta-xi, chi váha-gá sá nánihí tãhú-ndó cuèi na cuíta ìⁿ xio sáhá-ndó, te ñá díú sã quihíⁿ-ndó ñihí ní ndúú-ndó nũú ùhú núú ndàhú núú dìcò sãá ndáhá ítá ñuhú ni caa ni quihíⁿ. ⁴⁶ Chi yàcáⁿ ñá túú tnàhí ndàhvã ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíaⁿ ni caa ni quihíⁿ. ⁴⁷ Te núu ìⁿ xio tinùu-ndo quide-xi quide-ndo nándi sá cuèhé sá dúhá, te tava-ndo cuíta-xi, chi váha-gá sá cùndècu-ndo núú ndécú Yã Ndiõxí táxí tnùnì-gá

cuëi na cuíta ìⁿ xio tinùu-ndo, te ñá díú sã ndì nduú xio núú-ndó quíhíⁿ-ndó núú ùhú núú ndàhú. ⁴⁸ Chi yàcáⁿ ñá túú tnàhí ndàhvá ñuhú, te ío ndoho-ndo cùndecu-ndo xíaⁿ ni caa ni quíhíⁿ.

⁴⁹ Te dàtná quidé-güedé quiti sàhni-güedé chìhi-güedé cuñú-di ñí te dàquée-güedé núú ñùhú, ducaⁿ sàtnahá-xi ndoho cue ñáyiu chi ío ndohó-yu.

⁵⁰ Te ñí chi ío váha nàndíhi-xi, dico núu na ndùu víxiⁿ-xi te ñá túú-gã nándíhi-xi te ni ñà túú-gã nása cada-o ndùu úhá tucu-xi. Te ío váha cada cuendá-ndó nàcuáa cundecu-ndo cuendá cuu-ndo ñáyiu váha, te ducaⁿ te cuu-ndo dàtná ñí sã ñà túú ndùu víxiⁿ, te ío váha cundecu ndíhi tnàha-ndo —cachí-gá xàhaⁿ-gã xii-güedé.

10

*Jèsús càháⁿ-gá cuendá cue ñáyiu dàña tnaha
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)*

¹ Te Jèsús ní xica-gá cuáháⁿ-gá ní yáha-gá yucu distritú Jùdeá ní téhndé-gá ndàa ingá xio yúte Jòrdán. Te yàcáⁿ ndécú-gã ní tacá tucu cuéhé víhí ñáyiu, te ní ngüíta-ni tucu-gá dánèhé ñáhá-gã xii-yu tnúhu-gá chi ducaⁿ tnàhí quide-gá. ² Te ní quèxio ìⁿ úú cue tée cùu fariséú núú ndécú Jèsús xíto ndèè ñáhá-güedé xii-gá núu nása cunduu tnúhu cáháⁿ-gá, te xàhaⁿ-güedé xii-gá:

—Véxi-ndí xicáⁿ tnúhú-ndí núú-n núu cuu dañá ìⁿ téè ñadíhí-dé ãⁿ ñáhá —càhí-güedé xàhaⁿ-güedé xii-gá.

³ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Te nchòhó, ¿nása ní cachí ndí Moisés cada-ndo-i? —càhí-gá xàhaⁿ-gã xii-güedé.

4 Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Ndíi Moisés ní cachí ndíi sá cúú dàña ìⁿ téé ñadìhí-dé dícó-ni sá cádùha-dé ìⁿ tutú cuañaha-dě, te núú tütú-áⁿ codo tnùnì sá ñí dáñá ñàha-dé, te ducaⁿ te cuu dañha-dě ñadìhí-dé —càchí-güedé xǎhaⁿ-güedě xii-gá.

5 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Te ducaⁿ ñí chídó tnùnì ndíi Moisés cada-ndo cuendá sá ío sáá iní-ndó. 6 Dico Yá Ndiõxí cúnàhá ní cadúha-gá ñuyú ndihì nchaa sá ío, chí téé ñadìhí ní cadúha-gá. 7 Te xǎⁿ núu nchaa cue téé na ñihí ñadìhí-xi, te dìnⁿ-ná cada-güedé tǎtá-güedě ndihì nǎná-güedě, chí mee-nǎ ñadìhí-güedé cuu cuu ndihì-güedé. 8 Te cue ñáyiu úú-áⁿ ñà túú-gǎ ndí dǐⁿ ndí dǐⁿ yìquì cuñú cúú-yu, chí cada iní-ndó sǎ ìⁿ-nǎ yìquì cùnú cúú-yu. 9 Te xǎⁿ núu ñǎ túú ndùu váha-xi dañha cuè téé ñadìhí-güedé, chí mee Yá Ndiõxí ní cachí-gá sá cúú úú-yu cundecú-yu ndéé naa ndéé cuú-yu —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

10 Te òré yíhí Jèsús ndihì cue téé xìca cuu ndihì-gá vehe, te ní xícáⁿ tnúhú-güedě núú-gǎ nása ndùu tnúhu ní cáháⁿ-gá cuendá cue ñáyiu dàña tnaha.

11 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Te núu ìⁿ téé na dàña-dé ñadìhí-dé te naqueheⁿ-dé ingá ñadìhí, te ío nèhé quídé-dě, te ìⁿ-ni cuèchi cùu-xi ndihì cuèchi quíde téé ndèca ñadìhí te càháⁿ ndihì-dé ingá ñadìhí. 12 Te diu-ni ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu tucu ñáyiu dìhí te núu na dàñá-yu yíⁿ-yu te naquehéⁿ-yu ingá téé, chí ìⁿ-ni cuèchi cùu-xi sá quídé-yu ndihì sá quídé cuè ñáyiu

dìhí ndécú yì-xi, te càháⁿ ndihí-yu ingá téé —
càchí-gá xăhaⁿ-gă xií-yu.

Jèsús xicáⁿ táhú-gă núú Yă Ndiõxí cuëndá landú
(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³ Te ìⁿ ũú ñáyiú ndécá-yu landú lĩhli cuáháⁿ
núú Jèsús, chi cuìní-yu sá téndàha ñaha-gá xii-güexi.
Te cue téé xica cuu ndihí-gá ní ngüíta-güedé ténáá
ñáhá-güedě xií-yu, te xăhaⁿ-güedě sá vă dúcáⁿ
càdá-yu. ¹⁴ Te òré ní xiní-gá sá dúcáⁿ quède-güedé,
te ní cudééⁿ-gă núú-güedě, te xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá ná quìxi nahi cue landú lĩhli-áⁿ
nũù-í-a te vá càdí-ndó ìchi-güexi, chi dàtná cúú
văha iní cue landú lĩhli-áⁿ ducaⁿ cùu váha iní cue
ñáyiú yìndaha Yă Ndiõxí. ¹⁵ Te na càchí tnúhu
ndáá-í xii-ndo să nũu vá quìndáá iní ñáhá-ndó
dàtná quidé cuè landú lĩhli sàndáá iní ñáhá xii-í, te
vá ndĩhu ndaha ñàha Yă Ndiõxí xii-ndo —càchí-gá
xăhaⁿ-gă xii-güedé.

¹⁶ Te sátá dúcáⁿ ñă xăhaⁿ-gă te ní nguídèhé-gá cue
landú-áⁿ te ní tendaha ñàha-gá xii-güexi, te ní xicáⁿ
táhú-gă núú Yă Ndiõxí cuëndá-güexi.

Ìⁿ téé cuica càháⁿ ndihí-dé Jèsús
(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷ Te òré sa ñũhu ichi Jèsús caca-gá quíhíⁿ-gá ingá
xichi ni cùu ní quexìo cunu ìⁿ téé ní ngüíñí xítí-dě
núú-gă, te xăhaⁿ-dě xii-gá:

—Yòhó Mèstrú, cùu-n téé ío váha iní-xi, te cuìní-í
nũu vá cùndèe iní-n càchí tnúhu-n ñă cúú să càdá-í
cuëndá nduu táhù-í cundecu-í ndihí Yă Ndiõxí ni
caa ni quíhíⁿ —càchí-dé xăhaⁿ-dě xii-gá.

¹⁸ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-dé:

—¿Te cùtnuní iní-n nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-n sã yǔhú váha iní-ǎⁿ? Chi ìⁿdií díí-ni Yá Ndiǒxí ío váha iní-gá. ¹⁹ Te yòhó xìní-n nàcuáa ní cachí Yă Ndiǒxí cada ñáyiú, te duha ní cachí-gá: “Nchòhó cue tée vá càháⁿ ndìhi-ndo ñàdihí te núu ñá díú ñàdihí-ndó cùú-yu, te ducaⁿ-ni nchòhó cue ñáyiú dìhí tucu vá càháⁿ ndìhi-ndo tēe te núu ñá díú yè-ndo cuu-güedé, te vá cáhni-ndó tnàha ñáyiú-ndo, te ni vǎ dúhú-ndó sã ndécú ndìhí-yu, te ni vǎ dácàcu-ndo cuéchi neñúú sá cùú-xí tnàha ñáyiú-ndo, te ni vǎ dácuaⁿndehnde-ndo, te canehe-ndo sã yíñùhu núú tǎtá-ndó ndìhi núú nǎná-ndó”, duha ní cachí Yă Ndiǒxí cada ñáyiú —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

²⁰ Te tée-áⁿ ñí xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, nchaa xǎⁿ ní ngüíta-í quidè-í ndéé cùtnàhá cùú làndú-í —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

²¹ Te Jèsús ní xíndéhé ñàha váha-gá xii-dé, te ní cuu váha iní ñáhá-gǎ, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Dico cùmání ìngá núú sã cádá-n. Vitna te quíhíⁿ-n te dico-n nchàa sá ndécú ndìhi-n, te díhúⁿ-n cuǎha táhú-n cuè ñáyiú ndàhú. Te ducaⁿ, te nduu táhú-n nùcúndecu váha-n núú ndécú Yă Ndiǒxí táxí tnùní-gá, te sátá ná yǎha ducaⁿ càda-n, te quixi-n chìtnahá ñáhá-n xii-í cuèi na ndòho-n datná ndoho-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

²² Te sá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ Jèsús xii-dé te ío ní cundìyí-dé chi ío cuica-dé, te ní xica-dé cuánuhú-dé.

²³ Te ní ndacoto-gá ni càndéé dǎhí-gá, te ní xáhaⁿ-gǎ xii cue tée xica cuu ndìhi-gá:

—Cue ñáyu cuica chi ío úhú quíndáá iní-yu Yá Ndiöxí cuendá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu —càchí-gá xàhaⁿ-gã xii-güedé.

²⁴ Te cue tée xìca cuu ndìhi-gá-áⁿ ïo ní cuñúhu-güedé nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te ní xáhaⁿ tucu-gá xii-güedé:

—Nchòhó cue tée xìca cuu ndìhi-í càchí tnúhu tucu-í xii-ndo sã ïo úhú quíndáá iní cue ñáyu cuica Yá Ndiöxí cuendá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu, chi sàni iní-yu sá ncháá sã ndécú ndìhí-yu dàcácu nihnu ñaha-xi xií-yu núú ùhú núú ndàhú. ²⁵ Te yáchí-gá yáha ìⁿ càméyu yaú ìⁿ yiqui tìcú dàcúxí sã quíndáá iní ìⁿ ñáyu cuica Yá Ndiöxí cuendá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu —càchí-gá xàhaⁿ-gã xii-güedé.

²⁶ Te cue tée xìca cuu ndìhi-gá ní cuñúhu vìhi-gá-güedé sá dúcáⁿ ñí cáháⁿ-gá, te ní ngüíta-güedé xìtnàha-güedé:

—¿Te yoo sa ndacu naníhí tàhú te núu ducaⁿ vàiⁿ?
—càchí-güedé xìtnàha-güedé.

²⁷ Te Jèsús ní xíndéhé vãha ñaha-gã xii-güedé, te ní xáhaⁿ-gã:

—Nchaa ñáyu ñuyíú-a chi vá ndácũ-yu ná cadá-yu nàcuáa ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiöxí xií-yu, dico mee-gã chi ndacu-gá ndíhu ndaha ñàha-gá xií-yu, chi nchaandi túhú sá vãha ndàcu-gá quidé-gã —càchí-gá xàhaⁿ-gã xii-güedé.

²⁸ Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dë xii-gá:

—Nchúhú ní dándöo-ndí nchaandi túhú sá ndécú ndìhi-ndí te ní tuha ñaha-ndí xii-n —càchí-dé xáhaⁿ-dë xii-gá.

²⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã ncháá ñãyi
na dândóo vehe-xi, àdi ñaní-xi, cúha-xi, tătă-xi,
năná-xi, déhe-xi, àdi ñuhu-xi, te núu ducaⁿ na
càdá-yu sá cuèndá-í ndihí sá cuèndá tnúhu-í,
³⁰ te ío-gá cuéhé sã cuãñaha Yã Ndiõxí cundecu
ndihí-yu, chi níhí-yu vehé-yu, ñuhú-yu, ñaní-yu,
cúha-yu, nănã-yu, déhe-yu, te ñá díú-ní sã nchàa
xíãⁿ níhí-yu cundecu ndihí-yu, chi tnàhá nduu
táhũ-yu cundecu ndihí ñàhá-yu xii-í ni caa ni
quíhíⁿ ná sáa nduu. Dico díhna-gá ndoho tnahá-yu
núú ñuyú-a sá cuèndá-í. ³¹ Te dava ñáyi cùnuu
ndecu ichi Yã Ndiõxí vitna, ñáyi-áⁿ sáa nduu te
vá ïo-gá cunúu-yu dàtná cùnúu-yu vitna, te dava
ñáyi nchícúⁿ ñá túú cùnuu vitna ñáyi-áⁿ sáa
nduu te ío cunúu-yu —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

*Jèsús càháⁿ tucu-gá sá cáhni ñàha-güedé xii-gá
(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)*

³² Te ñuhu Jesús ichi ndihí cue téé xica cuu
ndihí-gá cuásaá ndihí ñaha-gã xii-güedé ñúú
Jerusalén, te yòdo nuu-gá núú-güedé cuásaá. Te
cue téé-áⁿ xícuñúhu-güedé sá dúcáⁿ cuãháⁿ-gá ñúú
Jerusalén, te dava cue ñáyi xínchícúⁿ xiyùhú-yu.
Te ní taudíⁿ-gá ndi ùxúú cue téé xica cuu ndihí-gá,
te ní ngúita-gá caní-gã cuèndú núú-güedé nchaa
nàcuáa yáha-gá. ³³ Te xãhaⁿ-gã xii-güedé:

—Vitna ñuhu-o ichi cuásaá-ó ñúú Jerusalén, te
yàcáⁿ cuáha cuèndá ñàhá-güedé xii yúhú Téé cùu
ñaní tnàhá-ndó nchàa-ndo núú cuè téé cùu dútú
cùnúu, ndihí núú cuè téé dàcuaha ñaha xii ñáyi
nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés. Te díu
cue téé-áⁿ cùñaha-güedé xii dava-gá cue téé sá
cáhni ñàha-güedé xii-í, te cuáha cuèndá ñàhá-güedé

xii-í núú cuè téé ñá túú cùu cue téé isràél.
 34 Te cue téé-áⁿ cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-í, te caniha-güedě ndihí ñíí, te tíú díí ñáhá-güedě, te cahni ñaha-güedě xii-í dico nduu úní sá cùú-í te ndoto-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedě.

Té Jàcobó ndihí té Juàá càháⁿ ndàhú-güedé núú Jèsús sá cádá-gă ìⁿ sá cuìní-güedé (Mt. 20:20-28)

35 Te cue déhe té Zebèdeú té Jàcobó ndihí té Juàá ní quexìo-güedé núú Jèsús, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, véxi-ndí càháⁿ ndàhú-ndí núú-n nŭu vá cùndèe iní-n càda-n ìⁿ sá cuìní-ndí —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

36 Te Jèsús ní xícáⁿ tnúhú-gă núú-güedě, te xăhaⁿ-gă:

—¿Ná cúú să cuìní-ndó càda-í-i? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

37 Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Cuìní-ndí sá òré ná sáá nduu cùndecu-n núú táxí tnùní-n, te ìⁿ-ndí cunucóo-ndí xio cùha-n te ìⁿ-ndí cunucóo-ndí xio dàtni-n —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

38 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Nchòhó, ñá túú cùtnuní iní-ndó nàcuáa ndùu sá xícáⁿ-ndó nŭú-í. ¿Te náa cundee ìní-ndó dândoho ñaha ñáyíu xii-ndo dàtná dandòho ñahá-yu xii-í, te cundee tùcu iní-ndó cahni ñahá-yu xii-ndo dàtná cahni ñahá-yu xii-í-ăⁿ? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

39 Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Cundee ìní-ndí yáha-ndí nchaa nàcuáa càháⁿ-n-ăⁿ —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Ndáá sá cündèe iní-ndó ndòho-ndo nchaa nacuáa ndoho-í, te cundee tucu iní-ndó cǎhni ñahá-yu xii-ndo, chi yúhú cǎhni ñahá-yu xii-í.

⁴⁰ Dico sá dúcáⁿ cuiní-ndó sǎ ñⁿ-ndó cùnucóo-ndo xìo cuha-í te ñⁿ-ndo cùnucóo-ndo xìo datni-í, te xǎⁿ chi ñá díú yǎhú tàú-í cachí-í te núu sá cúú cùnucóo-ndo àdi sá vǎ cúú cùnucóo-ndo, chi mee Tǎtà-í Dútú Ndiǒxí cachí-gá te núu ná cúú ñǎyiu nduu táhú cunucóo dǎñi-í dàvá-áⁿ —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

⁴¹ Te òré ní níhí ùxí-gá cue tée xìca cuu ndihi-gá tnúhu nàcuáa ndùu sá cuiní té Jàcobó ndihi ñaní-dé té Juáá, te ní cudéⁿ-güedě núú cuè tée úú-áⁿ. ⁴² Te Jèsús ní cana-gá nchaa cue tée xìca cuu ndihi-gá-áⁿ, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Nchòhó xìní-ndó sǎ cuè tée yìndaha ñⁿ nacióⁿ quide-güedé sá ìo cùnuu-güedé, te nchaa dava-gá cue tée cùndihi-güedé tnàhá-güedé quidé-güedě sá ìo cùnuu-güedé. ⁴³ Dico nchòhó chi vá dúcáⁿ càda-ndo. Chi núu dava-ndo cuiní-ndó cùnuu-ndo te xìni ñuhu-xì cunu cuechi núú tnáhá-ndó te vá cádá-ndó sǎ cùnùu-ndo. ⁴⁴ Te núu dava-ndo cuiní-ndó quène cáva-ndo, te cuu-ndo dàtná cue ñáyiu ñá túú tnàhí dàñá quee núú chíúⁿ pàtróóⁿ-xì cunu cuechi núú tnáhá-ndó. ⁴⁵ Te yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo, chi ñá túú vèxi-í sá cúnú cuèchi ñáyiu núù-í, chi véxi-í sá cúnú cuèchi-í núú-yu. Te cuú-í ñuyíú-a cuèndá vǎi-yu cácu nihnu núú ùhú núú ndàhú —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

*Jèsús quidé tǎtna-gá ñⁿ tée cuáá nání-dě Bartimeú
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)*

46 Te Jèsús ní quexìo-gá ñuú Jerìcò ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá, te ní yáha-gá ndìhi-güedé ichi xítí ñuú-án, te ío cuéhé ñáyi nchìcúⁿ ñáhá xì-gá cuáhán te ìⁿ xio yuhu ìchi sá ñí quee xítí ñuú-án núcõo ìⁿ téé cuàá nání-dě Bartimeú, te tâtá-dě nání-dě Timeú, te téé-án núcõo-dé yuhu ìchi-án xìcáⁿ ndàhú-dé. 47 Te téé-án ñí cutnùnì iní-dé sá Jèsús téé ñuú Nazàrét ñúhú-dě ichi, te ní ngüíta-dé níhi càháⁿ-dé, te xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Jèsús, ñaní tnáhá ndíi Dàvíí, cundàhú iní ñáhá xii-í! —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

48 Te vài ñáyi tènáá ñáhã-yu xii-dé, te xáhãⁿ-yu sá ná càdí-dé yuhu-dé dico uuⁿ-gá níhi ní càháⁿ-dé xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Jèsús, ñaní tnáhá ndíi Dàvíí cundàhú iní ñáhá xii-í! —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

49 Te Jèsús ní ngüíñí-gá te ní xáhaⁿ-gã xii cue téé ndìhi-gá:

—Chí cuãnguaca téé cuàá-ãⁿ candeca-ndo-dě quixi iha —càchí-gá xáhaⁿ-gã.

Te cue téé-án ñí xica-güedé cuãnguaca-güedé téé cuàá-án, te òré ní quexìo-güedé núú-dě te ní xáhaⁿ-güedě xii-dé:

—Ndacuíñí te vá ndìhú-gá iní-n, na quèhíⁿ-ó chi càna ñaha Jesús xii-n —càchí-güedé xáhaⁿ-güedě xii-dé.

50 Te téé-án ñí xócání-dě dóó ndíxí-dě, te ndìhi-ni ní ndacuíñí-dé te ní xica-dé cuáháⁿ-dé núú Jèsús.

51 Te òré ní quexìo-dé te ní xícáⁿ tnúhú-gã núú-dě, te xáhaⁿ-gã xii-dé:

—¿Ná cuìní-n càda ñaha-í xii-n-i? —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-dé.

Te tée cuàá-áⁿ nǐ xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú, cuìní-í cada tátna-n nǔù-í cuèndá cundehe-ĩ —càchí-dé xáhaⁿ-dé xii-gá.

⁵² Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Cuanùhú vitna, chi sa ní ndúha núú-n chi ní sándáá iní-n Yá Ndiõxí —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te òré-ni-áⁿ nǐ ndúha núú-dě te nchicúⁿ-dé Jèsús cuáháⁿ.

11

Jèsús cuánguìhu-gá ñuú Jerusàlén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Te Jèsús ní cuyatni-gá ndìhi cue tée xìca cuu ndìhi-gá ñuú Bètaniá, ndìhi ñuú Bèttagé, te xíáⁿ cáá yùcu nani Olívú, te yatni vii-nǎ xíáⁿ cáá ñuú Jerusàlén. Te Jèsús ní cana-gá úú-ni tnàhá cue tée xìca cuu ndìhi-gá. ² Te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí cuáháⁿ ñuú cáá yàtni yacáⁿ, te òré quexìo-ndo yacáⁿ te naníhí-ndó ìⁿ búrru ndètníⁱ-di, te vátá yõo ìⁿ-gá codo ñàha xii-di, te nandaxi-ndo-di te candeca-ndo-di quèxi. ³ Te núu yoo na càcáⁿ tnúhú nǔú-ndó nǎ cuèndá nándàxi-ndo-di, te cúñaha-ndo sǎ yùhú Yaá xíca cùu ndìhi-ndo xini ñuhu-í-di, te na yàha canehe chiuⁿ-í-di te ndìhi-ni natendaha-ĩ-di, duha cúñaha-ndo —càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xii-güedé.

⁴ Te cue tée-áⁿ nǐ xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te òré ní quexìo-güedé ñuú-áⁿ te ní naníhí-güedé ìⁿ búrru ndètníⁱ-di ìⁿ yutnu nìhnu yatni ìⁿ yuyehe vehe caa yatni yuhu ichi, te ní ngüíta-güedé nándàxi-güedé-di.

5 Te mei òré nándàxi-güedé-di ní quexìo ñáyiú xǎhǎⁿ-yu xii-güedé:

—¿Ná cuèndá nándàxi-ndo búrru-áⁿ-i? —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-güedé.

6 Te cue téé-áⁿ nǐ xáhaⁿ-güedě xii-yu nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús cúñaha-güedě. Te sátá dúcáⁿ te ní dáñǎ-yu ndèca-güedé búrru-áⁿ cuáháⁿ núú ndécú Jèsús. 7 Te òré ní quexìo-güedé ndihì-di núú ndécú-gǎ, te ní sacáⁿ ndodo-güedé dóo-güedé sátá-di, ní ngódó ñàha Jesús xii-di. 8 Te ío cuéhé ñáyiú ta sàcáⁿ-yu dóo-yu ichi cuáháⁿ-gá cuèndá núú dǒo-yu-áⁿ yǎha-gá ndihì quitì yòdo-gá, te davá-yu xèhndé-yu ndaha yùtnu ta sacáⁿ-yu cuáháⁿ.

9 Te nchaa ñáyiú yòdo nuu núú-gǎ ndihì nchaa ñáyiú nchìcúⁿ ndàa sátá-gǎ ní ngüíta-yu níhi càháⁿ-yu, te càchí-yu:

—¡Ío càhnu cuu Yaá-a! ¡Te Yá Ndiöxí ná chìndee ñaha-gá, chi ñiu-gá cúú-gǎ Yaá ní tendaha-gǎ véxi quide núú-gǎ! 10 ¡Te ñiu-ni Yaá-á cúú-gǎ Yaá véxi quindaha ñàha xii-o datná ní xóo cada ndíi Dàvií! ¡Te ndéé nchaa sá ío andíu na càchí-xi sá ío càhnu cuu-gǎ! —duha càchí-yu.

11 Te Jèsús ní quexìo-gá ñuú Jerusalén, te cuánguñhu-gá xití veñúhu càhnu sá ío cùnuu, te ní xíndéhé vǎha-gá nchaa sá ndécú xití veñúhu-áⁿ. Te sátá dúcáⁿ te ní ndee-gá cuáháⁿ-gá ñuú Bètaniá ndihì ndi ùxúú cue téé xica cuu ndihì-gá chi sa ní cuaa.

*Jèsús xǎhaⁿ-gǎ xii yutnu ngüxí sá vǎ cúúⁿ-gǎ sávídí-xi
(Mt. 21:18-19)*

12 Te nduu tněé-án nǐ quee Jèsús ñúú Bètaniá ndihí cue tée xìca cuu ndihí-gá, te ichi ñùhu-gá ní xihí-gá docó. 13 Te xica nǐ xiní-gá nútnǐ ìⁿ yutnu ngǔxí, te ní xica-gá cuándéhé-gǎ ñù ndéé sávidí-xi te ñá túú nǎ ndéé, chi mee-ni ndàha-xi ndéé chi ñá díú yǒo sácǔndéé sávidí-xi. 14 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii yutnu ngǔxí-án:

—Vitna te vá yǒo ìⁿ-gá caxi sávidí-n, chi vá cúúⁿ-gǎ —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii yutnu ngǔxí-án.

Te cue tée xìca cuu ndihí-gá ní tecu dóho-güedé nàcuáa ní xáhaⁿ-gǎ xii yutnu ngǔxí-án.

Jèsús ñá túú tnàhá iní-gá nàcuáa quide ñáyiu xití veñúhu

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

15 Te Jèsús ní quexìo tucu-gá ndihí cue tée xìca cuu ndihí-gá ñúú Jerusálén, te cuánguihu tucu-gá xití veñúhu càhnu sá ìo cùnuu, te xití veñúhu-án xǐndecu cue ñáyiu quide ndáhú nádìcò-yu, ndihí cue ñáyiu xǐsaaⁿ. Te nchaá-yu ní queñuhu ñaha Jèsús xii-yu quehé, te ní dándùá-gá mèsá cue ñáyiu dàma díhúⁿ, ndihí nchaa xilé sácǒo nchihí cue ñáyiu dìco lómá xǐndecu xití veñúhu-án. 16 Te ñá túú tnàhí-gá ní dàña-gá yáha cue ñáyiu ndihí nchaa sá nchídò-yu ichi xití veñúhu-án. 17 Te ní xáhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Núú tütú Yǎ Ndiǒxí càháⁿ-xi nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te ní cachí-gá: “Vehe-í cúú-xí vèhe núú tàcá ñáyiu nihí ñuyíú càháⁿ ndihí ñàhá-yu xii-í”, duha ní cáháⁿ-gá càchí-xi núú tütú-gá. Dico nchòhó quidé-ndó vèhe-gá vehe ñadúhú —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

18 Te nchaa dútú cúnù, ndihí nchaa cue tée dàcuaha ñaha xií-yu nchaa tnúhu ní chídó tnùnì

ndíi Moisés ní tecú dóho-güedé nàcuáa ní cáháⁿ-gá te ní ngüíta-güedé ndúcú-güedé nàcuáa cada-güedé cahni ñaha-güedé xii-gá, chi yùhú-güedé sá ïo cunuu-gã, te ducaⁿ chi nchaa ñáyiú ïo cùñúhu-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá. ¹⁹ Te òré sa ní cuaa cuíi-nã, te ní quee tucu Jèsús ndihi cue téé xìca cuu ndihi-gá ñúú Jerusàlén cuáháⁿ-gá ndihi-güedé ìngá xichi.

Ní yíhí yutnu ngüxí

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Te nduu tnéé nehé-ni ní yáha tucu Jèsús ndihi cue téé xìca cuu ndihi-gá núú níhnú yùtnu ngüxí, te ní xiní-güedé sa ní yíhí ñihí ndéé yóho-xi. ²¹ Te té Pèlú ní ndacu iní-dé nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús xii yutnu ngüxí-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dē xii-gá:

—Mèstrú, cundehe nã ní yíhí yutnu ngüxí sá ñí xáhaⁿ-n sã vã cúúⁿ-gã sávidí-xi —càchí-dé xãhaⁿ-dē xii-gá.

²² Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-güedé:

—Quindáá ndisa iní-ndó Yã Ndiöxí. ²³ Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nùu nchòhó cúñaha-ndo xii tindúú-a xocuiñí-xi núú ndécú-xí, te quíhíⁿ-xi quée-xi xití làmár. Te ñiu ducaⁿ càda-xi te núu nchòhó vá cání ñⁿ caní úú iní-ndó, te quindáá iní-ndó sã dúcáⁿ càda-xi. ²⁴ Te xiãⁿ nùu càchí tnúhu-í xii-ndo sã nchaa sá ná càcáⁿ-ndó nùú Yã Ndiöxí òré càháⁿ ndihi-ndo-gã, te taxi-gá te núu nchòhó sàndáá ndisa iní-ndó sã táxi-gã sá xìcáⁿ-ndó nùú-gã. ²⁵ Te òré càháⁿ ndihi-ndo Yã Ndiöxí te dandacu iní-ndó te núu ndècu ñáyiú ñã túú cùu váha iní ñáhá xii-ndo, te cada càhnu iní-ndó-yu cuendá ducaⁿ càda cahnu iní ñáhá Tátá-ndó Dütú Ndiöxí Yaá ndécú àndiu xii-ndo

cuendá nchaa sá ñà túú vǎha quède-ndo. ²⁶ Dico núu nchòhó vá cádá càhnu iní-ndó sǎ quidé ñàha tnaha ñáyi-ndo xii-ndo, te ni Tǎtá-ndó Dǔtú Ndiǒxí vá cádá càhnu iní ñáhá-gǎ xii-ndo cuendá nchaa sá ñà túú vǎha quède-ndo —cachí-gǎ xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

*Jèsús ndécú ndìhi-gǎ tnúhu ndee iní
(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)*

²⁷ Te Jèsús ní ndexìo tucu-gǎ ñúú Jerusàlén ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gǎ, te cuánguihu tucu-gǎ xití veñúhu càhnu sá ño cùnunu ndìhi-güedé. Te xití veñúhu-áⁿ yíhí-gǎ ní quexìo cue dútú cùnunu ndìhi cue téé dàcuaha ñàha xii ñáyi nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, ndìhi cue téé cùu sacuéhé nǔú ñáyi israhél. ²⁸ Te xǎhaⁿ-güedé xii-gǎ:

—Cuíní-ndí cachí tnúhu-n xii-ndí nása ndùu tnúhu ndee iní ndécú ndìhi-n núu quide-n nándí sá quidé-n, ¿te yoo ducaⁿ ní taxi tnúhu ndee iní-áⁿ xii-n-i? —cachí-güedé xǎhaⁿ-güedé xii-gǎ.

²⁹ Te Jèsús ní xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Yúhú tnàhá-í cuíní-í cácaⁿ tnúhu-í ñⁿ sá càcáⁿ tnúhu-í núú-ndó te núu na càchí tnúhu-ndo, te cachí tnúhu-í xii-ndo yò ní taxi tnúhu ndee iní xii-í duha quide-í. ³⁰ Te chí càchí tnúhu xii-í yoo ní táuchíúⁿ ní dácúándüte ndí Juáá ñáyi, ¿Yá Ndiǒxí áⁿ cuè téé ñuyíú-a ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndí? Te chí càchí tnúhu —cachí-gǎ xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

³¹ Te ní ngüíta-güedé xǐtnàha-güedé:

—¿Nása cúñaha-o? Chí núu na cǔñaha-o sǎ Yǎ Ndiǒxí ní táuchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndí Juáá ñá, te quesaha-dé: “¿Ná cuendá ñá túú ní sàndáá iní-ndó tnúhu ní cáháⁿ ndíi vǎiⁿ?”, quesaha-dé. ³² Te ni vǎ

cúú cũñaha-o sã cuè ñáyiú ñuyíú-a ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní quide ndí Juàá —càchí-güedé xítnàha-güedé.

Te ducaⁿ ñí xítnàha-güedé chi ñá túú ní cùtnuní iní-güedé nása cúñaha-güedě xii-gá, chi xiyùhú-güedé cue ñáyiú chi nchaa ñáyiú-áⁿ ñí cutnùní ndáá iní-yu sá Yă Ndiõxí ní táúchíúⁿ-gă ducaⁿ ñí quide ndí Juàá. ³³ Te ní xáhaⁿ-güedě xii Jèsús:

—Ñá túú xìní-ndí yoo ní táúchíúⁿ dùcaⁿ ní dácúándùte ndí Juàá ñáyiú —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te núu ducaⁿ te ni yùhú vá càchí tnúhu-í xii-ndo yòo ní taxi tnúhu ndee iní duha quide-í —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

12

*Cuèndá cue tée cuihna iní-xi
(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)*

¹ Te Jèsús ní ngúíta-gá cání-gă ñⁿ cuèndú núú ñáyiú nácúáa tecú tnùní-yu tnúhu-gá, te xăhaⁿ-gă xii-yu:

—Ñⁿ tée ní nacúxi-dé mee-ni yòho yaha stilé núú ñúhú-dě, te ní chidoco-dě cuèndá sá vă cúú dàñú, te ní cadúha-dé núú quíhni-dě ndéhé yoho yàha stilé-áⁿ òré ná cùu, te ní cadúha-dé ñⁿ xító dùcúⁿ núú cáúndòdo cue tée coto yoho yàha stilé-áⁿ.

Te ní sáá ñⁿ nduu quèe-dé quíngaca cuu xica-dě vâi nduu, te ní dándõo ndaha-dě sá ñí xitu-dé-áⁿ xii ñⁿ ùú cue tée càháⁿ ndíhi-dé cuèndá cada chiuⁿ-güedé, te ní ndatnúhu-güedé sá òré ná cúú te cuu cuèndá dava-güedé te ducaⁿ te ní quee-dé cuáháⁿ-dé. ² Te sáta ñí sáá nduu ñí cuu ndéhé

yoho yàha stilé sá nǐ xitu-dé-áⁿ, te ní xáhaⁿ-dě xii ìⁿ téé xìnu cuechi núú-dě: “Cuàháⁿ cácaⁿ-n sǎ cúú cuèndá-í núú cuè téé ní dándõ ndàha-í nchaa yoho yàha stilé sá nǐ xitu-í-áⁿ”, càchí-dé xǎhaⁿ-dě. Te téé xìnu cuechi-áⁿ nǐ xica-dé cuáháⁿ-dé. ³ Te cue téé-áⁿ nǐ tñi-güedé téé xìnu cuechi-áⁿ, te ní caniha-güedě xii-dé, te dǎtnùní ní nacuícúⁿ ñáhá-güedě, te ñá túú tñahí ná ní sǎñaha-güedě. ⁴ Te téé cùu xítóhó yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tendaha tùcu-dé ingá téé xìnu cuechi núú-dě cuáháⁿ-dé. Te òré ní quexìo téé xìnu cuechi-áⁿ te cue téé-áⁿ nǐ sáha ñaha-güedě yúú xii-dé, te ní táhú-güedě díquí-dě, te ní xícuèhé ñáhá-güedě xii-dé. ⁵ Te téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tendaha tùcu-dé ingá téé xìnu cuechi núú-dě cuáháⁿ-dé núú cuè téé-áⁿ, dico téé-áⁿ òré ní quexìo-dé te ní sahani ñaha-güedě xii-dé. Te téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ nǐ tendaha-dě vǎi-gá cue téé xìnu cuechi núú-dě cuáháⁿ ngácáⁿ-güedé sá cúú cuèndá-dé ní cùu dico ñu-ni ducaⁿ nǐ quide ñaha tùcu cue téé ndéé nchaa yoho yàha stilé-áⁿ xii-güedé, chi dava-güedé ní caniha-güedě te dava-güedé ní sahani ñaha-güedě.

⁶ Te téé cùu xítóhó nchaa yoho yàha stilé-áⁿ ndécú ìⁿdii-ná téé tendaha-dě quíhíⁿ núú cuè téé ní dándõ ndaha-dě sá nǐ xitu-dé-áⁿ, te téé tendaha-dě-áⁿ cúú-dě déhe ducuⁿ-dé, te ío cùu iní ñáhá-dě. Te ní sani iní-dé: “Váha-gá nǔu tendaha-í déhe-í-a núhú-dé, chi òré quiní ñáhá-güedě xii-dé te cànehe-güedé sá yíñùhu núú-dě”, duha ní sani iní-dé. Te ducaⁿ te ní xáhaⁿ-dě xii déhe-dé-áⁿ sǎ núhú-dé, te téé-áⁿ cuñuhú-dé cuáháⁿ ngácáⁿ-dé sá cúú cuèndá tǎtá-dě núú cuè téé-áⁿ. ⁷ Dico òré ní xini cue téé quide chiuⁿ-áⁿ děhe téé cùu xítóhó

nchaa yoho yàha stilé-án, te ní xítnáha-güedé: “Tée-ǎⁿ tée véxi nduu táhú ñuhu-a ndihì sá cáá núú-xi, dico cahni-o-dě te mee-o ndùu táhú-ó sǎ ndúú táhú-dě”, duha ní xítnáha-güedé. ⁸ Te ní tñi-güedé tée-áⁿ, te ní sahani ñaha-güedé, te ní dáquéné-güedé yiqui cùñú-dé ìⁿ xio yuhu ñuhu núú cáá yòho yaha stilé-án –duha cuáháⁿ cuèndú ní cani Jèsús núú-yu.

⁹ Te Jèsús ní xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

–¿Te nchòhó sa cùtnuní iní-ndó nàcuáa cada xítóhó ñuhu-án ǎⁿ? Chi núhú-dé te cahni-dé cue tée-áⁿ te dàndóo ndaha-dé ñuhu-dé xii cue tée cùtnuní iní-dé cada ndáá –càchí-gá xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

¹⁰ Te xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu:

–Te nchòhó, náa ñá túú dàcuaha-ndo núú tùtú Yǎ Ndiǒxí núú càchí-xi:

Yúú sǎ ñí dáquée tǐhú cue tée dàcaa vehe, ní cuu-xi yúú cúnùu vitna.

¹¹ Chi mee Yǎ Ndiǒxí ducaⁿ ñí cachí-gá cunduu, te cùu-xi ìⁿ sá ìo cùñúhu-o vitna. Duha càchí-xi núú tùtú-gá –càchí Jèsús xáhaⁿ-gǎ xií-yu.

¹² Te cue tée ní xíndedóho nàcuáa ndùu tñuhu ní cáháⁿ-gá ní cuiní-güedé tñi ñaha-güedé xii-gá ní cùu, chi ní cutnùní iní-güedé sá cuèndá-güedé ní cáháⁿ-gá, dico ní yùhú-güedé tñi ñaha-güedé xii-gá cuèndá sá ìo vǎi ñáyiu, te ná íó ná cada ñàhá-yu xii-güedé ní sani iní-güedé, te ní xica-güedé cuáháⁿ-güedé.

Cuèndá impuèstú

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Te sátá ñí xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te ní tenda-güedé ìⁿ úú cue tée cùu fariséú, ndihì ìⁿ úú

cue tée cùndihì té Hèrodés cuáháⁿ-güedé núú ndécú Jèsús ndúcú-güedě nàcuáa cada-güedé datìcánuu ñaha-güedě xii-gá núú tnùhu càháⁿ-gá. ¹⁴ Te cue tée-áⁿ ñi quexìo-güedé núú Jèsús, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, cùtnuní iní-ndí sá ïo ndáá càháⁿ-n, te ñá túú quìde cuendá-n nàcuáa càháⁿ ñáyiu, te cuěi ndědani càá-yu ìⁿ-ni càháⁿ-n ndìhì-yu chi ñá túú quìde cuendá-n cuěi ná ñáyiu cùú-yu, te càháⁿ ndáá-n nàcuáa càháⁿ Yă Ndiöxí cundecu-o ñüyíú-a. Te cachí tnúhu xii-ndí nũu váha-ni quìde-ndí sá chăhu-ndí té Cèsár téé ío cùnuu cuendá impuèstú ă ñáhá —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹⁵ Dico Jèsús ní cutnùnì iní-gá sá xító ndèé ñáhá-güedě xii-gá, núu ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—¿Ná cuendá ducaⁿ xìto ndeé ñáhá-ndó xii-í? Chí dánèhé ñáhá xii-í ìⁿ díhúⁿ să chăhu-ndo cuendá impuèstú te núu nása càa —cachí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

¹⁶ Te cue tée-áⁿ ñi dánèhé ñáhá-güedě xii-gá ìⁿ díhúⁿ să chăhu-güedé cuendá impuèstú. Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí càchí tnúhu xii-í nũu yoo núú-xi ndèé ndihì yoo diù-xi ndeé —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te ní xáhaⁿ-güedě xii-gá:

—Núú tě Cèsár ndèé ndihì diù-dé —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹⁷ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Te núu ducaⁿ te chí nácuăha té Cèsár sá cúú cuendá-dé, te sá cúú cuendá méé Yă Ndiöxí te xiăⁿ nacuáha-ndo-gă —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Te cue téé-áⁿ ïo ní cuñúhu-güedé sá dúcáⁿ ñǎ cáháⁿ-gá.

Cuèndá cue ñáyiu ndoto

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Te sátá dúcáⁿ te ní quexìo ìⁿ úú cue téé cùu saducéú núú ndécú Jèsús, te cue téé-áⁿ ñǎ túú sàndáá iní-güedé sá ndótó cuè ñáyiu ní xíhí, te ní xáhaⁿ-güedé xii-gá:

¹⁹ —Mèstrú, ndíi Moisés càchí ndíi núú tütú ndíi ndècu vitna sá ñúu ìⁿ téé na cùú-dé te quendóo ñadìhí-dé, te núu ñá túú ní xǎo déhe-dé ndihí ñadìhí-dé-áⁿ, te téé cùu ñaní-dé naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ cuèndá coo déhe-dé ndihí-aⁿ cuèndá téé ní xíhí-áⁿ. ²⁰ Te ní xíndecu úsá tñahá cue téé mee-ní ndí ñaní-güedé. Te téé díhna ní níhí ñadìhí-dé, te ñá túú ní cùdí-dé cundecu-dé chí ní xíhí-dé, te ní ìⁿ déhe-dé ñá túú ní xǎo ndihí ñadìhí-dé. ²¹ Te téé cùu uú ní naqueheⁿ-dé ñaha ní quendóo quèé-áⁿ, dico ní xíhí tucu-dé, te ní ìⁿ tucu déhe-dé ñá túú ní xǎo ndihí ñaha-áⁿ. Te díu-ní ducaⁿ ní xíhí téé cùu uní. ²² Te ní xínu ndí úsá-güedé ní cándeca ñaha-güedé xii ñaha-áⁿ, dico ní ìⁿ-güedé ñá túú ní xǎo déhe-güedé ndihí-aⁿ, te ní ndihí-güedé ní xíhí te ndéé núú ñǎ ndihí-ná ní xíhí tñahá ñadìhí-áⁿ. ²³ Te na sàá nduu ndòto-güedé ndihí ñaha-áⁿ, ¿te ndèdacàa-güedé ñadìhí-güedé cuu-aⁿ-i? Chí ndí úsá-güedé ní cándeca ñaha-güedé xii-aⁿ — càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-gá.

²⁴ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gá xii-güedé:

—Ní xíta nchòhó tñúhu càháⁿ-ndó, chí ñá túú xìní-ndó nàcuáa càháⁿ Yá Ndiòxí núú tütú-gá, te

ni ñà túú xìní-ndó sã díú-gã ndácú-gã quidé-gã nchaandi túhú sá vãha. ²⁵ Te na cãchí tnúhu-í xii-ndo sã òré ná sàá nduu ndòto nchaa ñáyiu ní xíhí, te dàvã-áⁿ vã yõo-gã dasaⁿ dẽhe yoco-xi chi vá yõo-gã candeca tnàha, chi na ndòtó-yu te cuu-ná-yu dàtná cue espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí. ²⁶ Te núu nchòhó cuèní-ndó cãháⁿ-ndó cuendá nchaa ñáyiu ndoto, te díhna-gã dacuàha-ndo nacuáa ní chídó tnùní ndíi Moisés núú tütú ndíi ni cùu. Chi ñiu núú tütú ndíi cãháⁿ-xi nãcuáa ní xáhaⁿ Yã Ndiõxí xii ndíi cútñahá ní cãháⁿ ndíhi ñaha-gã ìⁿ xichi núú níhnú tnùtaú nchicúⁿ ñuhú. Te duha ní xáhaⁿ-gã xii ndíi: “Yúhú cùú-í Ndiõxí tẽ Àbrahám, ndíhi té Isàác, ndíhi té Jàcób”, duha ní xáhaⁿ Yã Ndiõxí xii ndíi cãchí-xi núú tütú ndíi. ²⁷ Te Yã Ndiõxí ñá túú cùu-gã Ndiõxí cue ñáyiu ní xíhí, chi cùu-gã Ndiõxí cue ñáyiu xĩndecu vívú, núú xiãⁿ nchòhó ío xĩta-ndo tnúhu cãháⁿ-ndó. Te sá dúcãⁿ ñí cãháⁿ-gã cuendá cue téé-áⁿ, te xiãⁿ cútñuní sá cuèi ní xíhí-güedé sá cùú-xí tnàha ñáyiu-güedé, dico ndècu vívú-güedé sá cùú-xí-gã –cãchí-gã xáhaⁿ-gã xii-güedé.

Tnúhu sá ìo-gã cúnùu

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Te tnàhá ìⁿ téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ndèdóho-dé nchaa tnúhu cãháⁿ Jèsús ndíhi cue téé cùu sãducéú-áⁿ, te ndèdóho-dé sá sũúní vãha ñihí-gã tnúhu nãdanchocáva-gã. Te ní sãndehe yatni-dé núú-gã, te xáhaⁿ-dẽ xii-gã:

–Cachí tnúhu xii-í ndèdacàa tnúhu sá ñí cãháⁿ Yã Ndiõxí ío-gã cúnùu cuu díhna –cãchí-dé xáhaⁿ-dẽ xii-gã.

29 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—Duha càháⁿ tnúhu sá ïo-gá cúnùu: “Nchòhó ñáyiù isràél ío váha chí cùndèdóho tnúhu-a. Ìⁿdìi díí-ni Yá Ndiöxí ndécú, te ðiu-ni-gá cúú-gã Ndiöxí-ó. 30 Te cuu iní-ndó Dütú Ndiöxí Yaá cúú Ndiöxí-ndó nì yuhu nì iní-ndó, te cani iní-ndó càda-ndo datná cuení mée-gã, te mee-ni tnúhu váha cani iní-ndó cuèndá cuu vii cuu váha-ndo nùú-gã, te coo iní-ndó càda-ndo nacúáa cuu váha iní-gá”, duha càháⁿ tnúhu sá ïo-gá cúnùu. 31 Te duha càháⁿ tucu ìngá tnúhu cùu uú sá ïo cùnùu: “Cuu iní-ndó tnàha ñáyiù-ndo dàtná cúú ìní-ndó mée-ndo”, duha càháⁿ tnúhu cùu uú-áⁿ. Te uú duha-ni tnúhu-a cùu-xi tnúhu sá ïo-gá cúnùu — cachí-gá xãhaⁿ-gã xii-dé.

32 Te téè dàcuaha ñaha xii ñáyiù nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés ní xáhaⁿ-dë xii-gá:

—Mèstrú, váha-ni càháⁿ-n chi ndáá sá ìⁿdii-ni Yá Ndiöxí ndécú, te ñá túú-gã ndèé ndécú ìngá ndiöxí. 33 Te dàtná ní cachí-n sã nì yuhu nì iní-ó cùu iní-ó Yã Ndiöxí, te cani iní-ó càda-o nacúáa cuu vii cuu váha iní-gá te ío vii ío váha cuu iní-ó dàtná cuení mée-gã, te coo iní-ó càda-o nacúáa cuu váha iní-gá, te cuu iní-ó cuè tnaha ñáyiù-o dàtná cúú ìní-ó mée-o. Te nchaa xĩⁿ ío-gá xínì ñùhu-xi cada-o dacúúxí sã cuãñaha-o quiti cahni-güedé te cáyú-ðì nduu táhú ñáhá Yã Ndiöxí, ndihì dàcúúxí nchàa dava-gá sá sãñaha-o ndùu táhú-gã —càchí-dé xãhaⁿ-dë xii-gá.

34 Te sá dúcáⁿ ïo váha ndùu tnúhu ní cáháⁿ téé-áⁿ, núu ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé:

—Luha-ná cúmǎní xii-n te ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiǒxí —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

Te sá dúcáⁿ ñí xáhaⁿ-gǎ xii téé-áⁿ, núu vá yǒo ìⁿ-gá ní cù^yì ñágá tnúhu nducu tnúhu-yu núú-gǎ.

*Yoo cùu Xítóhó Jesucrístú
(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)*

³⁵ Te Jèsús yíhí-gǎ xití veñúhu càhnu sá ïo cùnuu danehé-gá ñáyiu, te xǎhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés càchí-güedé sá Crístú Yaá tendaha Yá Ndiǒxí quixi ñuyú-a cùu-gá déhe ndíi Dàvií, te ndíi-áⁿ ñí cunaha vèhi ní xíhí ndíi. ¿Te ná cuendá ducaⁿ càháⁿ-güedé? ³⁶ Te mee ndíi Dàvií-áⁿ ñí dácáhú ìní ñáhá Espíritú Yá Ndiǒxí xii ndíi nàcuáa cáháⁿ ndíi, te duha ní cachí ndíi:

Dútú Ndiǒxí ní xáhaⁿ-gǎ xii Yaá cúú Xítóhó-í:

“Ngóo xio cùha-í,

te yúhú cada-í te nchaa sá cúú ùhú ìní ñáhá xii-n
canehe-xi sá yíñùhu núú-n.”

Duha ní xáhaⁿ Dútú Ndiǒxí xii Yaá cúú Xítóhó-í.

Duha ní cachí ndíi. ³⁷ ¿Te nása cùu Crístú déhe ndíi Dàvií, te mee ndíi ní cachí ndíi sá cúú-gǎ Xítóhó ndíi? —càchí Jèsús xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

Te ío cuéhé ñáyiu ní xíndedóho nchaa tnúhu ní cáháⁿ-gá, te ío ní cudíí ìní-yu ní xíndedóho ñàhá-yu xii-gá.

Jèsús càháⁿ-gá cuendá cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Te òré dánèhé ñáhá Jèsús xii cue ñáyiu, te xǎhaⁿ-gǎ xií-yu:

—Cada cuèndá-ndó vǎ cádá-ndó dàtná quidé cuè téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés, chí cue téé-áⁿ tnàhá iní-güedé cuihnu-güedé dóó nání sǎ sácuĩhnu cue téé cùnuu-gá te cuíní-güedé sá méé-ní ndíi tnúhu yiñùhu cáháⁿ ndíi ñaha ñáyiú xii-güedé nchaa núú xíca cùu-güedé. ³⁹Te nàcáxi-güedé xilé sácõo nchihi cue téé cùnuu-gá xití veñúhu sácõo nchihi-güedé. Te ducaⁿ-ni quíde-güedé cuèi òré quihu-güedé mèsá caxi-güedé òré ndécú-güedé ìⁿ vico, chí mee-ni núú sácõo cue téé cùnuu cuíní-güedé coo-güedé. ⁴⁰Te quèndéé-güedé vehe nchaa ñáyiú quèé, te ío naha cáháⁿ ndíi-güedé Yǎ Ndiõxí dándahú-güedé méé-güedé sá ío quíde ndáá-güedé cuèndá sá cuíní-güedé cáháⁿ váha ñáyiú cuèndá-güedé. Te sá dúcáⁿ quíde-güedé te ío-gá ndoho-güedé núú ùhú núú ndàhú dàcúxí dàva-gá ñáyiú —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xií-yu.

*Díhúⁿ nduu táhú Yǎ Ndiõxí ní dáquèe ìⁿ ñaha ndàhú ñaha quèé
(Lc. 21:1-4)*

⁴¹Te núcõo Jèsús xití veñúhu yatni núú ndécú àlcanciá te ndèhe-gá xídáquèe ñáyiú díhúⁿ xití alcanciá-áⁿ, te tnàhá cue ñáyiú cuica xídáquèe-yu vài díhúⁿ. ⁴²Te ní quexìo ìⁿ ñaha ndahú ñaha quèé, te ndèhe-gá ní dáquèe-aⁿ úú tnàhá díhúⁿ còbrí xití alcanciá, te díhúⁿ-ǎⁿ ío sacú yáhu-xi. ⁴³Te Jèsús ní cana-gá cue téé xíca cuu ndíi-gá, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ñàha ndahú ñaha quèé-a ío-gá nándíi díhúⁿ ní dáquèe-aⁿ xití al-

canciá dàcúúxí díhúⁿ nĩ dáquẽe dava-gá-yu. ⁴⁴ Chi nchaa ñáyiú-án nĩ dáquẽe-yu mee-nã díhúⁿ sã nĩ quendóo-ná, dico ñaha queé-a cuẽi ndàhú-aⁿ dico ní dáquẽe-aⁿ nĩhĩ díhúⁿ sã cuááⁿ sã cáxí-án ní cùu —cachí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

13

Jèsús cächí-gá sá ngóyó veñúhu
(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Te òré ní ndee Jèsús xití veñúhu cãhnu sá ïo cùnuu, te ìⁿ téé xica cuu ndihí-gá ní xáhaⁿ-dẽ xii-gá: —jMèstrú, cundehe nã ío vii ní sáá veñúhu-aⁿ ndihí nchaa vehe nèhe tnaha ndihí-xi, te ío vii ndãa nchaa yúú yíhí! —cächí-dé xãhaⁿ-dẽ xii-gá.

² Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii-dé:

—Nchaa nãcuáa càa nchaa vehe sá cúñúhu-n-a vitna sáá nduu te vã cùndüu-gá-xi dàtná cáá-xí vitna, chi ní ìⁿ-gá yúú vã códó nchìhi tnaha-xi, chi ndihí ngoyo —cächí-gá xãhaⁿ-gã xii-dé.

Nàcuáa cada-xi nduu ta cùyatni naa ñuyú
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Te Jèsús ní xica-gá ndihí cue téé xica cuu ndihí-gá cuáháⁿ ndihí ñaha-gã xii-güedé yucu nàni Olívú, te yucu Òlívú-án tũu ndáá núú cáá veñúhu cãhnu sá ïo cùnuu. Te Jèsús ní quexìo-gá ndihí-güedé yucu Òlívú-án, te xíáⁿ nĩ ngóo-gá te núú núcõo-gá-án nĩ sáháⁿ té Pèlú ndihí té Jàcobó ndihí té Juáá ndihí té Ndríxí, te dayuhu nĩ xáhaⁿ-güedé xii-gá:

⁴ —Cuíní-ndí cachí tnúhu-n nã nduu dùcaⁿ cada-xi ngoyo veñúhu cãhnu sá ïo cùnuu, àdi nándi cùu sá cádá-xí cuendá cutnùní iní-ndí sá

sà ta cuyatni nduu ducaⁿ cada-xi —cachí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

⁵ Te Jèsús ní xăhaⁿ-gă xii-güedé:

—Ío quihi iní-ndó cùndecu-ndo cuendá sá vă yŏo dandàhú ñáhá xii-ndo. ⁶ Chi ío cuéhé cue téé coo ñuyíú te danàni-güedé méé-güedé dàtná nání-í, te cachí-güedé: “Yúhú cúu-í Cristú Yaá ní tendaha Yă Ndiŏxí véxi ñuyíú-a”, duha cachí-güedé. Te sá dúcáⁿ căháⁿ-güedé te ío vâi ñáyiu dandàhú-güedé.

⁷ Te òré ná ñihí-ndó tnŭhu sá nàá-güedé nděni ní cuu, te vá yùhú-ndó chi dacuítí să dúcáⁿ càda-xi, dico vátá sàá-gá nduu nàa ñuyíú òré ducaⁿ càda-xi. ⁸ Chi cue téé ìⁿ nàcióⁿ nàá-güedé ndihi cue téé ìngá nàcióⁿ, te titní ñuú ngüíta-güedé nàá-güedé, te titní xichi ñuyíú ñihi vîhi tnáa, te titní tucu xichi ñuyíú coo tnamá, te ío-gá cuéhé să yăha ñáyiu. Te nchaa sá dúcáⁿ càda-xi-áⁿ cúú-xí tnŭndòho sá vítná văha văha quësaha-xi sácúú-xí cué ñáyiu ndecu ñuyíú-a.

⁹ Dico nchòhó ío quihi iní-ndó cùndecu-ndo, chi nchaa ñáyiu na cùu úhú iní ñáhá xii-ndo cuáha cuendá ñáhă-yu xii dava-ndo nŭú cué téé cùchiuⁿ, te candeca ñaha-güedě xii-ndo quíhíⁿ xití veñúhu-güedé, te yàcáⁿ caniha-güedě xii-ndo. Te quíhíⁿ-ndó nŭú cué téé yîndaha nàcióⁿ àdi núú dàva-gá cue téé cùnūu sá cuendá-í, te nchòhó ñihí-ndó nàcuáa cada-ndo căháⁿ văha-ndo cuendá-í núú-güedě. ¹⁰ Te cùmání-gă sàá nduu nàa ñuyíú-a te sa cuténuu tnúhu-í ñi càa xico ñuyíú-a, te tnúhu-áⁿ căháⁿ-xi nàcuáa naníhí tăhú ñáyiu. ¹¹ Te òré ná candeca ñaha ñáyiu xii-ndo quíhíⁿ núú cué téé cùchiuⁿ cuáha cuendá ñáhă-yu, te òré vátá sàá-gá-ndó nŭú-güedě te vá cání ñihí-ndó nŭú nása

cunduu tnúhu cúñaha-ndo xì-güedé. Chi òré-nă te Yá Ndiöxí dacàhu iní ñáhá-gă xii-ndo năsa cunduu tnúhu cúñaha-ndo xì-güedé, te ñiu-ni tnúhu sá dacàhu iní ñáhá-gă-áⁿ cúñaha-ndo xì-güedé. Te ñá díú mēe-ndo cáháⁿ-ndó chi Espiritú Yă Ndiöxí cáháⁿ-xi yuhu-ndo. ¹² Te dava cue tée cuáha cuendá-güedé ñani-güedé núú cuè tée cùchiuⁿ cuendá cahni ñaha-güedé. Te dava cue tée cùu tátá ñiu-ni ducaⁿ càda-güedé cuáha cuendá-güedé déhe-güedé núú cuè tée cùchiuⁿ. Te dava cue tée cùu déhe cuu úhú iní-güedé tátá-güedé ndihi năná-güedé, te cuáha cuendá ñáhá-güedé xií-yu núú cuè tée cùchiuⁿ cuendá cahni ñaha-güedé xií-yu. ¹³ Te ío cuéhé ñăyiu cuu úhú iní ñáhă-yu xii-ndo să cuendá-í, dico nchaa nchòhó ñăyiu na càda ndee-ni iní canchicúⁿ nihnu ñaha-ni xì-í te naníhí tàhú-ndó.

¹⁴ Te ndíi Dániél tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha nì chídó tnùnì ndíi núú tùtú ndíi cuendá ìⁿ sá dáquèe tíhú Yă Ndiöxí cundecu ìⁿ xichi núú ñà túú tàú-xi cundecu-xi, te xiăⁿ cada-xi sá vă cundècu-gá ni ìⁿ ñăyiu xiăⁿ. Te cada cuendá váha-ndo năcuáa ní cáháⁿ ndíi, chi nduu na quínì-ndó xiăⁿ cundecu-xi ìⁿ xichi núú ñà túú tàú-xi cundecu-xi, te dàvâ-áⁿ nchaa ñăyiu xĩndecu distritú Jùdeá xínì ñùhu-xi cunú-yu quíhíⁿ-yu xití yucu. ¹⁵ Te nchaa ñăyiu ndáa ndódó dìquí véhé-xí vă ndíhu-gá-yu vehé-yu quehéⁿ-yu ìⁿ ndachíúⁿ-yu canehé-yu quíhíⁿ. ¹⁶ Te nchaa ñăyiu cuáháⁿ yucu ni vă nùhú-gá-yu vehé-yu cúnúquehéⁿ-yu dóó-yu. ¹⁷ Te ndàhú ní cuu nchaa ñăyiu ñíhí ñùhú dēhe-xi, ndihi cue ñăyiu ñíhí xĩndeca déhe vitna sàdi na saá

nduu dùcaⁿ cada-xi! ¹⁸ Te nchòhó ío chí càcáⁿ táhú nũú Yă Ndiõxí cuendá sá vă dúcáⁿ ndòho-ndo yóó quidé ṽxiⁿ-xi. ¹⁹ Chi dàvá-áⁿ coo tnúndòho cahnu vihi ñuyíú, te vátá ííⁿ ndùu-gá coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ ndéé cútnàhá ní cadúha Yá Ndiõxí ñuyíú, chi ñu-ni dàvá-áⁿ coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ, te ni nũú cuáháⁿ núú ṽxi vá cóó-gă tnúndòho-áⁿ. ²⁰ Te Yá Ndiõxí càchí-gá sá vă ïo ṽai nduu coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ ñuyíú sã cuendá nchaa ñáyiu ní cáháⁿ-gá cundecu ndihí-gá. Te núú ṽai nduu na coo tnúndòho-áⁿ, te vá yõ cácu nihnu.

²¹ Te dàvá-áⁿ cũñaha ñáyiu xii-ndo: “Chí cúndèhe iha, chi iha ní quexìo Cristú Yaá ní tendaha Yă Ndiõxí véxi ñuyíú-a”, duha cũñàhá-yu xii-ndo. Àdi quesahá-yu: “Chí cúndèhe yacáⁿ chi yàcáⁿ ndécú-gă”, quesàhá-yu. Te vá quindáá iní-ndó tnũhu càháⁿ-yu. ²² Te coo cue téé danàni-güedé méé-güedé dàtná nánì-í te cachí-güedé sá cúú-güedé Yaá ní tendaha Yă Ndiõxí véxi ñuyíú-a. Te dava-güedé cachí-güedé sá cúú-güedé cue téé càháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí dico ñã ndàá sá cúú-güedé cue téé càháⁿ tnúhu-gá, te cada-güedé titní núú sã vă yõ tnàhí ndàcu cada cuendá dandàhú-güedé ñáyiu, te cani iní-güedé dandàhú-güedé ndéé cue ñáyiu ní cáháⁿ Yă Ndiõxí cundecu ndihí-gá. ²³ Te vitna ío váha cuáha-ndo cuendá, te quihí iní-ndó cundecu-ndo, chi nchaa sa ní dátũha ñaha-ĩ xii-ndo.

Nàcuáa cada-xi òré quixi tucu Tée cùu ñanì tnáhá nchàa ñáyiu

(Mt. 24:29-35,42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ Te nà yáha-ni coo tnúndòho cahnu vihi-áⁿ, te vá dáyèhé-gá nchícanhii te ni vă dáyèhé-gá yóó.

25 Te ngoyo nchaa chódíní ndèé andïu, te quidi-xi andïu. 26 Te dàvá-án quini ñáhá nchàa ñáyiú xii yúhú Tée cùu ñaní tnáhá-yu ncháá-yu quee-í andïu quixi-í ichi xití vícò, te quini-yu sá ïo càhnu cuu-í, te quide-í nchaa sá vǎha. 27 Te tendaha-ï cue espíritú xínú cuèchi núu-í quíhíⁿ-xi nadatàcá-xi nchaa ñáyiú ní cáháⁿ-í chitnahá ñáhá xii-í xĩndecu ni càa xico ñuyúú.

28 Te cundehe-ndo nàcuáa quide yutnu ngúxí, chi yutnu-án ndúú yùte núú dìté-xi te nàtahú ndaha-xi, te òré ducaⁿ quide-xi te càchí-ndó sǎ sà ní cuyatni nuu cahni. 29 Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cada-xi òré ná quini-ndó càda-xi nchaa nacuáa ní cáháⁿ-í, te cutnùní iní-ndó sǎ sà ní cuyatni vii-nǎ nduu nàa ñuyúú. 30 Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ òré vátá cùú-gá cue ñáyiú xĩndecu ñuyúú-a vitna, te cada-xi nchaa nàcuáa ní cáháⁿ-í. 31 Te andïu ndihí ñuyúú-a chi ndihí nihnu-xi, dico tnúhu-í chi vá ndíhí nihnu-xi chi cùu-xi tnúhu ndáá.

32 Dico ñá túú cùtnuní ná nduu quixi tucu-í, te ni ñà túú cùtnuní ná òré chi vá yǎo xìní, te ni cuè espíritú xínú cuèchi núú Yǎ Ndiǒxí ñá túú xìní-xi ná nduu quixi-í, te ni mèe yúhú tée cùu Déhe Dútú Ndiǒxí ñá túú xìní-í ná nduu quixi tucu-í, chi ìⁿdìi díi-ni mee Tǎtà-í Dútú Ndiǒxí xìní-gá nǎu ná nduu quixi-í.

33 Te nchòhó xíní ñùhu-xi sá ïo quíhí iní-ndó cùndecu-ndo, te cáháⁿ ndihí-ndo Yǎ Ndiǒxí, chi ñá túú xìní-ndó nǎ nduu quixi tucu-í. 34 Te na càchí tnúhu-í xii-ndo cuèndá ìⁿ tée cuini quíngaca cuu xica. Te tée-án cùmání-gǎ quee-dé vehe-dé te ní xáhaⁿ-dě xii cue tée xìnu cuechi núú-dě sá

ná cádá cuendá-güedé vehe-dé. Te ní sáñaha-dě xii-güedé ndí dííⁿ núú-güedě chiúⁿ cada-güedé. Te ní xáhaⁿ-dě xii téé ndéé yuyèhe sá ná cündecu túha-ni-dé yuyèhe ndéé nàsáá-dé. ³⁵ Te duha ndùu tnúhu càháⁿ-í cuendá nchòhó cündecu túha-ndo, chi ñá túú xìní-ndó nă nduu te ni ñà túú xìní-ndó nă òré quixi tucu yúhú Yaá cúú Xĩtohó-ndó, núu òré sa ní cundiquiⁿ, àdi dava niú, àdi oré sa ní cana uuⁿ líhi, àdi oré sa ta cùditó cuáháⁿ, núu xiǎⁿ ío chí cündecu túha. ³⁶ Te duha càháⁿ-í chi na cuáháⁿ òré ñá túú nă yíhí ìní-ndó quèxio-í, te ñá túú ndècu túha-ndo. ³⁷ Te dàtná-ni xǎhaⁿ-í xii nchòhó sá cündecu túha-ndo, te diu-ni ducaⁿ xǎhaⁿ-í xii nchaa dava-gá ñáyiú sá cündecu túha-yu —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

14

Ndùcu-güedé nàcuáa cada-güedé cahni-güedé Jèsús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Te cùmání ũú-gá nduu te quesaha vico pascuá, vico xèxi ñáyiú pàá sá ñà túú yíhi levadurá. Te cue dútú cúnùu, ndíhi cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés ndúcú-güedě nàcuáa cada-güedé dandàhú-güedé Jèsús cuendá tñi ñaha-güedě xii-gá te cahni ñaha-güedě. ² Te ní xítñaha-güedé:

—Váha-gá sá vǎ tñí-ó Jèsús mei ndùu vico, chi núu ducaⁿ na càda-o te ío dusaⁿ càda ñáyiú —càchí-güedé xítñaha-güedé.

Íⁿ ñadìhí chíhí-áⁿ àcití díquí Jèsús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Te Jèsús ndécú-gă ñuú Bètaniá vehe ìⁿ téé nàni Xímú, téé ní tnahá cuéhé sǎ dátèhyú nihnu-xi yiqui cùñú-ó. Te yìhi Jesús mèsá xéxí-gă ní quexìo ìⁿ ñadihí néhé-áⁿ ìⁿ sá ñí cuáha yúú vǎha yúú nání àlabastrú, te xítí xǎⁿ ñúhú àcití sàháⁿ tnámí sǎ nání nǎrdú sá ìo ndèyáhu, te ní táhú-áⁿ xǎⁿ te acití ñúhú xítí-xi-áⁿ ñí sódó-aⁿ díquí Jèsús. ⁴ Te ìⁿ ùú cue téé xíndecu-áⁿ ñí cudééⁿ-güedé sá dúcáⁿ ñí quide-aⁿ, te ní xítñaha-güedé:

—Ñá túú quide váha ñaha-ǎⁿ dàcáⁿ quidé-áⁿ, chi íí ñí dácuíta-aⁿ acití váha-ǎⁿ. ⁵ Chi váha-gá ñúu cuyáhu acití-ǎⁿ sá ùní ciendú díhúⁿ denàriú, te díhúⁿ sǎ cùyáhu acití-ǎⁿ cuu cuendá ñáyíu ndàhú ní cùu —cachí-güedé xítñaha-güedé.

Te ní tenáa-güedé ñaha-áⁿ sǎ dúcáⁿ ñí quide-aⁿ.

⁶ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Chí dáñá, vá dásàtú-ndó ìní ñadihí-a, chi sá ñí quide ñaha-aⁿ xii-í cúú-xí ìⁿ sá vǎha. ⁷ Chi cue ñáyíu ndàhú ducaⁿ-ni cùtnahá ñáyíu-áⁿ tnuú-ndó, te nání òré càchí ìní-ndó te chindee-ndǒ-yu. Dico yúhú chi vá ncháá ndùu cundecu ndihí ñaha-í xii-ndo ñùyíú-a. ⁸ Te ñadihí-a ní quide-aⁿ ìⁿ sá vǎha ndèé není ní ndacu-aⁿ, chi sá dúhá ñí quide ñaha-aⁿ xii-í ní chihi ñaha-aⁿ àcití, te xǎⁿ cada ìní-ndó sǎ sǎ quide túha-aⁿ yiqui cùñú-í cuendá quíndúxi-xi. ⁹ Te na càchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ndèni ní cuu ñíhí ñuyíú ná càháⁿ ñáyíu tnúhu-í, te càháⁿ-yu tnàhá cuendá ñadihí-a cuendá quini nchaa ñáyíu nàcuáa ní quide-aⁿ, te ducaⁿ vǎ nácuànaa-yu —càchí-gá xǎhaⁿ-gă xii-güedé.

Té Jùdás ndúcú-dě nàcuáa cada-dé cuáha cuèndá-dé Jèsús núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá xii-gá (Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Te té Jùdás Iscàrioté ní sáháⁿ-dé ní ndatnúhu-dé ndìhi cue téé cùu dútú cúnùu sá cuáha cuèndá-dé Jèsús núú-güedě, te núú tnàhá té Jùdás-áⁿ cúú ùxúú tnàhá cue téé xìca cuu ndìhi-gá ní cùu. ¹¹ Te òré ducaⁿ ñí ndatnúhu-dé ndìhi-güedě, te ío ní cudíí ìní-güedě, te ní xáhaⁿ-güedě xii-dé sá cuãñaha-güedě díhúⁿ xii-dé. Te té Jùdás-áⁿ ñí ngüíta-dé ndúcú-dě nàcuáa cada-dé cuáha cuèndá-dé Jèsús núú-güedě.

Cùdini Jesús ndìhi cue téé xìca cuu ndìhi-gá (Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Te ní sáá nduu ñí quesaha vico pascuá, vico ñá túú xèxi ñáyiu pàá sá ñà túú yìhi levadura, te ñu-ni nduu-áⁿ sáhní-güedě ìⁿ mběé líhli xèxí-yu nduu vico pascuá-áⁿ. Te cue téé xìca cuu ndìhi Jesús ní xìcáⁿ tnúhú-güedě núú-gă, te xăhaⁿ-güedě xii-gá:

—Mèstrú, véxi-ndí xìcáⁿ tnúhú-ndí núú-n nùu ndèé cáá vèhe cuiní-n càda túha-ndí sá cùdini-o sacuaa nduu vico pascuá —càchí-güedě xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹³ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gă xii úú-ni tnàhá cue téé xìca cuu ndìhi-gá:

—Chí cuàháⁿ xití ñuú-áⁿ, te yàcáⁿ naníhí-ndó ìⁿ téé tànehe yóó ndute, te téé-áⁿ cándèndaha-ndo-dě quíhíⁿ. ¹⁴ Te núu ndèdacàa vehe na ndíhu-dé te xíáⁿ quíhu-ndo. Te cúñaha-ndo xii xítóhó vehe-áⁿ: “Yaá cúú Mèstrú càchí-gá sá nùu ndèdacàa xichi xití

vehe-n cuãñaha nùu-n xii-gá cudìni-gá ndihì cue tée xìca cuu ndihì-gá sacuaa nduu pascuá”, duha cúñaha-ndo. ¹⁵ Te dǎtnùnì danèhé ñáhá-dě xii-ndo ìⁿ quartú cáhnú càa núú nǐnu, chi vehe yòdo tnaha cuu-xi, te sa ní quide túha-dé nchaa sá nándǐhi, te nchòhó dìcò-nǎ comidá cada túha-ndo cùdini-o — cachì-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹⁶ Te cue tée-áⁿ nǐ xica-güedé cuáháⁿ-güedé xitì ñuú-áⁿ, te nchaa-ni nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús ní cuu. Te ní quide túha-güedé sá cùdini-güedé ndihì-gá sacuaa nduu vico pascuá-áⁿ.

¹⁷ Te sátá nǐ cundiquìⁿ te ní quexìo Jèsús ndihì ndì ùxúú cue tée xìca cuu ndihì-gá. ¹⁸ Te cuánguihu-gá mèsá ndihì-güedé cuendá cudìni ndihì ñaha-gá xii-güedé, te òré yíhì-gǎ mèsá ndihì-güedé, te xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Na càchì tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ìⁿ nchohó cue tée xèxi ndihì ñaha xii-í cuáha cuendá ñáhá-ndó núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá xii-í —càchì-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

¹⁹ Te sá dúcáⁿ nǐ xáhaⁿ-gǎ xii-güedé, te nchaa-güedé ní ngüíta-güedé cùndiyí-güedé. Te da ìⁿ da ìⁿ-güedé ní ngüíta-güedé xìcáⁿ tnúhú-güedé núú-gǎ, te xǎhaⁿ-güedé xii-gá:

—¿Ñá díú yǔhú ducaⁿ sàni iní-n càda-í-u? — càchì-güedé xǎhaⁿ-güedé xii-gá.

²⁰ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Dìu-ni ìⁿ nchòhó cue tée úxúú xìcá cùu ndihì-í, tée na dàquëndaha cǒhó òré daquëndaha-ì, tée-áⁿ cuáha cuendá ñáhá-dě xii-í núú cuè tée cùu úhú iní ñáhá. ²¹ Te yúhú Tée cùu ñanì tnáhá-ndó nchàa-ndo ñuhu ichi-í cuáháⁿ-í ndoho-í nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxì. Dico ndàhú ní cuu tée ducaⁿ na

cuăha cuendá ñáhá xii-í núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá, chi váha-gá sá vǎ cǎcú tǎe-áⁿ cundecu-dé ní cùu, te ñá díú sǎ ñǎ cacu-dé te ducaⁿ càda-dé — cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

²² Te nini cùdini cue téé xìca cuu ndihi Jesús ní queheⁿ-gá pàá, te ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiǒxí, te dàtnùní ní táhú cuèchi-gá, te ní ngüíta-gá dǎcǎhñu ñaha-gǎ xii-güedé, te xǎhaⁿ-gǎ:

—Chí quéhéⁿ pàá-a caxi-ndo, te cada iní-ndó sǎ cúú-xí dàtná yiqui cùñú-í —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

²³ Te ní queheⁿ-gá vǎsú ñúhú ndudí ndéhé yoho yàha stilé, te ní ndacáⁿ táhú-gǎ núú Yǎ Ndiǒxí, te dàtnùní ní ngüíta-gá sǎñaha-gǎ xii-güedé cuendá coho-güedé luha luha sá ñúhú xití-xi, te nchaa-güedé ní xihí. ²⁴ Te ní xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Ndudí ndéhé yoho yàha stilé-a cada iní-ndó sǎ cúú-xí dàtná níñì-í sǎ cǎtí òré cahni ñaha-güedé xii-í. Te sǎ dúcáⁿ cǎtí níñì-í xǎⁿ cutnùní ndáá sǎ Yǎ Ndiǒxí cada-gá ingá núú sǎ vǎha sǎ cúú-xí vǎi ñáyiu dàtná ní cachí-gá cada-gá. ²⁵ Te na cǎchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ vítná-nǎ duha xihí-í ndudí ndéhé yoho yàha stilé-a te vǎ cóhó-gǎ-í, dico na sǎá nduu cùndecu-í núú ndécú Yǎ Ndiǒxí táxí tnùnì-gá, te dǎvǎ-áⁿ cada iní-í sǎ dàtná sǎ cóhó tùcu-í chí ío cudí iní-í —cǎchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

Jèsús cǎháⁿ-gá sǎ tǎ Pèlú cúñaha-dǎ xii ñáyiu sǎ ñǎ túú xini ñáhá-dǎ xii-gá

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Te Jèsús ní xita-gá ñⁿ ndudú ndihi cue téé xìca cuu ndihi-gá, te dàtnùní ní xica-gá cuáháⁿ-gá

ndihì-güedé yucu Òlívú. ²⁷ Te yàcáⁿ ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ncháá-ndó dàña nihnu ñaha-ndo xii-í niú vitna, chí quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiǒxí núú càchí-xi: “Yúhú cuáha-í tnúhu cahni-güedé tée cùu toli, te nchaa mběé-dě ndihì-güedé cuténuu”, duha càchí-xi núú tütú-gá. ²⁸ Dico na cùú-í te ndoto-í te codonùu-í núú-ndó quǐhíⁿ distritú Galileá — càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-güedé.

²⁹ Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Te cuèi nchaa-güedé ná dándóo ñaha-güedě xii-n, dico yúhú chí vá dándóo ñaha-í xii-n — càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

³⁰ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Na càchí tnúhu ndáá-í xii-n sǎ niú vitna cùmání-gǎ cana líhi úú xito, te úní xito càháⁿ-n núú ñǎyiu sǎ ñà túú xìní ñáhá-n xì-í —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

³¹ Dico té Pèlú ní càháⁿ ñíí-dé, te xǎhaⁿ-dě xii-gá:

—Cuèi na cùú ndihì ñaha-í xii-n dico vá càháⁿ-í núú ñǎyiu sǎ ñà túú xìní ñáhà-í xii-n —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

Te nchaa dava-gá cue tée xìca cuu ndihì-gá diu-ni ducaⁿ ñí xáhaⁿ-güedě xii-gá.

Jèsús càháⁿ ndihì-gá Yǎ Ndiǒxí ñⁿ xichi núú nání Gètsemaní

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

³² Te Jèsús cuáháⁿ-gǎ ndihì cue tée xìca cuu ndihì-gǎ ñⁿ xichi núú nání Gètsemaní. Te òré ní quexìo-gǎ ndihì-güedé xíaⁿ, te ní xáhaⁿ-gǎ xii-güedé:

—Chí cúnúćõ iha cundetu-ndo na quèhíⁿ-í yàcáⁿ cáháⁿ ndihí-í Yă Ndiõxí —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

³³ Te ndèca-gá té Pèlú, ndihí té Jàcobó, ndihí té Juàá cuáháⁿ, te ñá túú tnàhí-gá cúú văha iní-gá te ní ngüita-xi súúní ndihú iní-gá. ³⁴ Te ní xáhaⁿ-gă xii cue téé úní-áⁿ:

—Súúní ndihú iní-í dàtná sá cùú-í, te chí quéndõo iha te vá cùdú-ndó —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

³⁵ Te sa ñùnchií luha ní xica ndehe Jèsús núú ndécú-güedé, te ní ngáundeyi-gá ndéé ñuhu càháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí sá nõu vá cündèe iní-gá taunihnu ñaha-gă xii-gá cuendá nchaa nàcuáa yáha-gá. ³⁶ Te òré càháⁿ ndihí Jèsús Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te xăhaⁿ-gă:

—Yòhó tătá mée-í, nchaandi túhú sá văha ndàcu-n quide-n, te càháⁿ ndàhú-í núú-n nõu vá cündèe iní-n tàunihnu ñaha-n xii-í cuendá sá vă ndóhò-í ná sàá òré, dico vá cádá-n nàcuáa càchí iní mée-í chi cada-n nàcuáa càchí mee-n —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii Tătá-gă Dútú Ndiõxí.

³⁷ Te sátá ñí yáha ní cáháⁿ ndihí-gá Tătá-gă Dútú Ndiõxí, te cuánuhú-gá núú ñí dándõo-gá cue téé úní-áⁿ, te xixídí-güedé òré ní nasáá-gá, te ní xáhaⁿ-gă xii té Pèlú:

—Xímú, ¿náa sama xidí-n? ¿Náa ñá cündèe tnahi núú-n vă cùdú-ni-n cuèdicó ñⁿ òré-ăⁿ? —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-dé.

Te ní xáhaⁿ tùcu-gá xii-güedé:

³⁸ —Te chí quéndõo tucu, te cuhuⁿ iní-ndó vă cùdú-ndó, te cáháⁿ ndihí-ndo Yă Ndiõxí cuendá sá vă dácàháⁿ ñáhá yùcu ñávăha xii-ndo càda-ndo sá ñá túú tàú-ndó càda-ndo. Te na càchí tnúhu ndáá-í

xii-ndo sã nchòhó cuení-ndó càda-ndo nchaa nacuaá càháⁿ-í dícó-ni sá ñà túú ñihí ndéé-ndó —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

³⁹ Te Jèsús ní xica tucu-gá cuáháⁿ-gá cáháⁿ ndihí-gá Tãtã-gã Dútú Ndiõxí, te ñu-ni nãcuáa ní xãhaⁿ-gã díhna xãhaⁿ tùcu-gá. ⁴⁰ Te òré ní yáha ní cáháⁿ ndihí-gá Tãtã-gã Dútú Ndiõxí, te cuánuhú tucu-gá núú xĩndecu cue téé úní xicá cùu ndihí-gá-áⁿ, te xidí-ni tucu-güedé òré ní nasáá-gá, te ducaⁿ ñi quide-güedé chi súúní ñùhu saní núú-güedé, te ñá ní ñihí-güedé tnúhu cúñaha-güedé xii-gá òré ní nasáá-gá. ⁴¹ Te ní sáháⁿ tucu-gá xito cùu uní ní cáháⁿ ndihí-gá Tãtã-gã Dútú Ndiõxí, te òré ní nasáá tucu-gá núú xĩndecu-güedé, te xãhaⁿ-gã xii-güedé:

—¿Te náa xidí-ni tucu-ndo?, te vitna vá cùdú-gá-ndó chi sa ní sáá òré cuáha cuendá ñáhá-güedé xii yúhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo núú cuè téé ndècu ichi cuehé ichi duha. ⁴² Te vitna chí ndácõo na quihíⁿ-ó chi sa véxi téé cuáha cuendá ñáhá xii-í núú cuè téé cùu úhú iní ñáhá —càchí-gá xãhaⁿ-gã xii-güedé.

*Ní tñi-güedé Jèsús ndécá ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ
(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)*

⁴³ Te càháⁿ ducáⁿ-ní Jèsús ní quexìo té Jùdás. Te núú tnáhá téé-áⁿ cùú ùxúú tnáhá cue téé xica cuu ndihí-gá. Te ndihí-dé vai cue téé ní quexìo, te dava-güedé xĩnehe-güedé machití te dava-güedé xĩnehe-güedé carrutí. Te cue téé-áⁿ ñi tendaha ñaha cue dútú cùnùu ndihí cue téé dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés, ndihí cue téé cùu sacuéhé núú ñáyiu isràél. ⁴⁴ Te té Jùdás téé cuáha cuendá ñáhá xii Jesús sa ní xitnùhu-dé

cue téé-áⁿ nàcuáa cada-dé cuáha cuendá ñáhá-dě xii Jèsús núú-güedě. Te duha ní xáhaⁿ-dě xii-güedé:

—Cundehe-ndo tõe na tøyuhu-í, te téé-áⁿ tñi-ndo-dě chi téé-áⁿ cúú-dě téé ndèè iní-ndó, te ío quíhi iní-ndó càndeca-ndo-dé quíhíⁿ —duha ní xáhaⁿ-dě xii-güedé.

⁴⁵ Te òré ní quexìo té Jùdás ndíhi cue téé-áⁿ núú ndécú Jèsús, te ní xáhaⁿ-dě xii-gá:

—Mèstrú —càchí-dé xáhaⁿ-dě xii-gá.

Te ní teyuhu ñàha-dé. ⁴⁶ Te nchaa cue téé ndíhi-dé-áⁿ ñi tñi-güedé Jèsús cuendá candeca ñaha-güedě xii-gá quíhíⁿ. ⁴⁷ Te ñi cue téé cùndíhi Jèsús ní tava-dé machítí-dé, te ní xehndé-ni-dé ñi xio lóho ñi téé xínu cuechi núú dütú cùnù, te ní quendeé duuⁿ lóho téé-áⁿ. ⁴⁸ Te Jèsús ní xáhaⁿ-gã xii cue téé ní tñi ñaha xii-gá-áⁿ:

—Nchòhó, nèhe-ná-ndó màchítí, nèhe-ná-ndó càrrutí véxi ní tñi ñaha-ndo xii-í, dàtná quídé-ndó ñi ñadúhú quídé ñaha-ndo xii-í. ⁴⁹ Te nchaa-ni nduu ní xiní-ndó ñi xíndecu-í xití veñúhu càhnu sá ïo cùnù ní xóo danèhé-í ñáyi, te ñá túú ní tñi ñaha-ndo xii-í. Dico dàcuití sã dúhá yáha-í cuendá quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yã Ndióxi —càchí-gá xáhaⁿ-gã xii-güedé.

⁵⁰ Te nchaa cue téé xica cuu ndíhi-gá ní xínu-güedé ní dándõ ñaha-güedě xii-gá.

Ñi téé cuechi ñi xínu-dé

⁵¹ Te ñi téé cuechi ndëndaha-dě Jèsús cuáháⁿ, te lavichi-dě, ñi-ni dóo yadí yídúcúⁿ nuu-dé ñihí-dé, te ní tñi ñaha-güedě xii-dé, ⁵² dico ní ndacu-dé ní quenuñi-dě te ní dándõ-dé dóo yídúcúⁿ nuu-dé-áⁿ ñi xínu-dé.

Jèsús ndécú-gǎ jùndá
(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Te cue téé ní tn̄i ñaha xii Jèsús ndécá ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ núú tēe cùu dútú cùnùu-gá. Te xíaⁿ n̄i tacá nchaa dava-gá cue téé cùu dútú cùnùu, ndih̄i cue téé cùu sacuéhé n̄ú ñǎyiu isràél, ndih̄i cue téé dàcuaha ñaha xii-yu nchaa tn̄uhu ní chídó tn̄uní ndíi Moisés cuendá cada-güedé jùndá. ⁵⁴ Te té Pèlú xica xica-ni nchicúⁿ ñáhá-dě xii-gá cuáháⁿ ní sáá-dé ndéé quehé vehe núú ndécú tēe cùu dútú cùnùu-gá-án, te xíaⁿ n̄i ngóo teté-dé yuhu nùhú ndih̄i cue téé cùu poleciá.

⁵⁵ Te cue téé cùu dútú cùnùu ndih̄i nchaa dava-gá cue téé x̄ndecu jùndá ndúcú-güedě ñáyiu dacàa ìⁿ cuéchi díquí Jèsús cuendá ducaⁿ ñihí-güedě nàcuáa cada-güedé cahni ñaha-güedě xii-gá, dico ñá túú ní ndàcu-güedé. ⁵⁶ Te cuéi v̄ai ñáyiu dàcaá-yu cuéchi díquí-gǎ dico mee-ni sǎ n̄i cahu iní méě-yu ní cáháⁿ-yu, chi tucu càháⁿ ìⁿ tucu càháⁿ ìⁿ-yu. ⁵⁷ Te davá-yu ní ndacuíñí-yu te ní ngüíta-yu dàcaá-yu ìⁿ cuéchi neñúú díquí-gǎ, te xǎhǎⁿ-yu xii nchaa cue téé cùnùu:

⁵⁸ —Nchúhú ní tecú dóho-ndí càchí-dé sá dǎngòyo-dé veñúhu càhnu sá ìo cùnùu sá n̄i dácáá cué téé ñuyíú-a, te dandàa tucu-dé ingá veñúhu saa, diu-ni núú cáá tn̄ahí veñúhu-án te xití úní-ni nduu sa nadax̄nu-dé, te vá cúú-gǎ-xi veñúhu sá n̄i dácáá cué téé ñuyíú-a, duha càchí-dé ní tecú dóho-ndí —càchí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-güedé.

⁵⁹ Dico ni dùcaⁿ ñá túú ní cùu ìⁿnuú-yu nchaa tn̄uhu ní cáháⁿ-yu.

60 Te tée cùu dútú cúnùu-gá ní ndacuíñí-dé tnuú nchaa ñáyiú, te xǎhaⁿ-dě xii Jèsús:

—¿Ná cuendá duha ndùu tnúhu càháⁿ ñáyiú-a cuendá-n? Te cáháⁿ nùu nása ndùu tnúhu cáháⁿ-n —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

61 Dico Jèsús ñá túú tnàhí ni cǎháⁿ-gá. Te tée cùu dútú cúnùu-gá-áⁿ ní xáhaⁿ tùcu-dé xii-gá:

—Cuini-í cachí tnúhu-n xii-ndí nùu sá díú Crìstú Déhe Yá Ndiõxí Yaá ní tendaha-gǎ vèxi ñuyíú-a cùu-n. Te díu Yá Ndiõxí cúú-gǎ Yaá quidé càhnu-ndí —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

62 Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Díu Yaá-áⁿ cúu-í, te na càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ sàá nduu te quiní-ndó yǎhú Téé cùu ñaní tnáhá-ndó nchàa-ndo cunucóo-í xio cùha Dútú Ndiõxí Yaá ndácú quide nchaandi túhú sá vaha. Te dàvá-áⁿ quiní ñáhá-ndó xii-í quee-í andíu quixi-í ichi xití vícú —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

63 Te dútú cúnùu-gá-áⁿ ní ndátá-dě dóó cání ñìhnu-dé cuendá sá ñà túú ní tnáhá iní-dé nàcuáa ní cáháⁿ Jèsús, te ní xáhaⁿ-dě xii nchaa cue téé xíndecu jùndá:

—Ñá túú-gǎ xíní ñùhu-xi cue téé cáháⁿ nùu ndáá sá ndècuéchi-dé àdi ñá túú ndècuéchi-dé. 64 Chi sa ní xíndedóho-o nàcuáa ndùu tnúhu ní cáháⁿ-dé ní cáháⁿ úhú-dé cuendá Yá Ndiõxí, te nchaa-ndo chí cáháⁿ vitna nùu nása sàni iní-ndó cùnduu cuendá téé-a —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-í-güedé.

Te nchaa-güedé ní cachí-güedé sá ná cùú-dé.

65 Te dava-güedé ní ngüíta-güedé ní tiú díí ñáhá-güedé xii-gá, te ní dádǎhu-güedé núú-gǎ, te ní ngüíta-güedé cánìha-güedé xii-gá, te xǎhaⁿ-güedé:

—¡Cáháⁿ ná cótó nă cúú tĕe ní caniha xii-n! —
cachí-güedé xăhaⁿ-güedĕ xii-gá.

Te cue tĕe cùu poleciá ní cani-güedé núú-gă.

*Té Pèlú càháⁿ-dé núú ñăyiu sá ñà túú xìní-dé Jèsús
(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)*

⁶⁶ Te ndéé xití vehe càa núú nĭnu quide-güedé
jùndá, chi vehe yòdo tnahá cuu-xi, te té Pèlú
núcĕo-dé quehé vehe-áⁿ. Te ìⁿ xíchí xínú cuèchi
núú dùtú cúnùu-áⁿ nĭ quexìo-xi núú núcĕo té Pèlú.

⁶⁷ Te òré ní xìní ñáhá-xí xii-dé núcĕo teté-dé yuhu
nùhú, te ní xíndéhé ñàha váha-xi xii-dé, te xăhaⁿ-xi:

—Yòhó tnahá-n cùu-n tĕe xica cuu ndihì Jèsús tĕe
ñuú Nazàrét —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-dé.

⁶⁸ Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dĕ xii-xi:

—Yúhú ñá túú xìní-í tĕe-ăⁿ, te ni ñà túú cùtnuní
iní-í nása ndùu tnúhu càháⁿ-n —càchí-dé xăhaⁿ-dĕ
xii-xi.

Te té Pèlú ní xica-dé cuáháⁿ-dé ndàa nacuáa
nchìi yuyèhe vehe-áⁿ, te ní cana ìⁿ líhi. ⁶⁹ Te
xíchí xínú cuèchi-áⁿ nĭ xìní ñáhá tùcu-xi xii-dé, te
xăhaⁿ-xi xii nchaa ñăyiu xĭndecu-áⁿ:

—Diu tĕe-ăⁿ tnahá-dé xicá cùu-dé ndihì tĕe
ndĕca-güedé cuánguìhu-a —càchí-xi xăhaⁿ-xi xii-yu.

⁷⁰ Dico té Pèlú ñá túú ní nŭnuu tucu-dé sá xicá
cùu-dé ndihì Jèsús. Te tna tnaa-ni ní cuu sá dúcáⁿ
nĭ xáhaⁿ xĭchí-ăⁿ xii-dé, te ní xáhaⁿ tùcu dava cue
ñăyiu xĭndecu-áⁿ xii-dé:

—Ndáá sá tnahá-n cùu-n tĕe xica cuu ndihì tĕe
ndĕca-güedé cuánguìhu-ăⁿ chí cùu-n tĕe distritú
Galiléa, te càháⁿ-n dàtná càháⁿ-güedé —càchí-yu
xăhăⁿ-yu xii-dé.

⁷¹ Te té Pèlú ní xáhaⁿ-dĕ xii-yu:

—Nchàcuiti Yá Ndiǒxí sá yǔhú càháⁿ ndáá-í sá ñà túú xìní-í té càcunehe-ndo-áⁿ —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-yu.

⁷² Te òré-ni-áⁿ ñí cana tucu líhi xito cùu uú, te òré-áⁿ ñí ndacu iní té Pèlú nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé sá cùmání-gǎ cana ñí líhi úú xito te úní xito cáháⁿ-dé núú ñǎyiu sá ñà túú xìní ñáhá-dě xii-gá. Te òré ducaⁿ ñí ndacu iní-dé nàcuáa ní xáhaⁿ Jèsús xii-dé, te ní ndáhyú-dé ní ndixi cuéchi iní-dé.

15

Jèsús ndécú-gǎ núú tǎ Pilatú

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Te sátá ñí túndaá te cue té cùu dútú cúnùu, ndihi cue té cùu sacuéhé núú ñǎyiu isràél, ndihi cue té dàcuaha ñaha xii ñáyiu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndí Moisés, ndihi nchaa dava-gá cue té cùnùu ní xíndecu jùndá ní natacá-güedé, te ní dácútú-güedé Jèsús te ndèca ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ núú tǎ Pilatú. ² Te té Pilatú ní xícáⁿ tnúhú-dě núú Jèsús, te xǎhaⁿ-dě xii-gá:

—¿Ndáá sá díú-n cùu-n té yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-ǎⁿ? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

Te Jèsús ní xáhaⁿ-gǎ xii-dé:

—Diu-í yìndàha-í-yu —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ xii-dé.

³ Te cue té cùu dútú cúnùu dacao-güedé vài cuéchi díquí-gǎ. ⁴ Te té Pilatú ní xícáⁿ tnúhú tùcu-dé núú-gǎ, te xǎhaⁿ-dě xii-gá:

—Cáháⁿ, ná cuendá ñá càháⁿ-n te cundehe ñà ndéé duha titní cuéchi dàcaa díquí ñáhá cuè té-a xii-n —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-gá.

⁵ Dico Jèsús ñá túú tnàhí ni cǎháⁿ-gá te té Pìlatú ío ní cuñúhu-dé sá dúcáⁿ ñà túú tnàhí ni cǎháⁿ-gá.

*Cue ñáyiu xǎhǎⁿ-yu xii té Pìlatú sá cáhni-dě Jèsús
(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)*

⁶ Te ndi tnahá nduu vico pascuá dácăcu té Pìlatú ìⁿ téé yìhi vecaá chi ducaⁿ tnàhí quide-dé, te mee ñáyiu cǎháⁿ-yu te núu ndédacàa téé yìhi vecaá-áⁿ căcu-dé, te téé-áⁿ dácăcu-dé. ⁷ Te yìhi ìⁿ téé nàni Barrabás vecaá ndihì dava-gá cue téé cùndihì-dé. Te té Barrábás-áⁿ nǐ sanu ichi-dé ñáyiu ñúú ingá ichi, te ní ngúíta-yu ndihì-dé ní cuu úhú iní-yu cue téé cùchiuⁿ, te ní sahani-dé ndíyì núu xǎⁿ ní chihì ñaha-güedě vecaá xii-dé. ⁸ Te nchaa ñáyiu ní sáháⁿ-yu núú tǎ Pìlatú, te cǎháⁿ ndàhú-yu núú-dě sá ná cádá nàhi-ni-dé dàtná quidédě. ⁹ Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dě xii-yu:

—¿Cuìní-ndó sǎ dácăcu-í téé yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-ǎⁿ? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-yu.

¹⁰ Te ducaⁿ nǐ cǎháⁿ té Pìlatú, chi ní cutnùnì iní-dé sá dícó sá cuèdú íní cuè dútú cùnùu núu xǎⁿ ducaⁿ nǐ quide-güedé ní sáha cuèndá ñáhá-güedě xii Jèsús núú-dě. ¹¹ Te cue dútú cùnùu ní xáhaⁿ-güedě xii nchaa ñáyiu sá ná cǔñàhá-yu xii té Pìlatú dácăcu-dé té Barrabás, te ní quidédě-yu năcuáa ní xáhaⁿ-güedě. ¹² Te té Pìlatú ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-yu, te xáhaⁿ-dě xii-yu:

—¿Ná cuìní-ndó cǎda-í téé cǎchí-ndó yìndaha ñaha xii ñáyiu isràél-i? —càchí-dé xǎhaⁿ-dě xii-yu.

¹³ Te nchaá-yu níhi ní cǎháⁿ-yu, te xǎhǎⁿ-yu xii-dé:

—¡Cata caa-dé núú cùrúxí! —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-dé.

¹⁴ Te té Pìlatú ní xáhaⁿ-dě xií-yu:

—¿Te ná cúú cuěchi ní quide-dé te núú ducaⁿ cuíní-ndó càda-í-dé-i? —càchí-dé xăhaⁿ-dě xií-yu.

Dico nchaá-yu uuⁿ-gá níhi ní cáháⁿ-yu, te xăhăⁿ-yu xii-dé:

—¡Cata caa-dé núú cùrúxí! —càchí-yu xăhăⁿ-yu xii-dé.

¹⁵ Te té Pìlatú ní quide-dé nàcuáa ní xáhăⁿ-yu xii-dé cuendá sá cúdìu-dé núŭ-yu, te ní dácăcu-dé té Barràbás, te ní táuchíúⁿ-dě ní cani-güedé Jèsús ndihí ñi. Te sátá dúcáⁿ ñi quide ñaha-güedě xii-gá, te ní táuchíúⁿ-dě candeca ñaha-güedě quíhíⁿ cata caa ñaha-güedě xii-gá núú cùrúxí.

¹⁶ Te cue tée cùu sandadú ndécá ñaha-güedé xii-gá cuáháⁿ vechi^u, te diu-ni xíaⁿ cúú vèhe tée cùu gobiernú. Te xíaⁿ ñi tacá nchaa dava-gá cue tée cùu sandadú. ¹⁷ Te xíaⁿ ñi dácúíhnú ñaha-güedé xii-gá ñiⁿ dóó tǐcuèhé víhí, te ní cadúha-güedé ñiⁿ coróná iñu ní chihi-güedé díquí-gă. ¹⁸ Te ní ngüíta-güedé níhi càháⁿ-güedé cúdíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, te xăhaⁿ-güedě:

—¡Ío càhnu cuu yohó tée yìndaha ñaha xii ñáyiu israél! —càchí-güedé xăhaⁿ-güedě xii-gá.

¹⁹ Te càni-güedé díquí-gă ndihí ñiⁿ carrutí, te tíú díí ñáhá-güedě xii-gá, te ngüiñí xítí-güedé núú-gă quídé-güedě sá néhé-güedě sá yíñùhu núú-gă dico ñá ndàá chi dícó cúdíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá.

²⁰ Te sátá dúcáⁿ ñi cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, te ní nataunuu ñaha-güedě xii-gá dóó tǐcuèhé

víhí sǎ nǐ dácúíhnú ñàha-güedé, te ní dándǐúnuu ñaha-güedě xii-gá dóó méé-gǎ. Te dǎtnùní ndécá ñàha-güedé cuáháⁿ núú cǎtá cǎa ñaha-güedé xii-gá núú cùrúxí.

Sàta caa-güedé Jèsús núú cùrúxí
(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Te ichi cuáháⁿ-güedé ndihí Jèsús ní naníhí-güedě ìⁿ téé ñuú Cìrené nání-dě Xǐmú, te déhe-dé cúú ìⁿ téé nàni Lijandrú, ndihí ingá téé nàni Rúfú. Te té Xǐmú-áⁿ ñúhú-dě ichi duha cuándixi-dé ní sáháⁿ-dé yucu, te ní quide yica-güedě ní xido-dé cùrúxí sá nchídó Jèsús.

²² Te ndèca-güedé Jèsús cuáháⁿ ìⁿ xichi núú nání Gōlgotá, te tnúhu-áⁿ quée-xí: Ìⁿ xichi núú nání yìqui díquí ndǐyi, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ. ²³ Te ní sǎñaha-güedě xii-gá ndudí sá nǐ quée yúcu nání mǐrrá coho-gá ní cùu dico ñá túú ní xìhi-gá. ²⁴ Te ní sata caa ñaha-güedě xii-gá núú cùrúxí. Te sǎtá dúcáⁿ te cue téé cùu sandadú-áⁿ nǐ xito ndeé-güedé nǔu ndèdacàa-güedé cuu cuèndá-güedé dóó-gǎ.

²⁵ Te cùu-xi caá ìⁿ dǎtnéé òré ní sata caa ñaha-güedě xii-gá núú cùrúxí. ²⁶ Te ní taxi ndecu-güedé ìⁿ sá ndèé lètrá núú tǎcàa-gá. Te lètrá-áⁿ cǎháⁿ-xi ná cuèndá ducaⁿ nǐ quide ñaha-güedě xii-gá. Te duha cǎháⁿ lètrá-áⁿ: “Tée yìndaha ñaha xii ñáyiú isràél”, duha cǎchí-xi. ²⁷ Te tnàhá úú cue téé cùu ñadúhú nǐ sata caa-güedé dǐu-ni núú cùrúxí tucu. Te ìⁿ-dé ní sata caa-güedé xio cùha-gá, te ingá-dé ní sata caa-güedé xio dǎtni-gá. ²⁸ Te ducaⁿ nǐ cuu chi ní quee ndáá-xi nàcuáa cǎháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiǒxí núú cǎchí-xi:

“Īⁿ-ni nǐ quide ñaha-güedě xii-gá ndihi cue tée ndècu cuéchi-xi”, duha càchí-xi núú tütú-gá.

29 Te nchaa ñáyiú yǎha yatni núú táca-a-gá dácucó-yu díquǐ-yu te xǐcuèhé ñáhǎ-yu xii-gá, te xǎhǎⁿ-yu:

—Te ná cuendá ducaⁿ càa-n tacaa-n xíaⁿ, te càchí-n sǎ dàngoyo-n veñúhu càhnu sá ïo cùnuu te dandàa-n ingá veñúhu saa, te xití úní-ni nduu sa nadaxǐnu-n càchí-n. 30 Te vitna tanùu núú cùrúxí-áⁿ dácácu-n mèe-n —cachí-yu xǎhǎⁿ-yu xii-gá.

31 Te ñiú-ni ducaⁿ nǐ quide cue tée cùu dútú cùnùu, ndihi cue tée dácuaaha ñaha xii ñáyiú nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, chi ní cudíquí ndeé ñáhá-güedě xii-gá, te ní xítñaha-güedé:

—Tée-a ní ndacu-dé ní dácácu nihnu-dé ñáyiú, ¿te ná cuendá ñá ndácú-dě dácácu nihnu-dé méé-dě-i?

32 Te núu ndáá sá díú-dě cúú-dě Crístú Yaa ní tendaha Yǎ Ndióxi véxi ñuyíú-a quíndaha ñaha xii ñáyiú isràél, te na cùndehe-o nuu-dé núú cùrúxí, cuendá quíndáá iní-ó-dě —càchí-güedé xítñaha-güedé.

Te ndeé tñahá cue tée tàcaa xio xio diñi-gá xǐcuèhé ñáhá-güedě xii-gá.

Ní xíhí Jèsús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Te òré ní cuu cuádava nduu, te ní cunee ñihí ñuyíú, te ducaⁿ-ni càa ní cuu ndeé caá úní sacuaa.

34 Te ñiú-ni òré caá úní sacuaa-áⁿ ñihi ní cáháⁿ Jèsús, te xǎhaⁿ-gǎ xii Tǎtá-gǎ Dútú Ndióxi:

—Elói, Elói, láma sabàctaní —càchí-gá xǎhaⁿ-gǎ.

Te tnúhu-áⁿ quée-xí: Ndiöxí méè-í, Ndiöxí méè-í, ná cuendá ní dáñá ñàha-n xii-í, duha quèe-xi tnúhu-áⁿ.

³⁵ Te dava cue tée xĩndecu yatni núú táca-gá-áⁿ nĩ tecú dóho-güedé nàcuáa ní cáháⁿ-gá, te ní xítñàha-güedé:

—Chí cùndèdóho chi càna-dé té Èliás — càchí-güedé xítñàha-güedé.

³⁶ Te ìⁿ cue tée xĩndecu-áⁿ xínú-dě ní sáháⁿ ní chindóyo-dé luha cáchí xítí ndudí íá, te ní chinenú-dé díquí ìⁿ yutnu càni te ní ndocani-dé chíhí-dě yuhu-gá cuendá coho-gá. Te ní xáhaⁿ cuè tée xĩndecu-áⁿ xii tée-áⁿ:

—Cundetú tnaa na cùndehe-o nacoto núu quixi té Èliás nunehe ñaha-dě xii-dé núú cùrúxí — càchí-güedé xáhaⁿ-güedé xii-dé.

³⁷ Te Jèsús níhi ní canasaa-gá te ní xíhí-ni-gá.

³⁸ Te sátá dúcáⁿ te ní ndátá dõó cúú còrtiná xítí veñúhu càhnu sá ìo cùnunu ní quée dava ndáá, te ndàa núú nĩnu ní ngüíta-xi ní ndátá. ³⁹ Te tée cùu capitáⁿ nútnĩ-dé ndàa núú Jèsús, te ndèhe-dé nàcuáa ní quide-gá òré ní xíhí-gá, te ní cachí-dé:

—Sá ndàá ndisa sá díú tẽe-a cùu-dé Déhe Yá Ndiöxí ní cùu —duha ní cachí-dé.

⁴⁰ Te xica xĩnutnĩ ìⁿ úú ñáyiú dìhí ndéhě-yu nchaa nàcuáa ní quide ñaha-güedé xii Jèsús, te tnàhá tá Màriá Magdalèná, ndihí tá Salómé, ndihí tá Màriá nãná tẽ Chèè ndihí té Jàcobó téè càchí-güedé cúú líhli-gá. ⁴¹ Te cue ñáyiú dìhí-áⁿ nĩ xica cuú-yu ndihí Jèsús distritú Galileá ní xinu cuèchí-yu núú-gã. Te cue ñáyiú dìhí-áⁿ nchìcúⁿ ñáhã-yu xii-gá

ní quexìo ndéé ñuú Jerusàlén ndìhì dava-gá ñáyìu dìhì nchìcúⁿ ñáhá xì-gá cuáháⁿ.

Chìndúxi-güedé Jèsús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Te cùu-xi nduu vispré nduu ndètátú ñáyìu. Te nduu-ǎⁿ xǐquide túha-yu sá cúú ìngá nduu nduu ndètátú-yu-áⁿ, te ðiu-ni nduu-ǎ sa ní cuaa vìhi, ⁴³ te ìⁿ téé nàni Cheé téé ñuú Arimàteá ní cuyì-dě ní sáháⁿ-dé núú tǎ Pilatú, te ní xáhaⁿ-dě sá nùu vá cùndèe iní-dé dañá-dě chindúxi-dé yìqui cùñú Jèsús. Te tnàhá té Chèé-áⁿ cúú-dě ìⁿ téé cùnūu cundìhì-dé cue téé quìde jundá, te tnàhá-dé ndétú-dě sáá nduu ndíhu ndaha ñàha Yá Ndiòxí xii-dé ndìhì cue ñáyìu. ⁴⁴ Te té Pilatú ío ní cuñúhu-dé sá dúcáⁿ ìo ndìhì ní xíhí Jèsús, te ní cana-dé téé cùu capitáⁿ ní xícáⁿ tnúhú-dě núú-dě nùu ndisa sá sà ní xíhí-gá. ⁴⁵ Te téé cùu capitáⁿ-áⁿ ñí xáhaⁿ-dě xii té Pilatú sá ndáá ní xíhí Jèsús, núu xǎⁿ té Pilatú-áⁿ ñí sáha-dé tnúhu chindúxi té Chèé-áⁿ yìqui cùñú-gá. ⁴⁶ Te té Chèé-áⁿ ñí saaⁿ-dé ìⁿ dóó vǎha, te ní sáháⁿ-dé ní nunehe-dé yìqui cùñú Jèsús núú cùrúxí, te ní chidúcúⁿnuu-dé yìqui cùñú-gá dóó vǎha sá ñí saaⁿ-dé-áⁿ, te dǎtnùní néhé-dě yìqui cùñú-gá cuáháⁿ ní chihi-dé ìⁿ yaú nchìi yìqui naha càva, te ní sadí-dé yuhu yàú-áⁿ ndìhì ìⁿ yúú quèhén. ⁴⁷ Te tá Màriá Magdalèná, ndìhì tá Màriá nǎná tǎ Chèé ní xiní-yu núú ñí chihi-dé yìqui cùñú Jèsús.

16

Ní ndoto Jèsús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Te sáta ñi cundiⁱnduu ndetátú ñáyi^u, te tá Màriá Magdalèná, ndi^{hi} tá Salómé, ndi^{hi} tá Màriá náná tẽ Jàcobó ní saáⁿ-yu acítí sàháⁿ tnámí cuendá canehé-yu quí^hndiⁱ chihí-yu yí^{qu} cuñú Jèsús. ² Te ndumìngú nehé-ni òré vitna vâha vâha ní xínu coto núú nchĩcanchii ní quexió-yu núú nchii yaú yí^hndiⁱ cuñú Jèsús. ³ Te ní xítⁿhâhá-yu:

—Yoo cuñaha-o xòcani yúú ndedí yuhu yàú-a, chi vá yòo tⁿhâhí ndècu iha —cachí-yu xítⁿhâhá-yu.

⁴ Te òré ní xíndéhé vâha-yu te ní xiní-yu sá yúú cáhnú ndedí yuhu yàú-áⁿ ñⁿ xio-ná ndécú.

⁵ Te cuánguⁱndi^hndiⁱ xití yaú-áⁿ, te ní xiní-yu nùcòo ñⁿ espíritú xínú cuèchi núú Yã Ndiõxí ndàa xio cuhá-yu, te càa-xi datná cáá ñⁿ tée cuechi, te ñi^hnu-xi ñⁿ dóo cuixíⁿ dóo cání, te ní yùhú-yu òré ní xiní-yu espíritú-áⁿ. ⁶ Te espíritú-áⁿ ñiⁿ xâhaⁿ-xi xití-yu:

—Vá yùhú-ndó, chi yùhú sa cùtnuní iní-í sá nchòhó véxi-ndo nànducu-ndo yí^{qu} cuñú Jèsús tée ñuú Nazàrèt tée ní sahani-güedé núú cùrúxí, dico ñá túú-gã yí^{qu} cuñú-dé ndécú iha chi sa ní ndoto-dé, te chí cùndèhe núú ñiⁿ sacáⁿ-güedé yí^{qu} cuñú-dé te quiní-ndó ñã ñá túú-gã-dé. ⁷ Te chí cuaháⁿ núú ndécú tẽ Pèlú ndi^{hi} dava-gá cue tée ní xica cuu ndi^{hi}-dé, te duha cuñaha-ndo xití-güedé: “Jèsús codonùu-gá núú-ndó quí^hndiⁱ distritú Galileá, te yàcáⁿ quiní-ndó-gã datná ní cachí-gá xii-ndo”, duha cuñaha-ndo xití-güedé —càchí espíritú-áⁿ xâhaⁿ-xi xití-yu.

⁸ Te cue ñáyi^u di^hndiⁱ-áⁿ ño ní yùhú-yu, te ní quene cunú-yu cuánuhú-yu, te quèdi ñaha-ná-xi xití-yu sá

ïo ní yùhú-yu, te ñá túú tnàhí ná tnúhu ni xăhăⁿ-yu xii cue ñáyiú ní naníhǐ-yu ichi cuëndá sá ïo ní yùhú-yu.

*Tá Màriá Magdalèná ní xiní-xi Jèsús
(Jn. 20:11-18)*

⁹ Te sátá dúcáⁿ ñǐ ndoto Jèsús ndumìngú nehé-ni-áⁿ, te díhna nuu-gă tá Màriá Magdalèná ní quee túu-gá núú-xi, te ñiú tá Màriá-áⁿ cúú-xí xǐchí ñǐ xíhi ñaha úsá espíritú cúndihí yucu ñávăha ni cùu, te Jèsús ní queñuhu-gá nchaa espíritú-áⁿ yiqui cùñú-xi. ¹⁰ Te xíchí-ăⁿ ñǐ sáháⁿ-xi ní xítñuhu-xi cue téé ní xica cuu ndihí Jèsús năcuáa ní cuu, te xǐndáhí-güedé sá ndihú iní-güedé òré ní quexìo-xi núú ndécú-güedě. ¹¹ Te òré ní xáhaⁿ tă Màriá xii-güedé sá ñǐ ndoto Jèsús ndihí sá ñǐ xiní ñáhá-xí xì-gá, te ñá túú ní sàndáá iní-güedé.

*Jèsús ní quee túu-gá núú úú cue téé ní xica cuu
ndihí-gá
(Lc. 24:13-35)*

¹² Te úú tnàhá cue téé ní xica cuu ndihí Jèsús ñúhú-güedě ichi cuáháⁿ-güedé yucu, te uuⁿi ní quee túu-gá núú-güedé, te ní dácótó ñàha-xi xii-güedé sá ñà túú-gă cáá-gă dàtná cáá-gă. ¹³ Te cue téé úú-áⁿ ñǐ xica-güedé cuáháⁿ-güedé ní xítñuhu-güedé nchaa dava-gá cue téé ní xica cuu ndihí-gá sá ñǐ xiní ñáhá-güedě xii-gá, dico ñiú-ni ducaⁿ ñà túú ní sàndáá iní cue téé-áⁿ tnúhu ní cáháⁿ-güedé.

*Jèsús xăhaⁿ-gă xii cue téé ní xica cuu ndihí-gá
năcuáa ndiú chiuⁿ cada-güedé
(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)*

14 Te ndi ùxí ìíⁿ cue téé ní xica cuu ndihi Jèsús yíhí-güedě mèsá xéxí-güedě, te ní quee túu-gá núú-güedě te ní tenàá ñáhá-gă xii-güedé cuèndá sá ïo sàá iní-güedé ñá túú sàndáá iní ñáhá văha-güedé xii-gá, chi ñá túú ní cuiní-güedé quíndáá iní-güedé nàcuáa ní xáhaⁿ ñăyiu ní xiní ñáhá xii-gá sátá nǐ yáha ní ndoto-gá. 15 Te ní xáhaⁿ-gă xii-güedé:

—Quíhíⁿ-ndó ñihíí ñuyíú cǎháⁿ-ndó núú nchàa ñăyiu tnúhu vâha tnúhu sá cǎháⁿ nàcuáa naníhí tǎhú-yu. 16 Te nchaa ñăyiu na quíndáá iní tnúhu-áⁿ te cuanduté-yu, te naníhí tǎhú-yu, dico nchaa ñăyiu vá quíndáá iní tnúhu-áⁿ te cuíta ni-hnú-yu. 17 Te nchaa ñăyiu na quíndáá iní ñáhá xii-í te cadá-yu sá vă yôo tnàhí ndàcu cada, te cacunehe ñàhá-yu xii-í, te queñuhú-yu nchaa espíritú cúndihi yucu ñávâha yíhi ñaha xii ñăyiu. Te uuⁿi ndacú-yu cǎháⁿ-yu ingá núú tnúhu sá vǎtá dácuàha-gá-yu. 18 Te cuèi na tníⁿ-yu cóo dǎéⁿ dico ñá túú nǎ cada ñaha-dǐ xii-yu, te cuèi venènú ná cáxí-yu dico ñá túú nǎ tnahá-yu, te tendàhá-yu cue ñăyiu cùhú te ndúha-yu —càchí-gá xăhaⁿ-gă xii-güedé.

Jèsús cuánda-gá andiu

(Lc. 24:50-53)

19 Te sátá nǐ yáha ducaⁿ nǐ xáhaⁿ Jèsús xii cue téé ní xica cuu ndihi-gá, te ní ndanchita-gá cuánda-gá andiu te ní ngóo-gá xio cùha Dútú Ndiöxí. 20 Te cue téé-áⁿ nǐ xica-güedé cuáháⁿ-güedé, te ní ngüíta-güedé cǎháⁿ-güedé tnúhu Xítóhó Jesu-crístú nchaa xichi. Te mee-gă ní chindee ñàha-gá xii-güedé ní quide-güedé nchaa sá vă yôo tnàhí

ndàcu cada cuendá cutnùní iní ñáyu sá ndàá
càháⁿ-güedé tnúhu-gá. Duha ní cuu dává-áⁿ.

Tnúhu ní cáháⁿ yǎ ndiǒxí xito cùu uú
New Testament in Mixtec, Peñoles (MX:mil:Mixtec,
Peñoles)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Peñoles

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Peñoles [mil], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Peñoles

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

872f7754-0986-5ecd-a059-925a708a6939